

Todistusvalintatutkimus

Lukiolaisten kokemukset

OPISKELUN JA
KOULUTUKSEN
TUTKIMUSSÄÄTIÖ

Aineisto: Lukiolaisbarometri 2022

- Sähköinen kyselylomake 1.12.2021–31.1.2022
- Tutkimuskutsu lähetetty kaikille lukioille, tiedot poimittu Vipusesta
- Yhteensä 106 lukiota sekä ilmaisi halukkuutensa osallistua tiedonkeruuseen että sai tutkimusluvan koulutuksen järjestäjältä
- Lopulta vain 63 lukiosta saatiin vastaajia kyselyyn
 - 16,6 % lukioista
- Lukiot saivat itse valita, osallistutaanko tiedonkeruuseen oppitunnilla vai itsenäisesti
- Vastaajia yhteensä 6 469
 - 6,1 % kaikista maan lukiolaisista
 - 32,1 % osallistuneiden oppilaitosten opiskelijoista
- Aineisto painotettu vastaajan sukupuolen ja äidinkielen sekä lukion aluehallintoviraston ja kuntaryhmän mukaan

Selittävät muuttujat

Opiskeluvuosi

Monettako vuotta opiskelet lukiossa?

- Ensimmäistä vuotta 39,8 %
- Toista vuotta 32,8 %
- Kolmatta vuotta 25,7 %
- Neljättä vuotta tai enemmän 1,7 %

Kirjoitettavat aineet

Mitä oppiaineita aiot suorittaa tai olet suorittanut ylioppilaskirjoituksissa äidinkielen ja kirjallisuuden lisäksi? (monivalinta)

- toinen kotimainen kieli, pitkä oppimäärä 12,4 %
- toinen kotimainen kieli, keskipitkä oppimäärä 24,8 %
- vieras kieli, pitkä oppimäärä 69,0 %
- vieras kieli, lyhyt oppimäärä 15,3 %
- saamen äidinkieli ja kirjallisuus 0,7 %
- suomi/ruotsi toisena kielenä ja kirjallisuus 5,4 %
- matematiikka, pitkä oppimäärä 48,9 %
- matematiikka, lyhyt oppimäärä 33,8 %
- uskonto 9,4 %

- elämäncatsomustieto 0,9 %
- yhteiskuntaoppi 21,0 %
- kemia 28,2 %
- maantiede 11,3 %
- terveystieto 17,4 %
- psykologia 29,4 %
- filosofia 7,5 %
- historia 23,5 %
- fysiikka 30,8 %
- biologia 33,7 %
- en osaa sanoa 9,9 % *(jos valittu, muiden vaihtoehtojen valitseminen ei mahdollista)*

Matematiikan kirjoittamisaikomukset

Yhdistetty kirjoitettavien aineiden kysymyksestä

- Pitkä matematiikka 48,4 %
- Lyhyt matematiikka 33,8 %
- Ei matematiikkaa 17,7 %

Aineiden valintaperusteet

Mitkä asiat vaikuttavat siihen, mitä oppiaineita aiot suorittaa tai olet suorittanut ylioppilaskirjoituksissa?

- Oma mielenkiinto 84,6 %
- Opintomenestys aineessa 48,9 %
- Helppo koe 10,3 %
- Korkeakoulujen valintakriteerit 45,1 %
- Sattuma 6,4 %
- Hupi 11,7 %
- Muu syy 3,9 %

Jatko-opintosuunnitelmat

Mihin jatko-opintoihin aiot hakeutua lukion jälkeen? (monivalinta, kysytty vain niiltä, jotka ovat aiemmin ilmoittaneet jatkavansa opintojaan)

- Haen ammatilliseen koulutukseen 4,2 %
- Haen ammattikorkeakouluun 30,8 %
- Haen yliopistoon 68,5 %
- Pyrin opiskelemaan ulkomaille 12,4 %
- Aion suorittaa avoimen ammattikorkeakoulun tai yliopiston opintoja 3,7 %
- En osaa sanoa 13,9 % *(jos valittu, muiden vaihtoehtojen valitseminen ei mahdollista)*

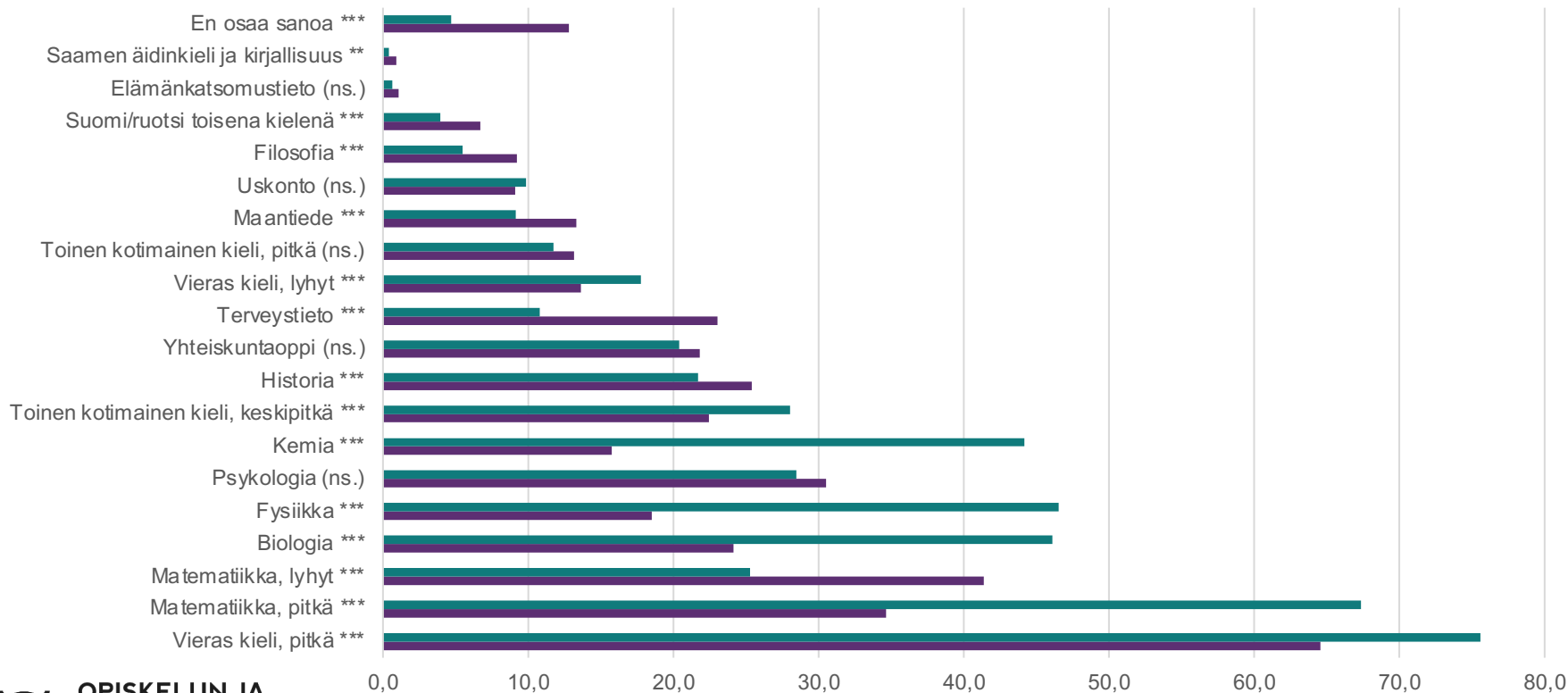
Kiinnostavat alat

Mitkä seuraavista koulutusaloista kiinnostavat sinua tällä hetkellä eniten? (monivalinta, max 3)

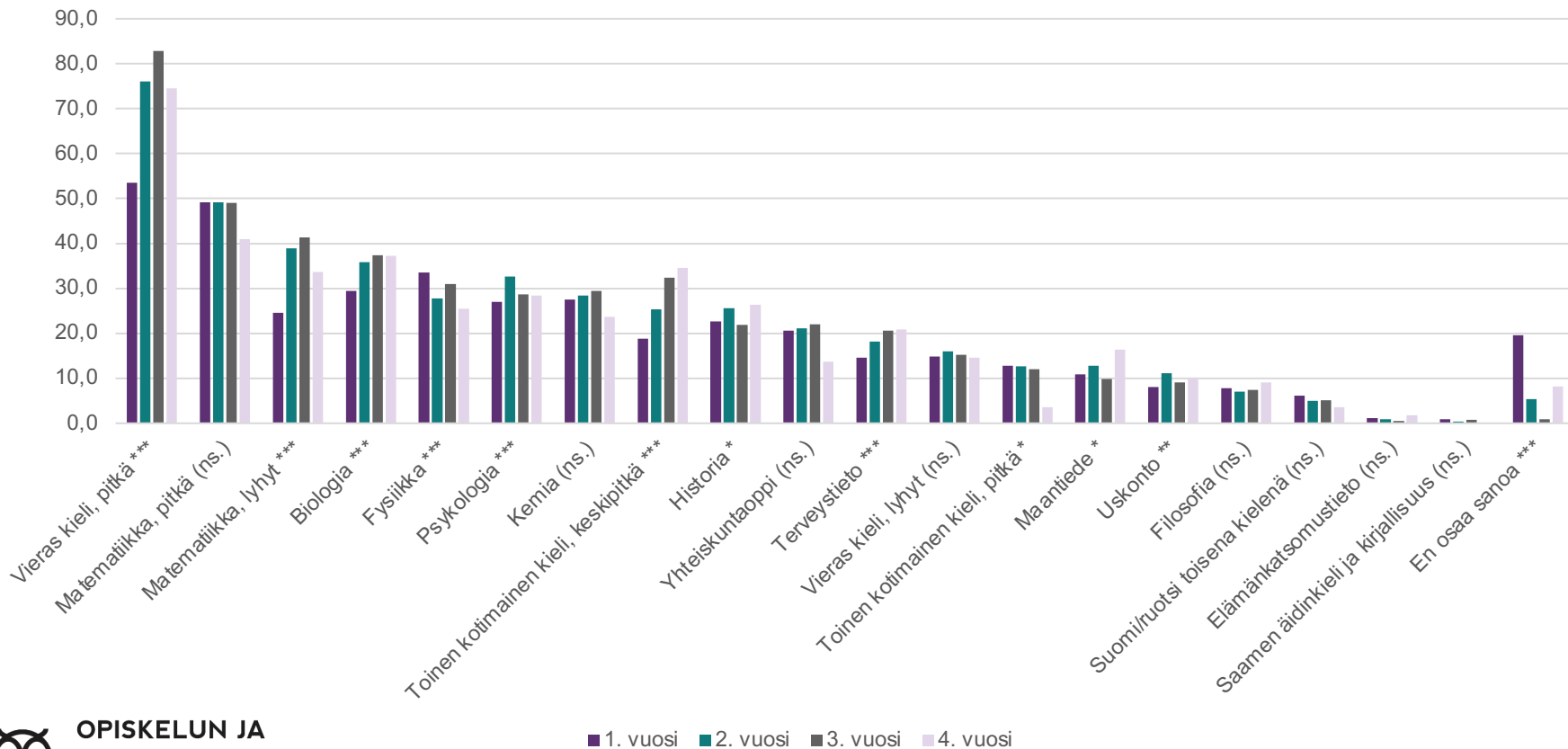
- Kasvatusalat (esimerkiksi aineenopettaja, luokanopettaja) 16,1 %
- Taiteet ja kulttuurialat (esimerkiksi kulttuurituottaja, kuvataide, sisustaja) 17,1 %
- Humanistiset alat (esimerkiksi teologia, historia, kielet) 18,8 %
- Yhteiskunnalliset alat (esimerkiksi kirjastoala, valtiotieteet) 12,6 %
- Kauppa, hallinto ja oikeustieteet (esimerkiksi liiketalous, kirjanpito, johtaminen) 26,2 %
- Luonnontieteet (esimerkiksi ympäristösuunnittelu, fysiikka, eräopas) 19,0 %
- Tietojenkäsittely ja tietoliikenne (esimerkiksi tietoliikennetekniikka, tietojärjestelmätiede, ohjelmistotuotanto) 11,7 %
- Tekniikan alat (esimerkiksi konetekniikka, arkkitehtuuri, talonrakennus) 19,6 %
- Maa- ja metsätalousalat (esimerkiksi puutarhanhoito, eläinlääkäri, maatilatalous) 5,8 %
- Lääketieteet (esimerkiksi hammasteknikko, lääkäri) 21,8 %
- Terveys- ja hyvinvointialat (esimerkiksi sairaanhoitaja, sosiaalityö, nuoriso-ohjaaja) 19,7 %
- Palvelualat (esimerkiksi matkailu, liikuntatiede, turvallisuuspalvelut) 13,1 %
- En osaa sanoa 11,3 % *(jos valittu, muiden vaihtoehtojen valitseminen ei mahdollista)*

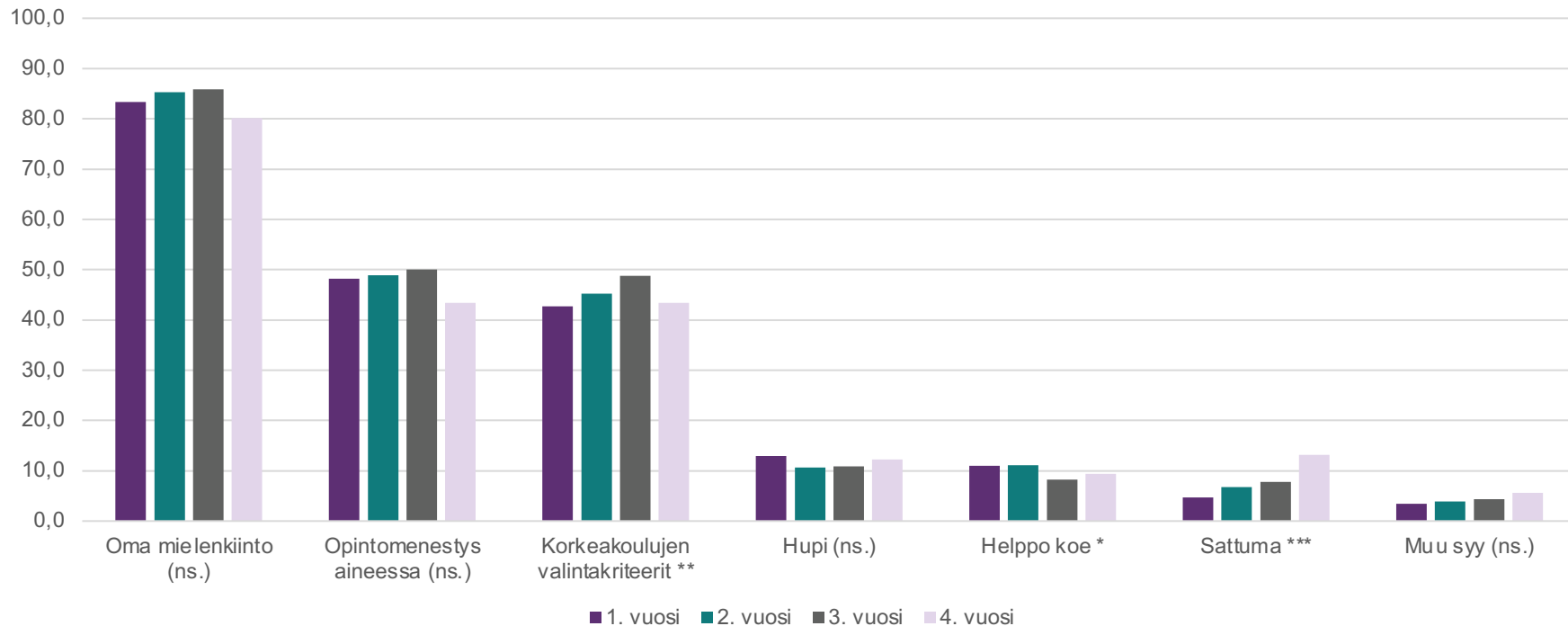
Kirjoitettavat aineet sen mukaan, vaikuttavatko korkeakoulujen valintakriteerit ainevalintoihin (%)

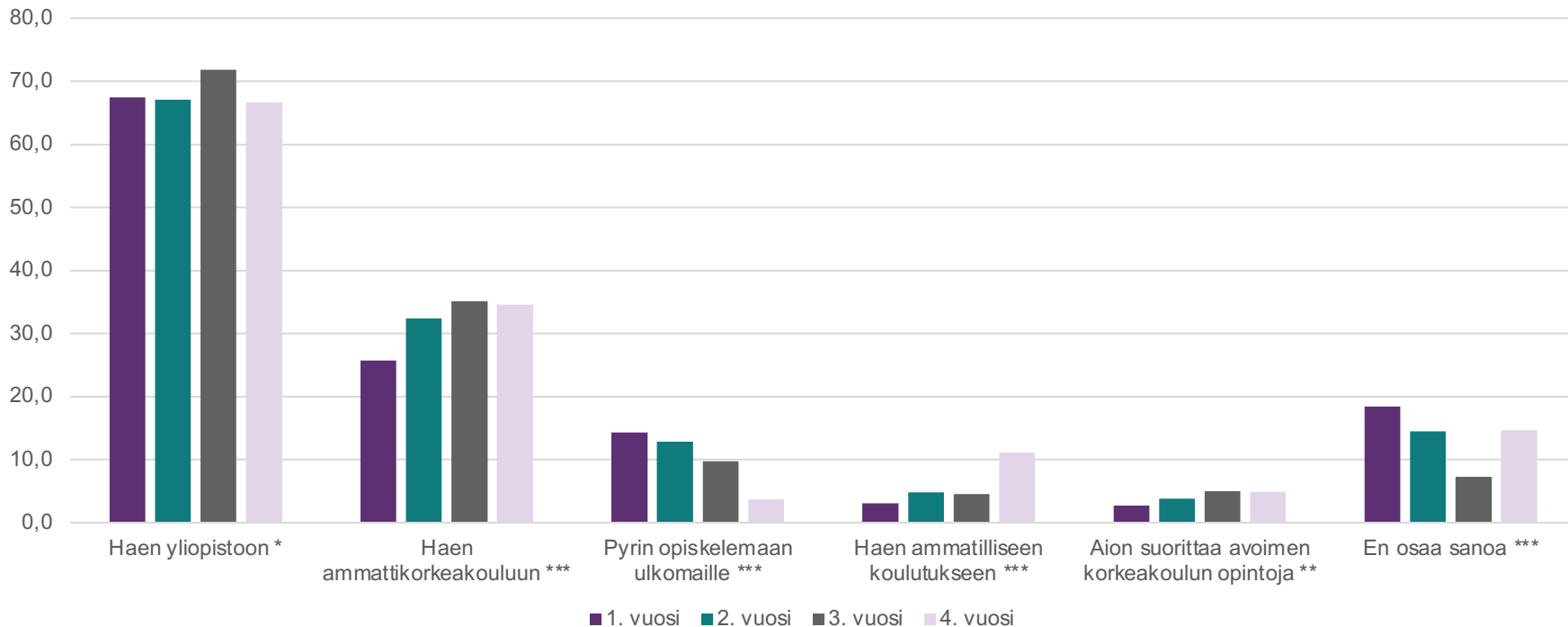
Kirjoitettavat aineet opiskeluvuoden mukaan (%)

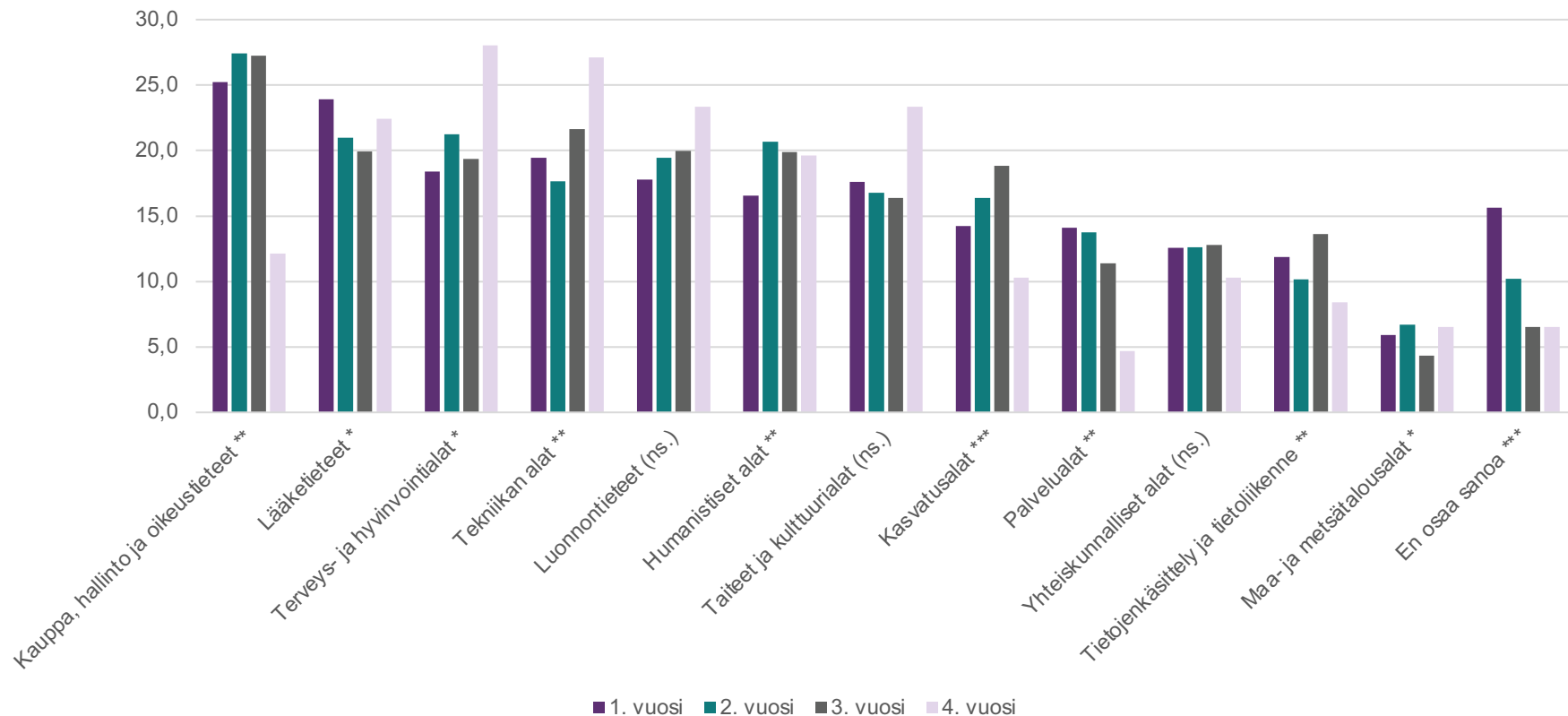
Kirjoitettavien aineiden valintaperuste opiskeluvuoden mukaan (%)

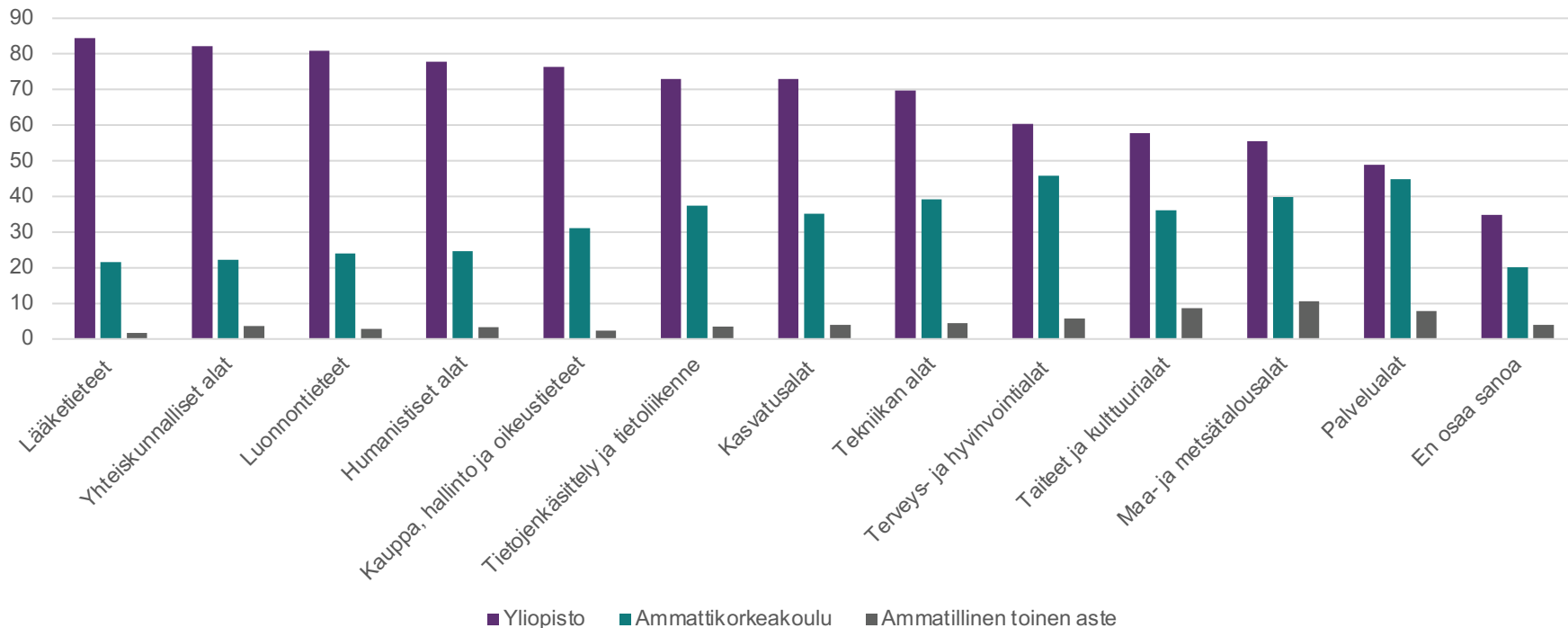
Jatko-opintosuunnitelmat opiskeluvuoden mukaan (%)

Kiinnostavat alat opiskeluvuoden mukaan (%)

Jatko-opintosuunnitelmat kiinnostavan alan mukaan (%)

Opiskeluun käytettävä aika

Opiskeluun käytettävä aika

Arvioi, kuinka monta tuntia viikossa käytät itsenäiseen, koulun ulkopuolella tapahtuvaan opiskeluun tässä jaksossa

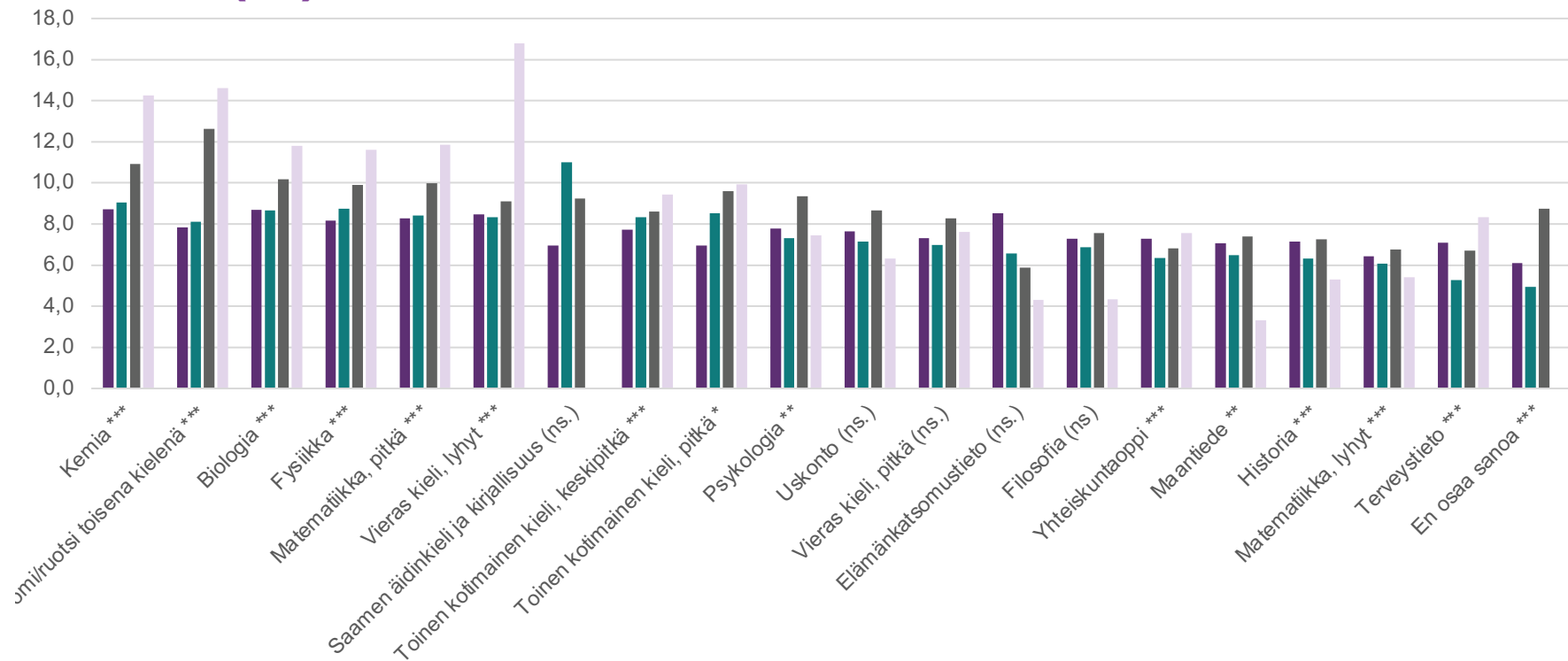
Avoin numerokenttä, keskiarvo 7,56

Luokiteltu uudelleen

- Alle kaksi tuntia viikossa 20,6 %
- Kahdesta kymmeneen tuntia viikossa 60,5 %
- Yli kymmenen tuntia viikossa 18,9 %

Opiskeluun käytettävä aika opiskeluvuoden ja kirjoitettavien aineiden mukaan (ka)

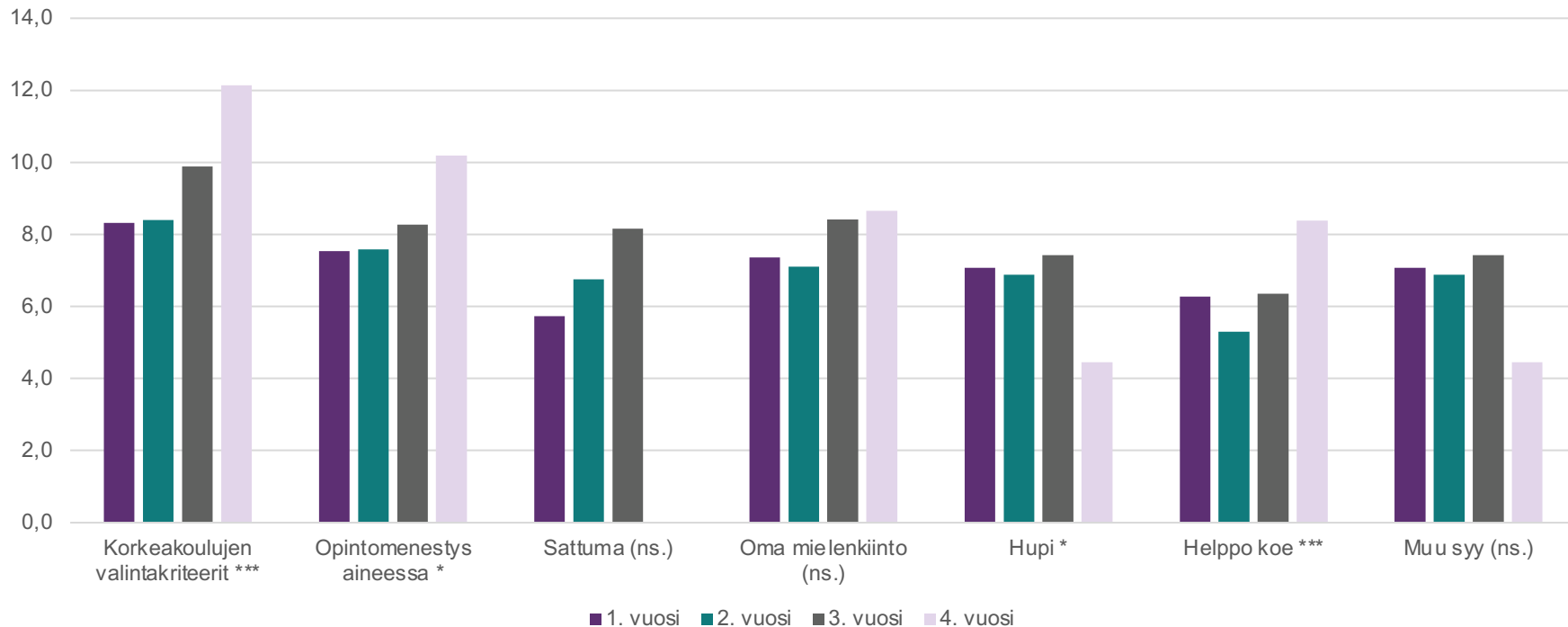

■ 1. vuosi ■ 2. vuosi ■ 3. vuosi ■ 4. vuosi

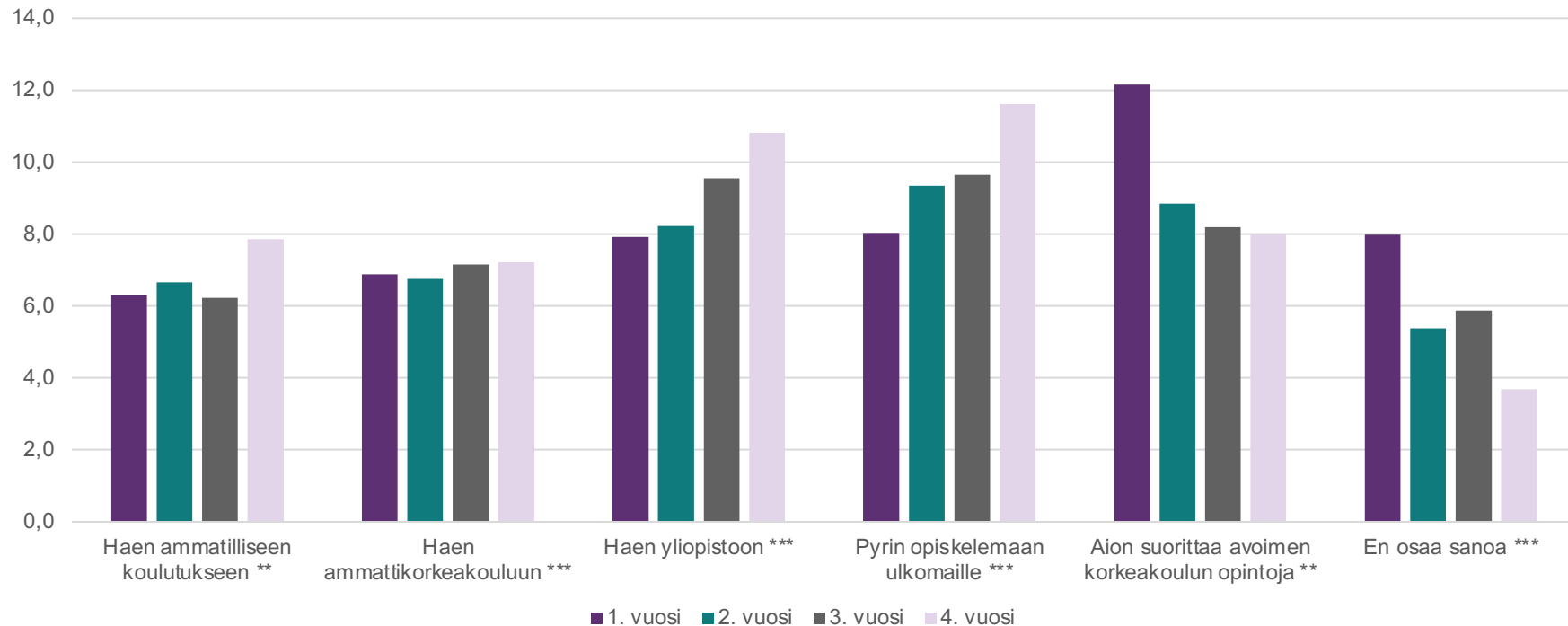

**OPISKELUN JA
KOULUTUKSEN
TUTKIMUSSÄÄTIÖ**

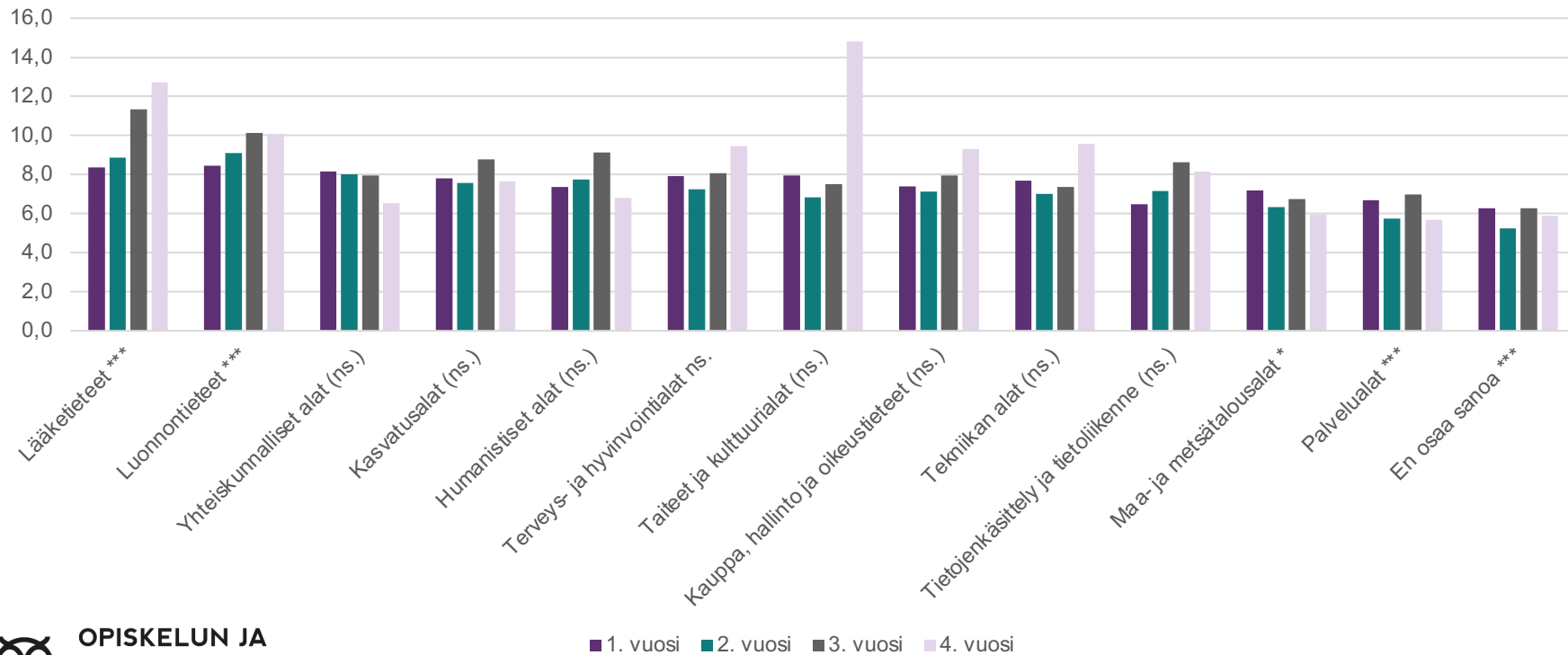
Opiskeluun käytettävä aika opiskeluvuoden ja kirjoitettavien aineiden valintaperusteiden mukaan (ka)

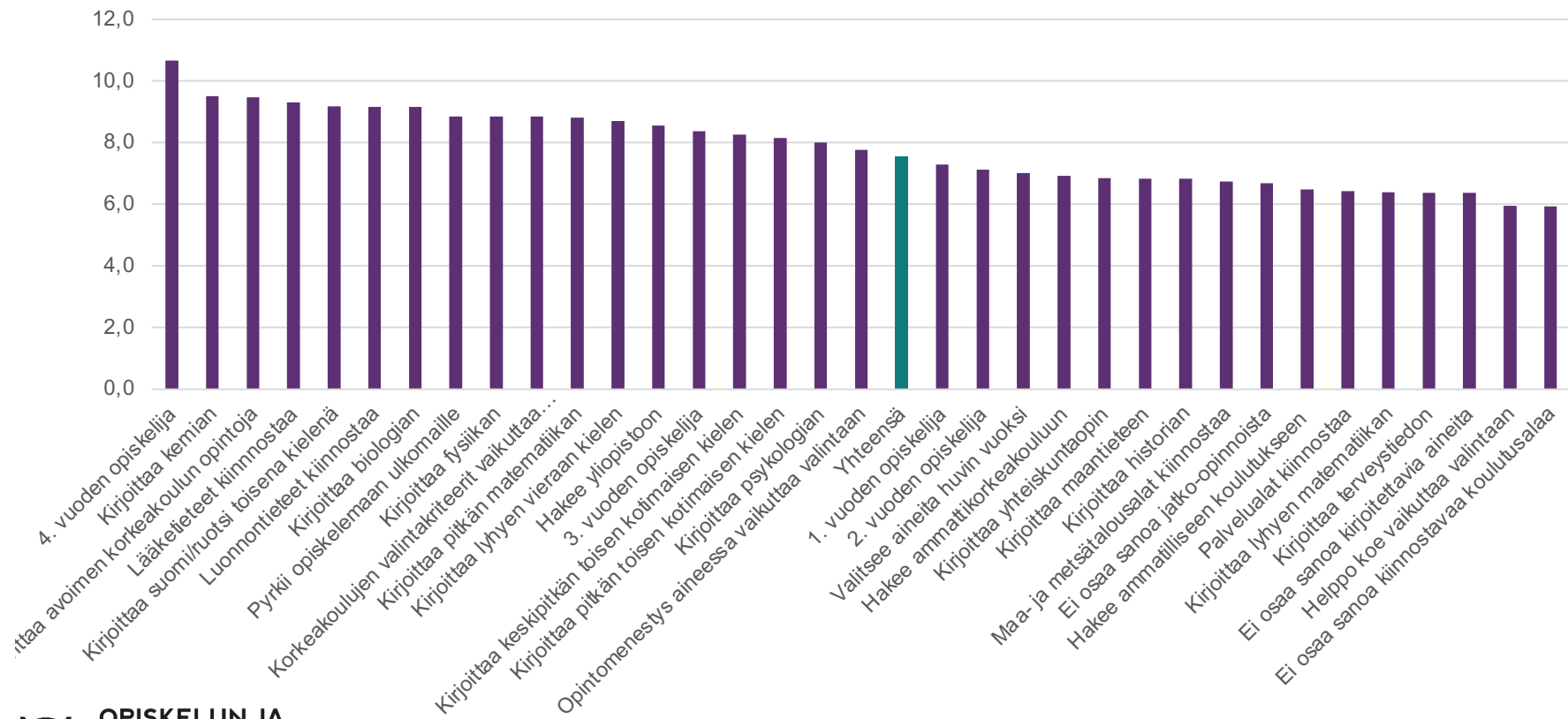
Opiskeluun käytettävä aika opiskeluvuoden ja jatko-opintosuunnitelmien mukaan (ka)

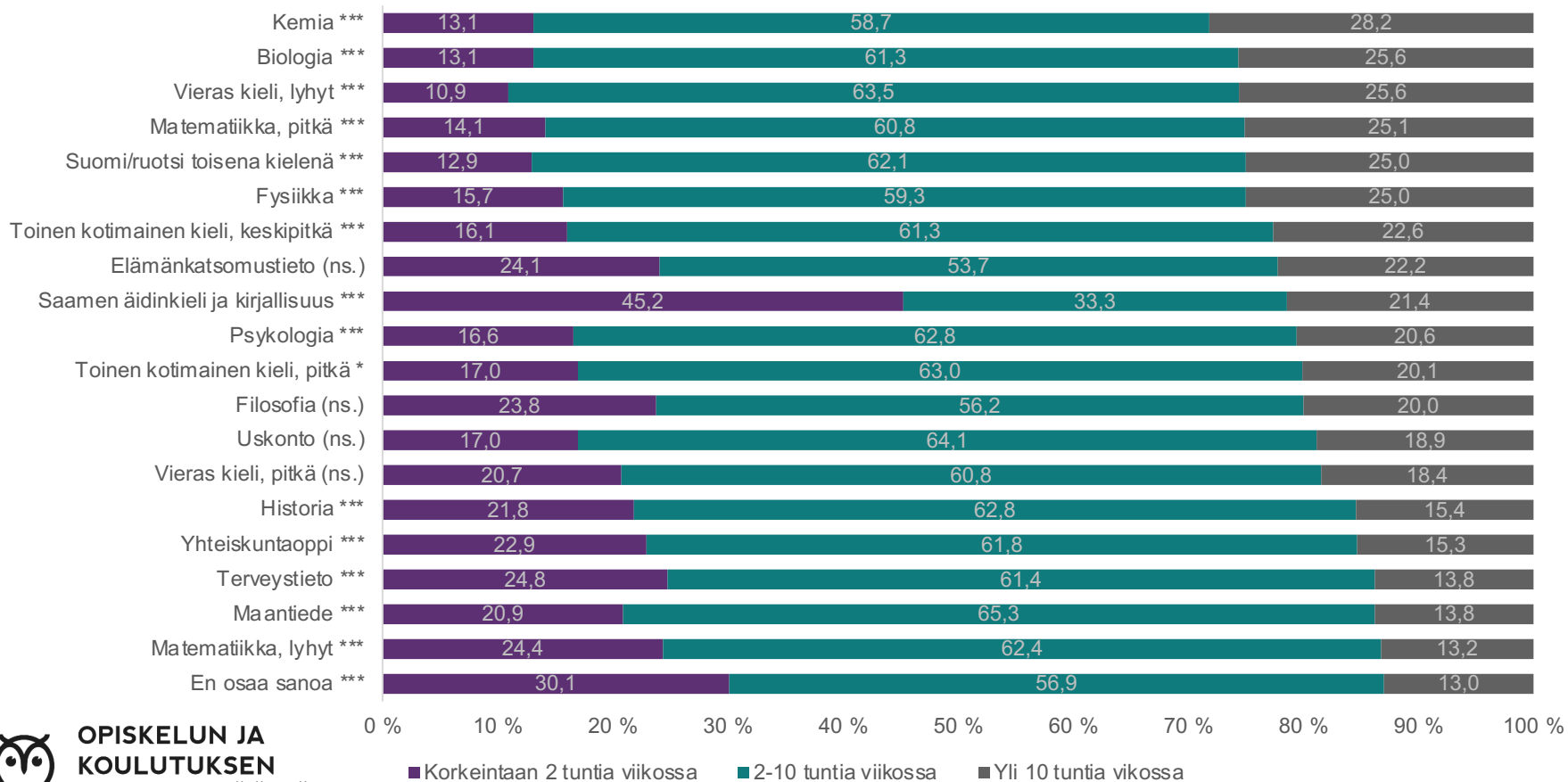
Opiskeluun käytettävä aika opiskeluvuoden ja kiinnostavien alojen mukaan (ka)

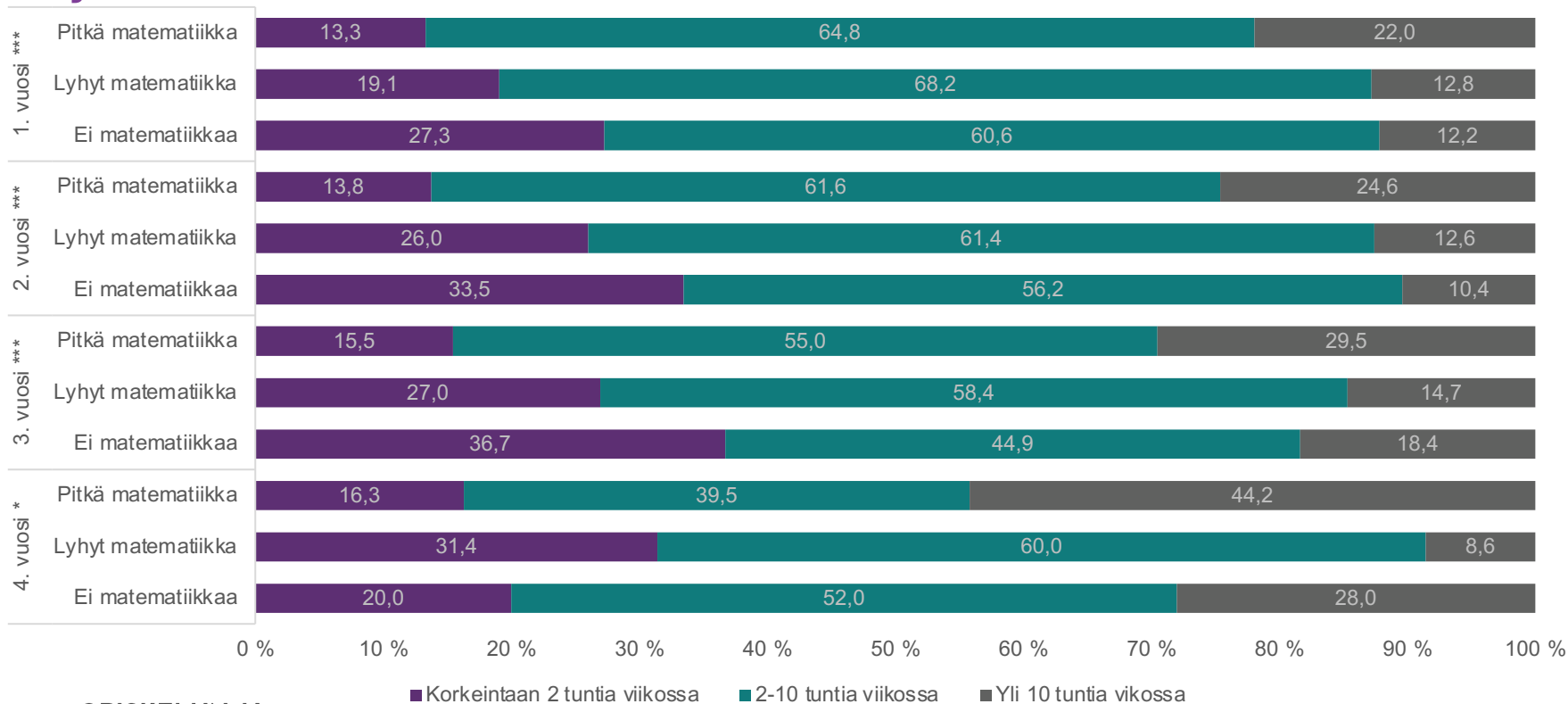
Opiskeluun käytettävä aika (ka, p < 0,05)

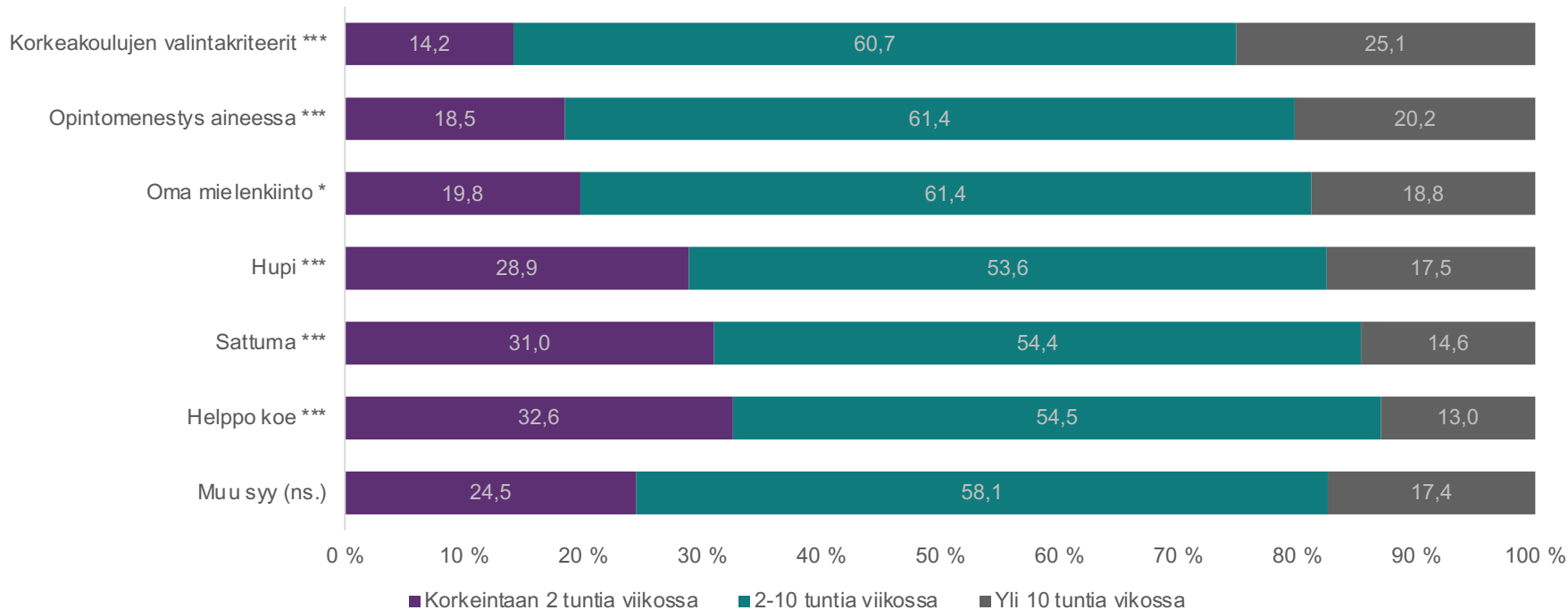
Opiskeluun käytettävä aika kirjoitettavien aineiden mukaan (%)

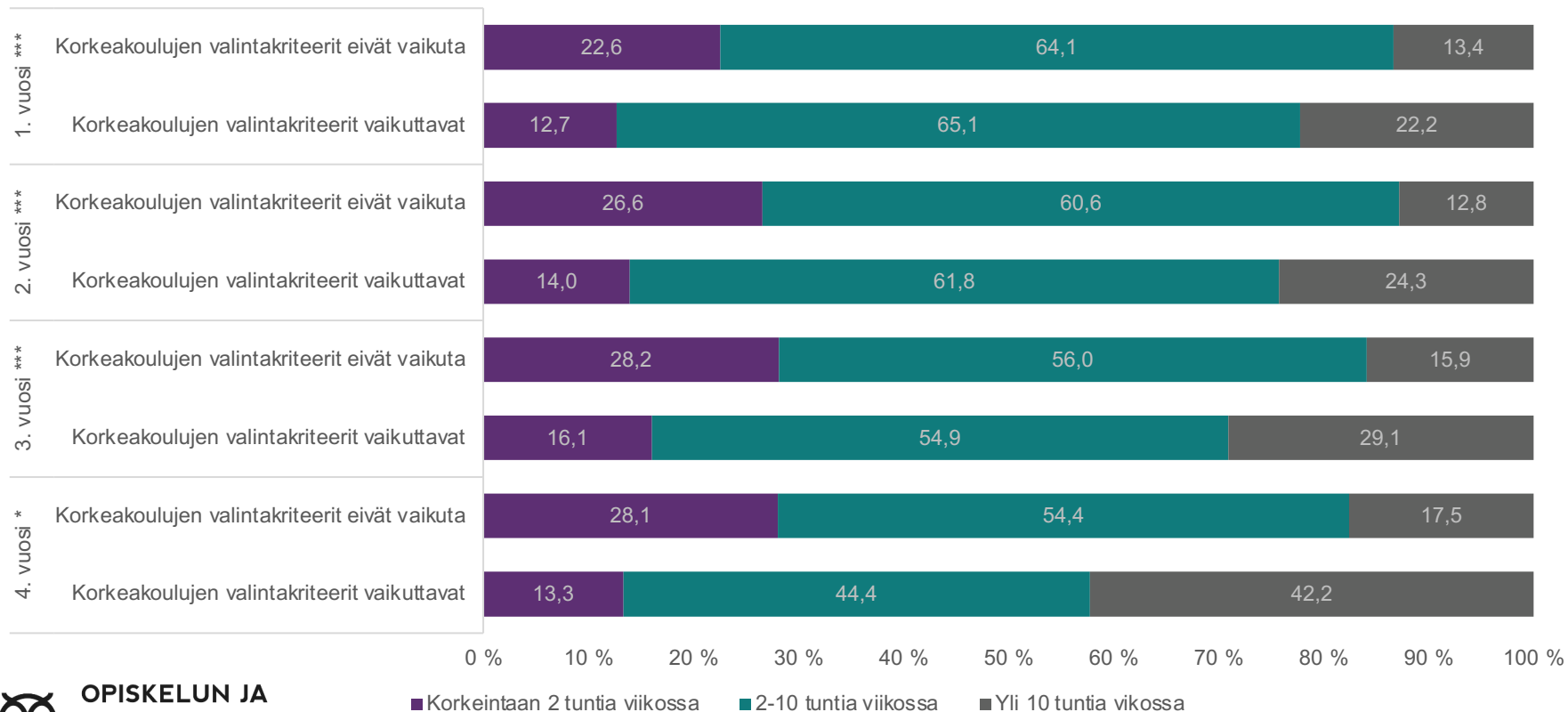
Opiskeluun käytettävä aika opiskeluvuoden ja matematiikan kirjoitusaikkeiden mukaan (%)

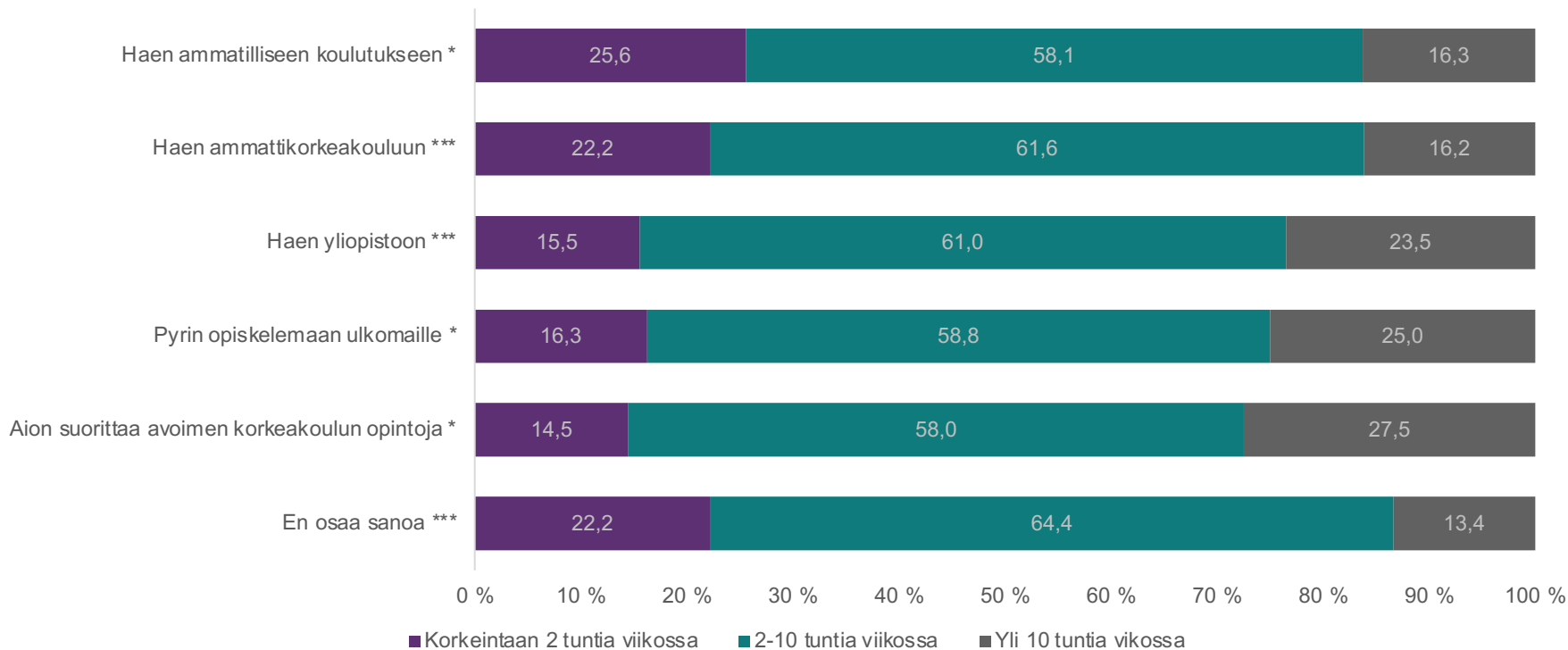
Opiskeluun käytettävä aika kirjoitettavien aineiden valintaperusteiden mukaan (%)

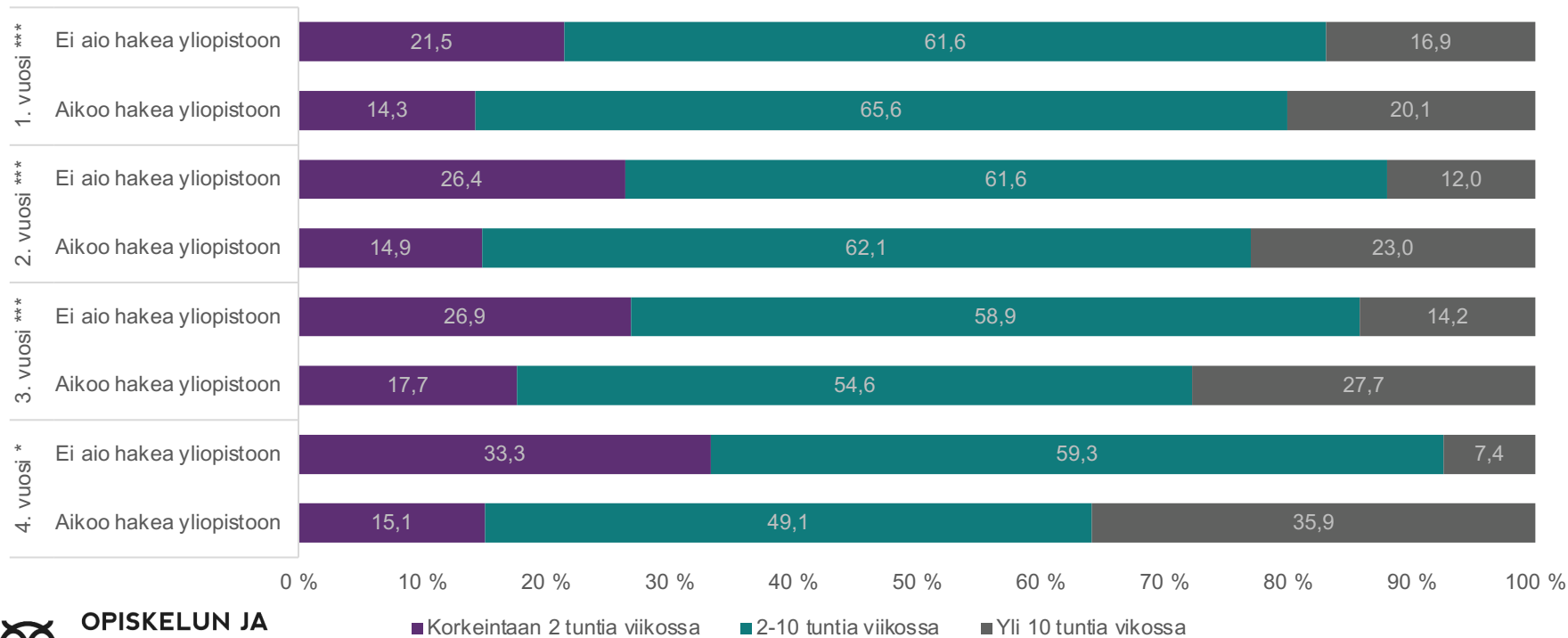
Opiskeluun käytetty aika opintovuoden ja sen mukaan, ovatko korkeakoulujen valintakriteerit vaikuttaneet ainevalintoihin (%)

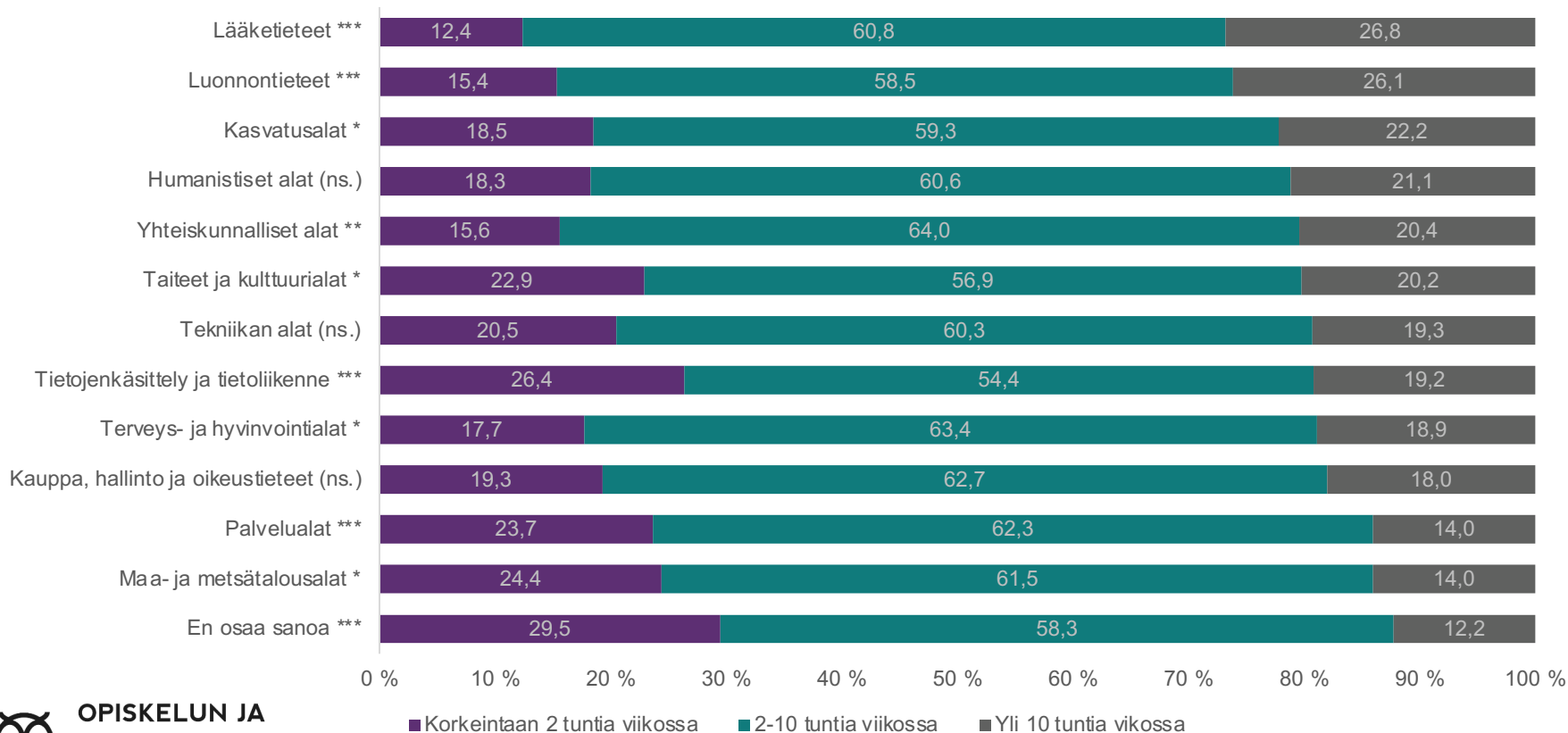
Opiskeluun käytettävä aika jatko-opintosuunnitelmien mukaan (%)

Opiskeluun käytettävä aika opintovuoden ja jatko-opintosuunnitelmien mukaan (%)

Opiskeluun käytettävä aika kiinnostavien koulutusalojen mukaan (%)

Opintojen eteneminen

Tyytyväisyys opintojen etenemiseen

Kuinka tyytyväinen olet opintojesi etenemiseen suhteessa omiin tavoitteisiisi?

Liukukytkin:

0 = En lainkaan tyytyväinen

10 = Erittäin tyytyväinen

Keskiarvo 6,25, keskihajonta 2,35

Luokiteltu uudelleen

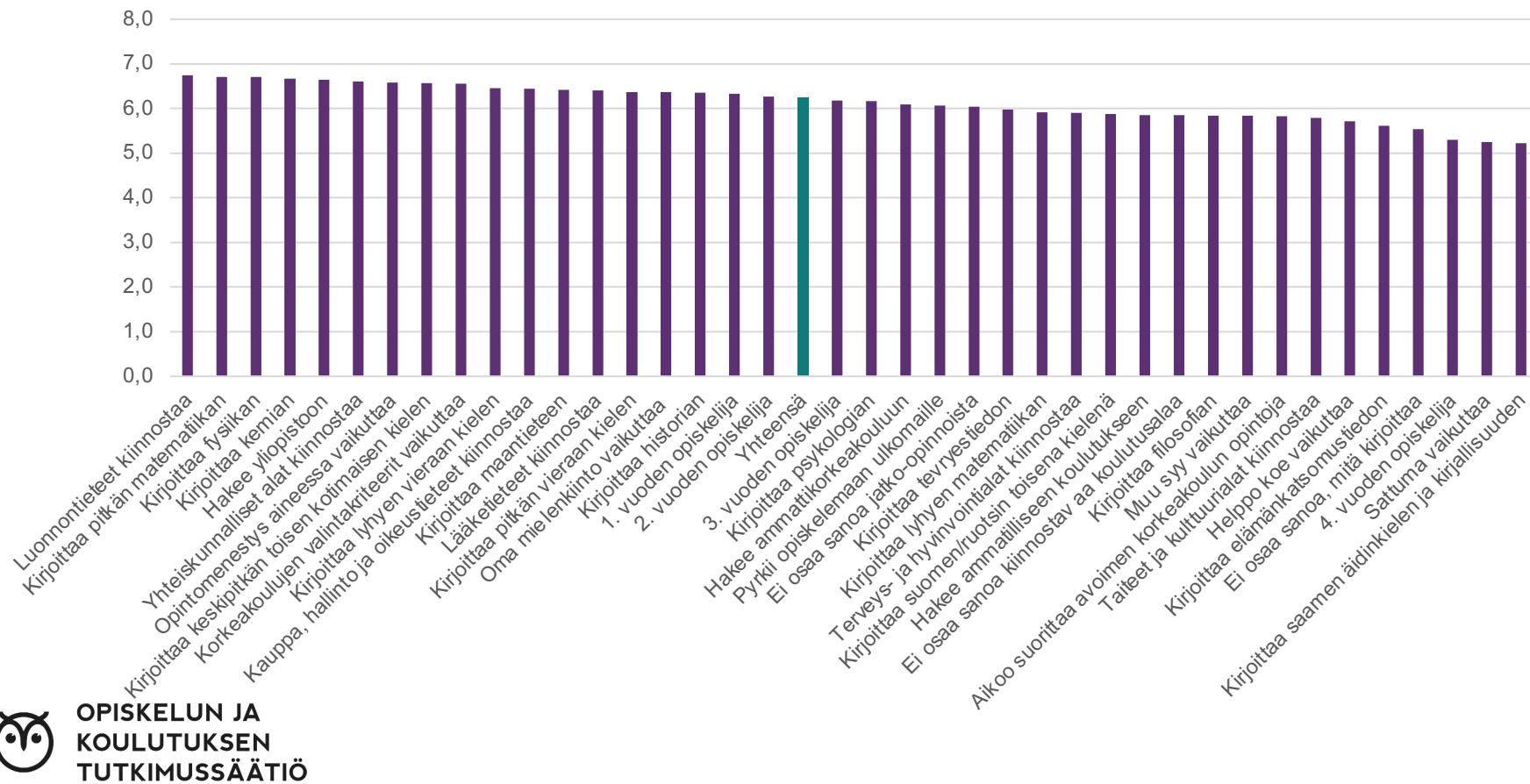
0-3 Ei lainkaan tyytyväiset 15,2 %

4-8 Keskitaso 69,7 %

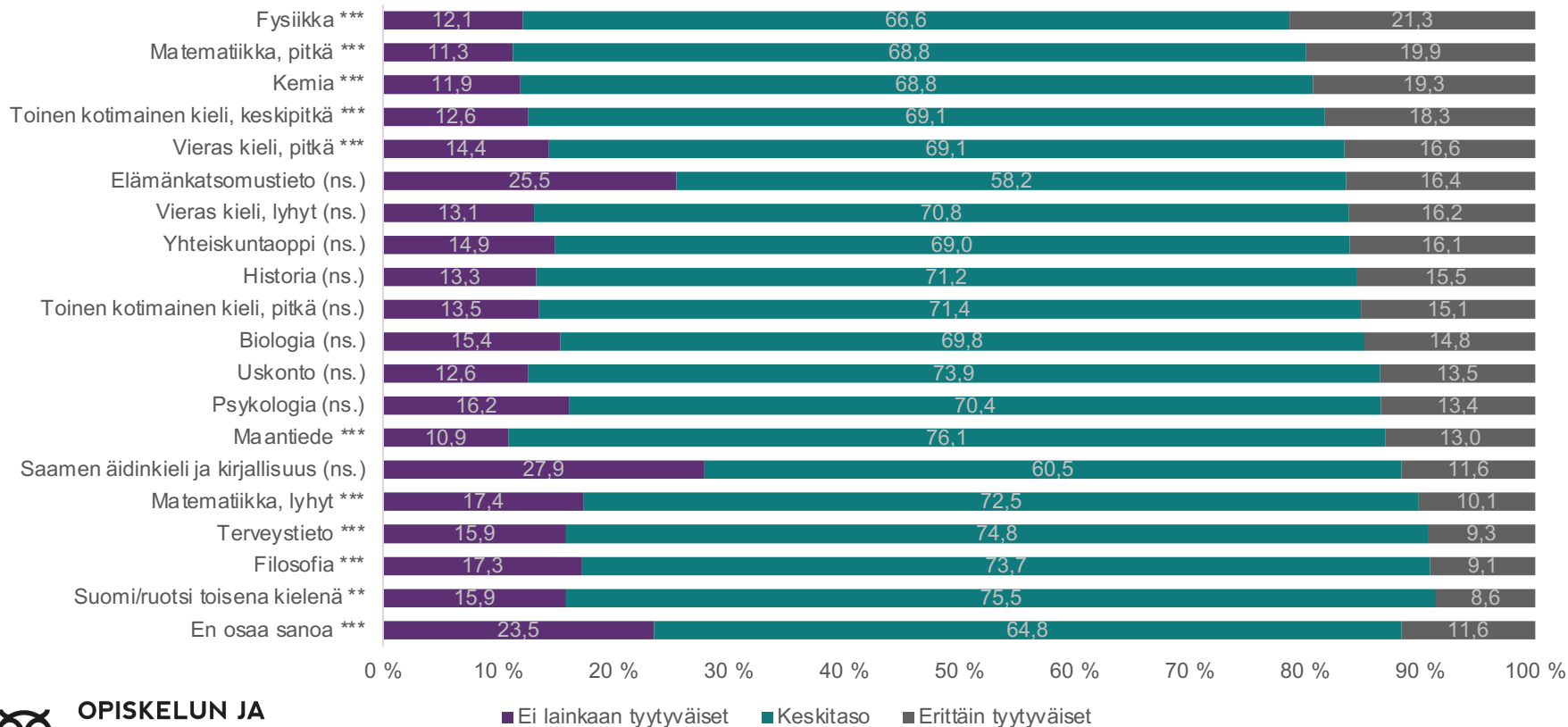
9-10 Erittäin tyytyväiset 15,0 %

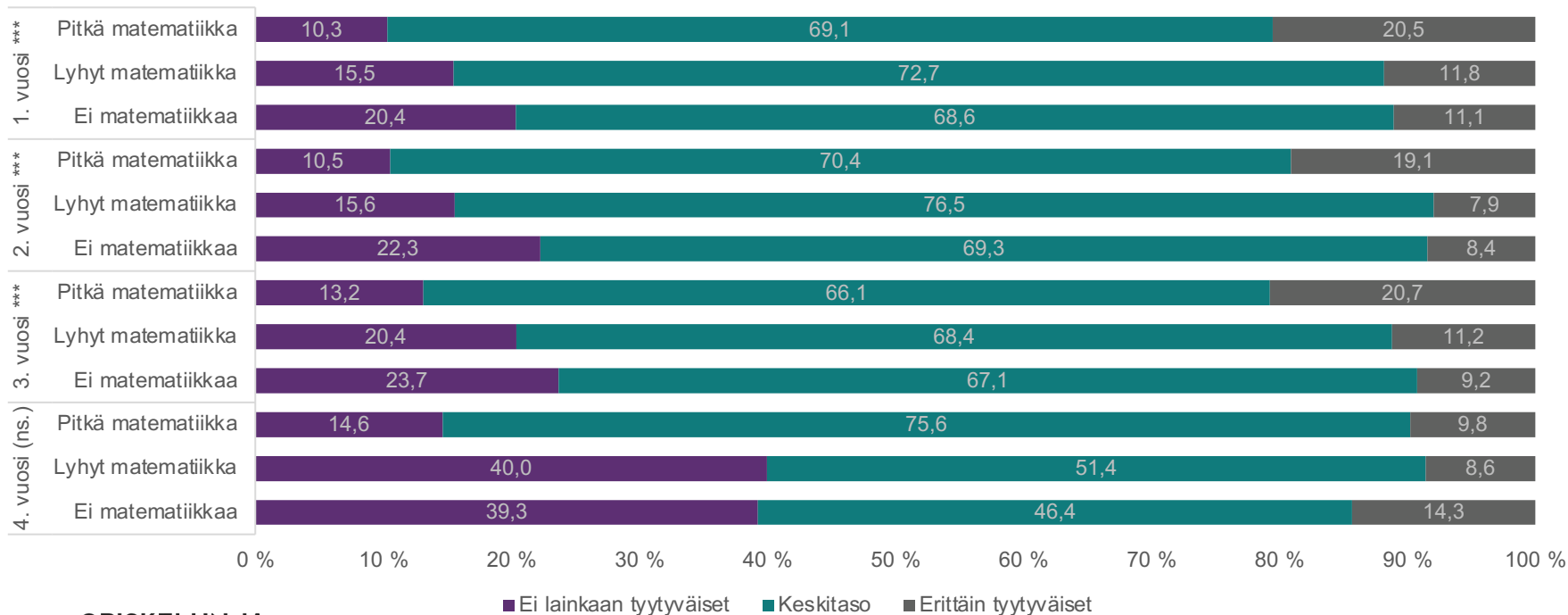
Tyytyväisyys opintojen etenemiseen (ka, p < 0,05)

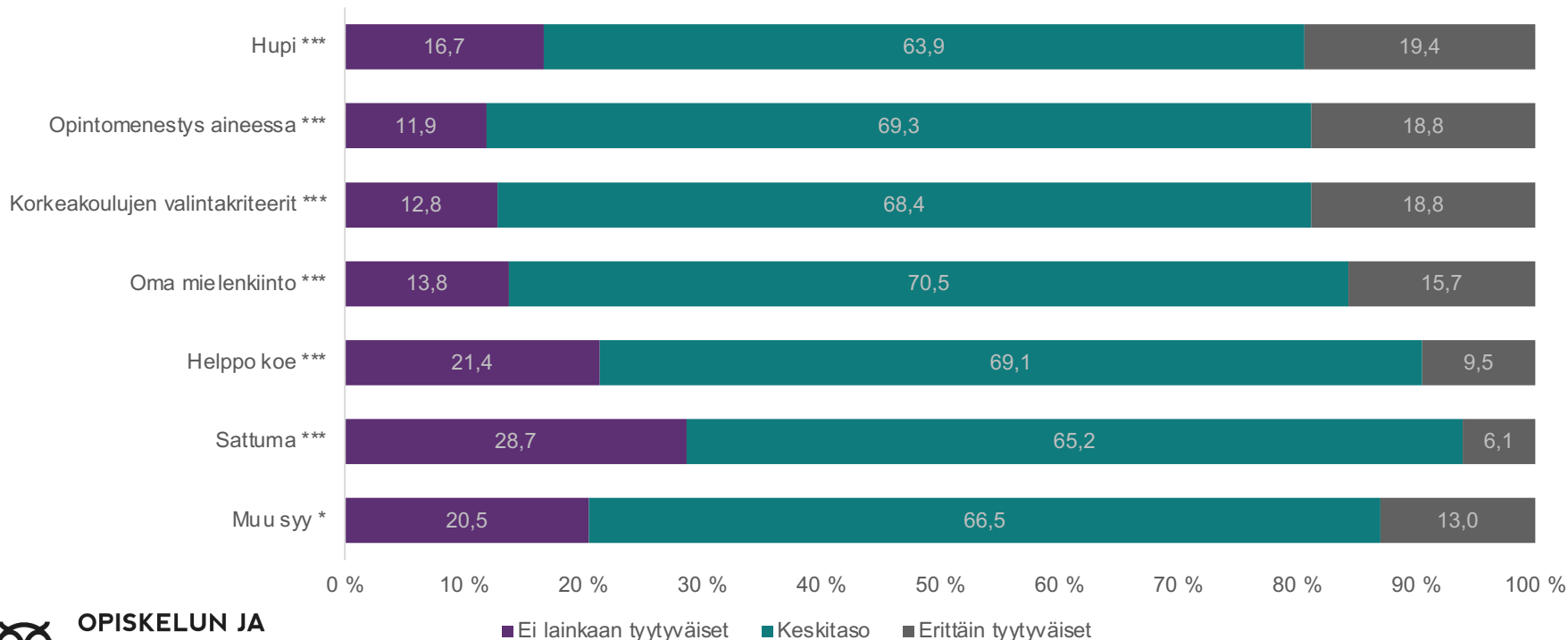
Tyytyväisyys opintojen etenemiseen kirjoitettavien aineiden mukaan (%)

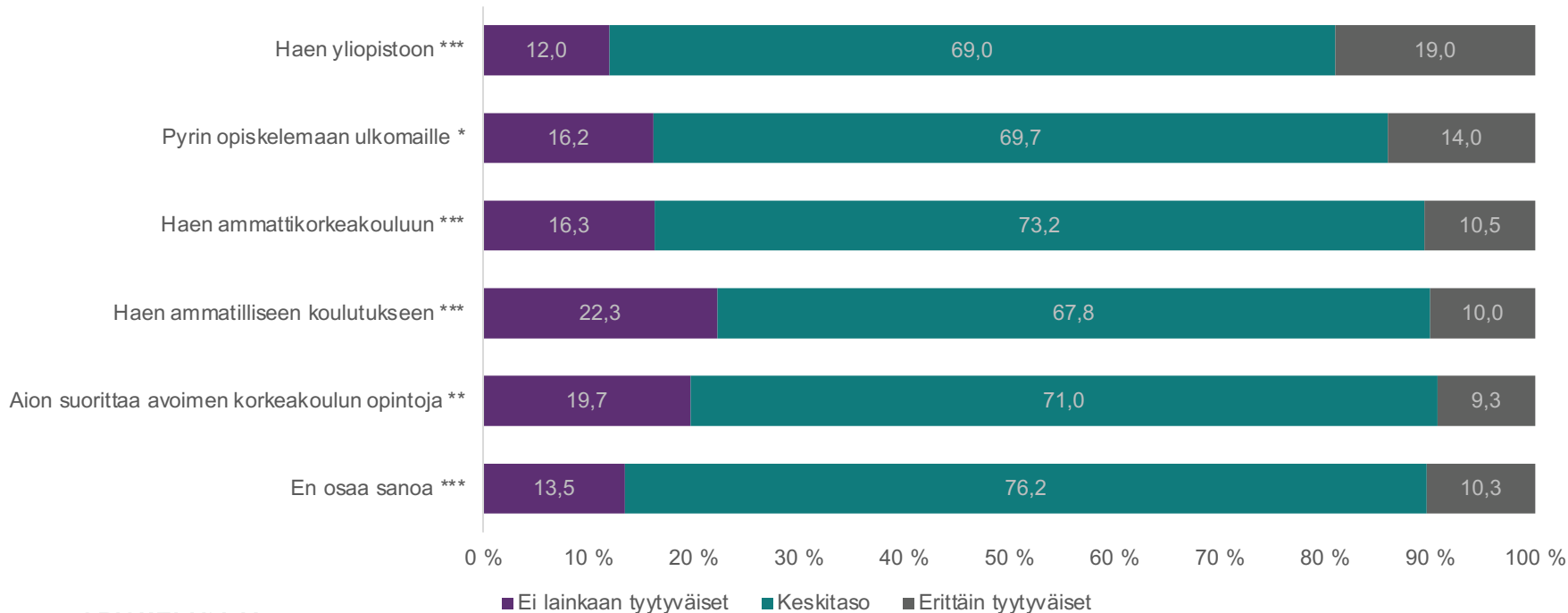
Tyytyväisyys opintojen etenemiseen opintovuoden ja matematiikan kirjoitusaikeiden mukaan (%)

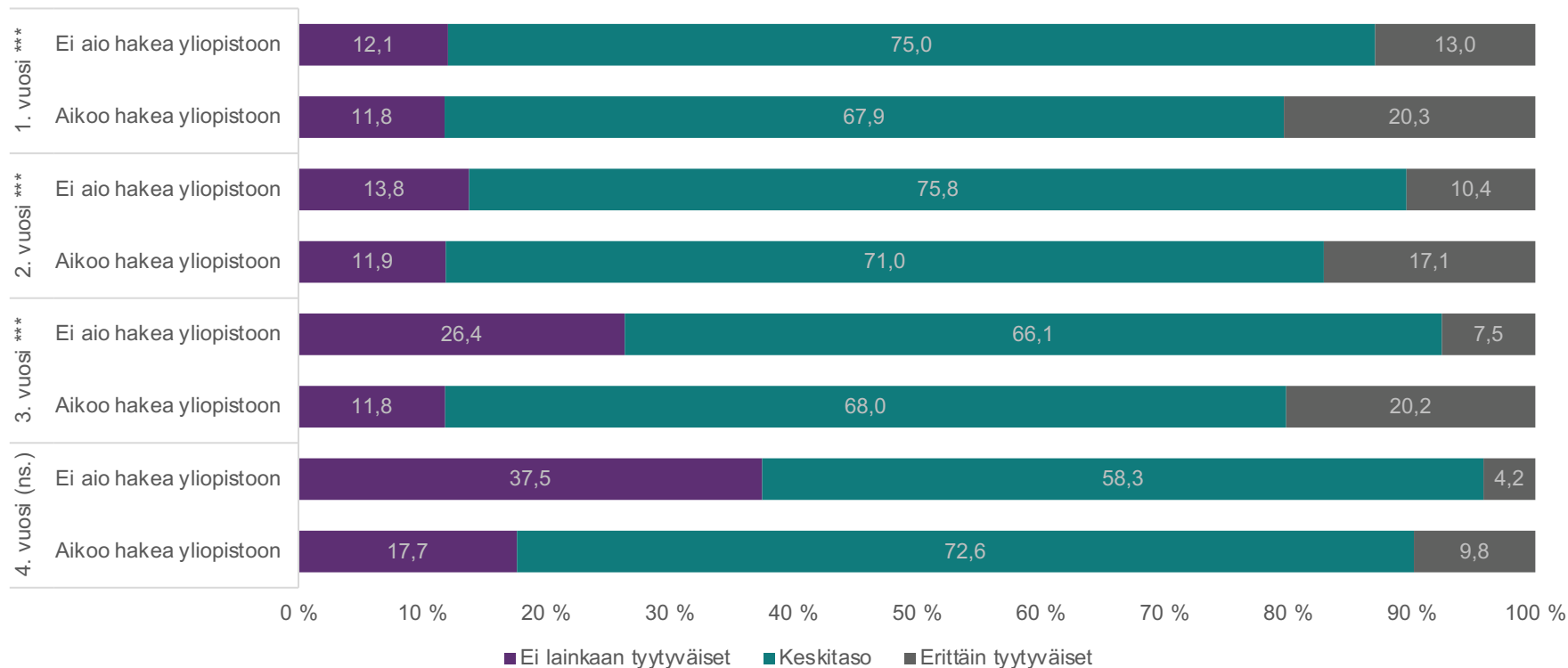
Tyytyväisyys opintojen etenemiseen kirjoitettavien aineiden valintaperusteen mukaan (%)

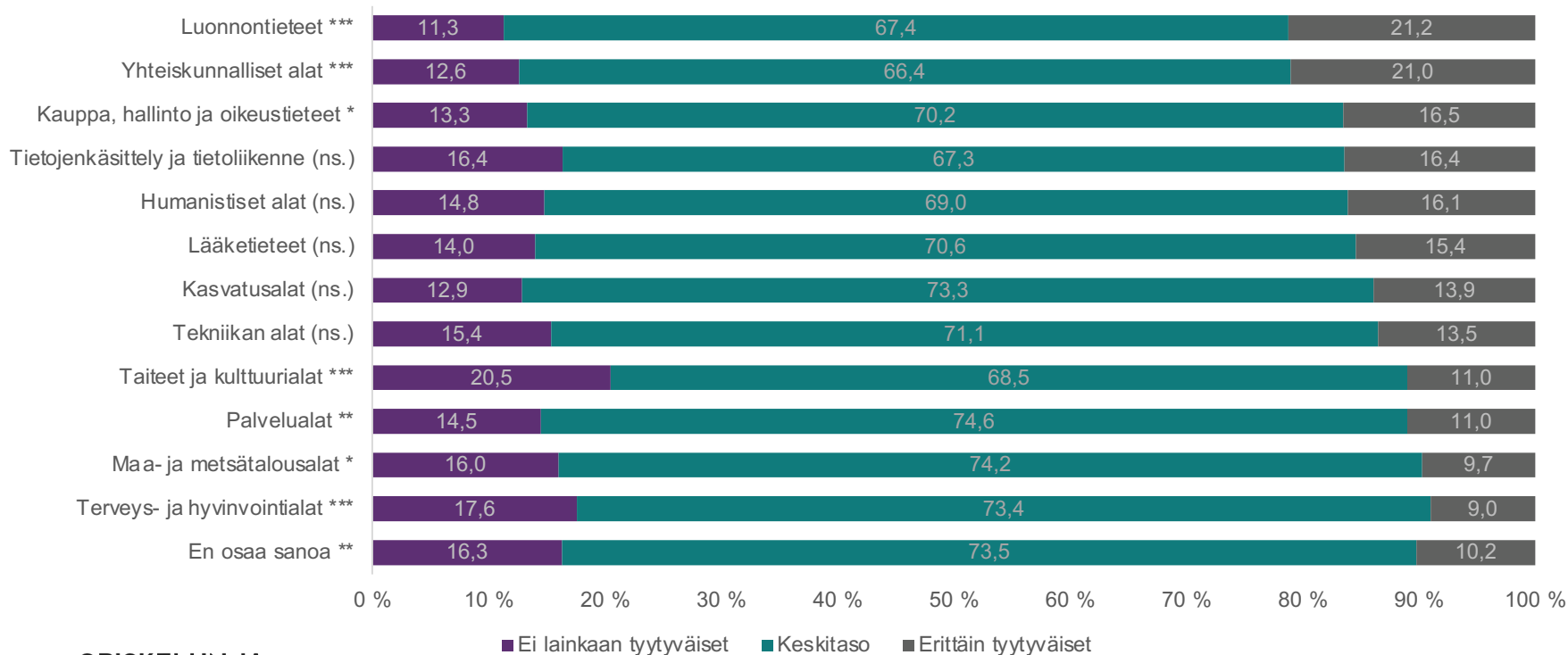
Tyytyväisyys opintojen etenemiseen jatko-opintosuunnitelmien mukaan (%)

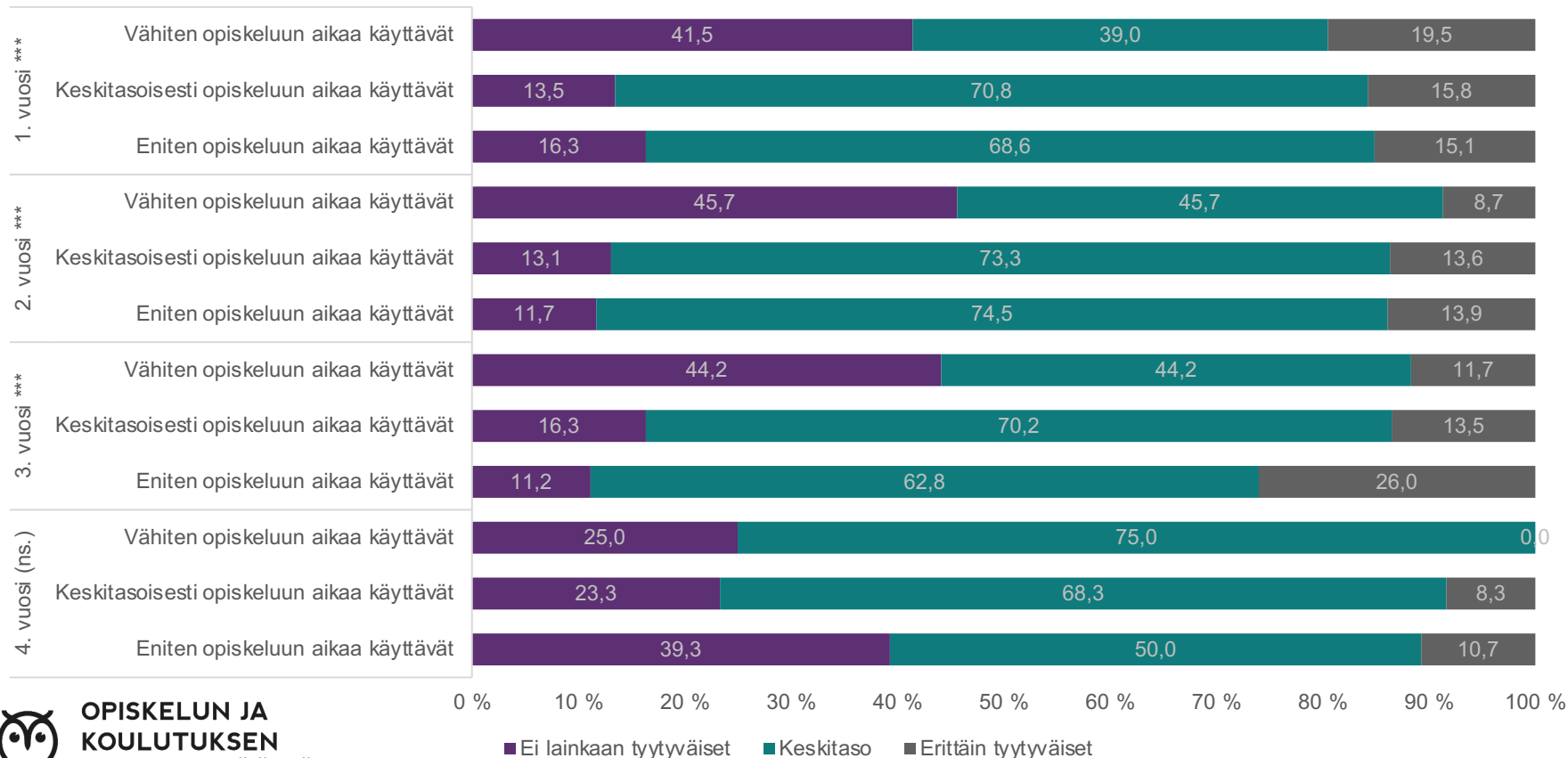
Tyytyväisyys opintojen etenemiseen opiskeluvuoden ja jatko-opintosuunnitelmien mukaan (%)

Tyytyväisyys opintojen etenemiseen kiinnostavien koulutusalojen mukaan (%)

Tyytyväisyys opintojen etenemiseen opiskeluvuoden ja opiskeluun käytetyn ajan mukaan (%)

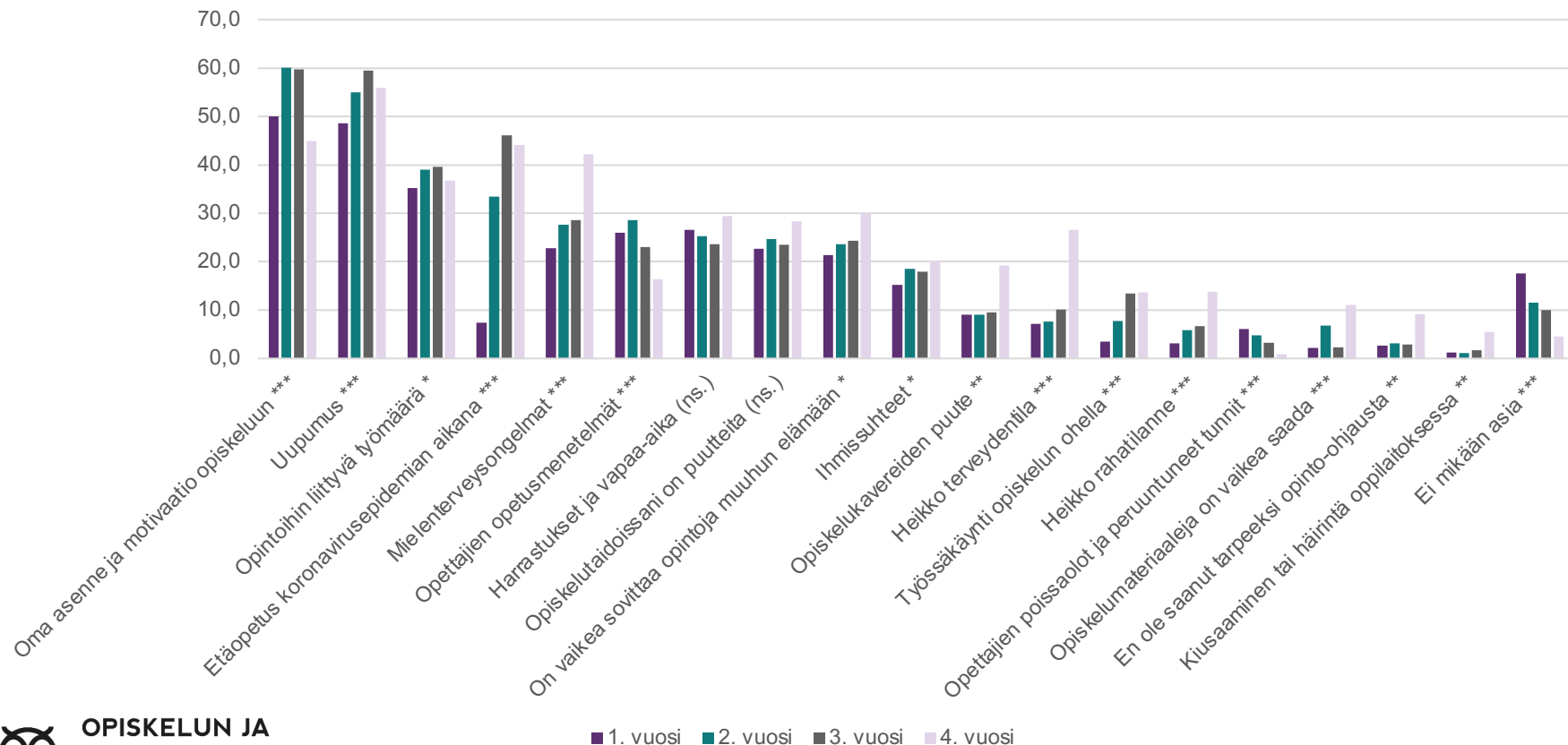
Opintoja hidastavat tekijät

Onko jokin seuraavista asioista hidastanut opintojesi etenemistä? (monivalinta)

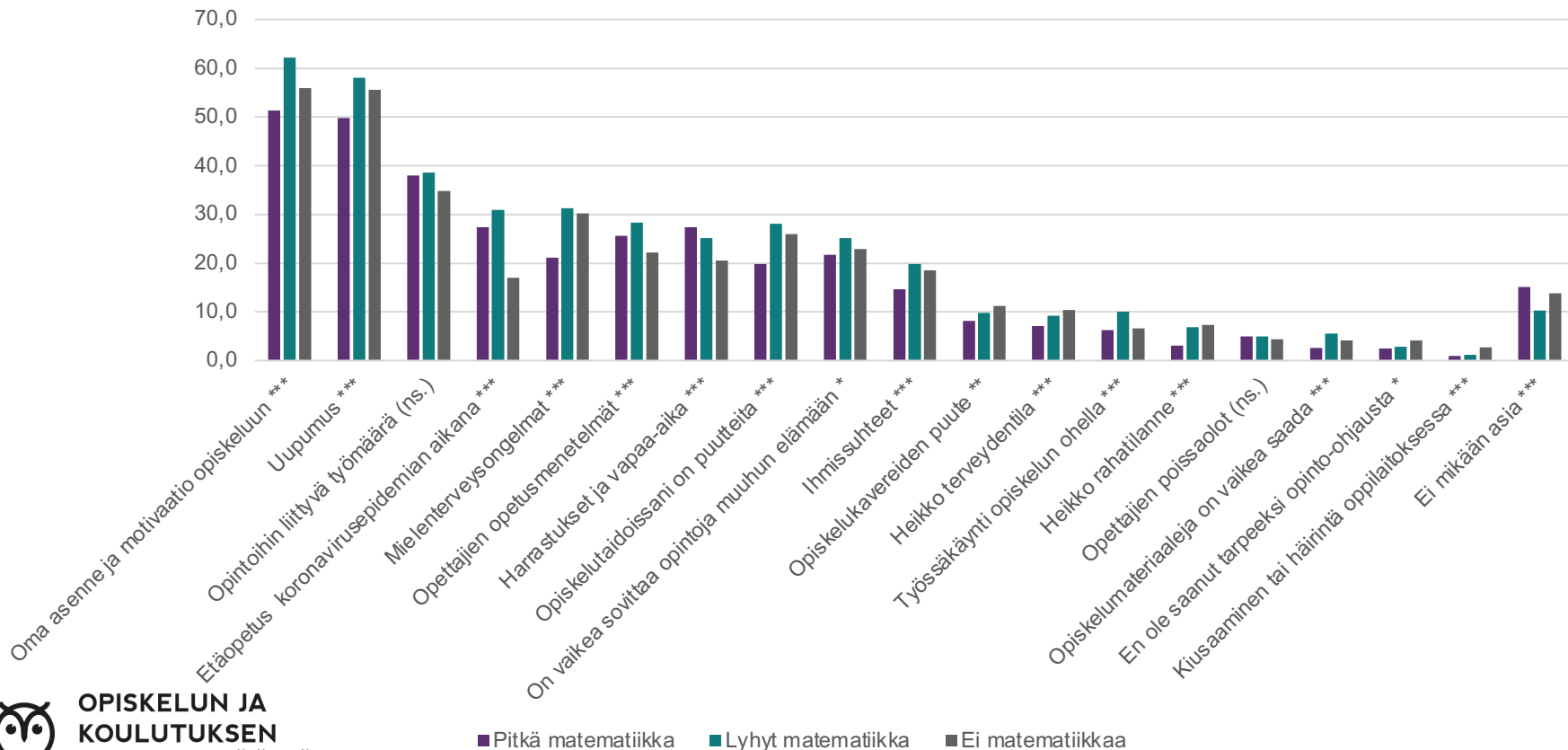
- Oma asenne ja motivaatio opiskeluun 55,8 %
- Uupumus 53,7 %
- Opintoihin liittyvä työmäärä 37,6 %
- Etäopetus tai muut poikkeusjärjestelyt koronavirusepidemian aikana 26,7 %
- Mielenterveysongelmat 26,2 %
- Opettajien opetusmenetelmät 25,9 %
- Harrastukset ja vapaa-aika 25,4 %
- Opiskelutaidoissani on puutteita 23,7 %
- On vaikea sovittaa opintoja muuhun elämään 23,1 %
- Ihmissuhteet 17,1 %
- Opiskelukavereiden puute 9,3 %
- Heikko terveydentila 8,4 %
- Työssäkäynti opiskelun ohella 7,6 %
- Heikko rahatilanne 5,1 %
- Opettajien poissaolot ja peruuntuneet oppitunnit 4,8 %
- Opiskelumateriaaleja ja opiskeluvälineitä on vaikea saada 3,9 %
- En ole saanut tarpeeksi opinto-ohjausta 3,0 %
- Kiusaaminen tai häirintä oppilaitoksessa 1,4 %
- Muu asia 2,5 %
- Ei mikään asia 13,3 % *(jos valittu, muiden vaihtoehtojen valitseminen ei mahdollista)*

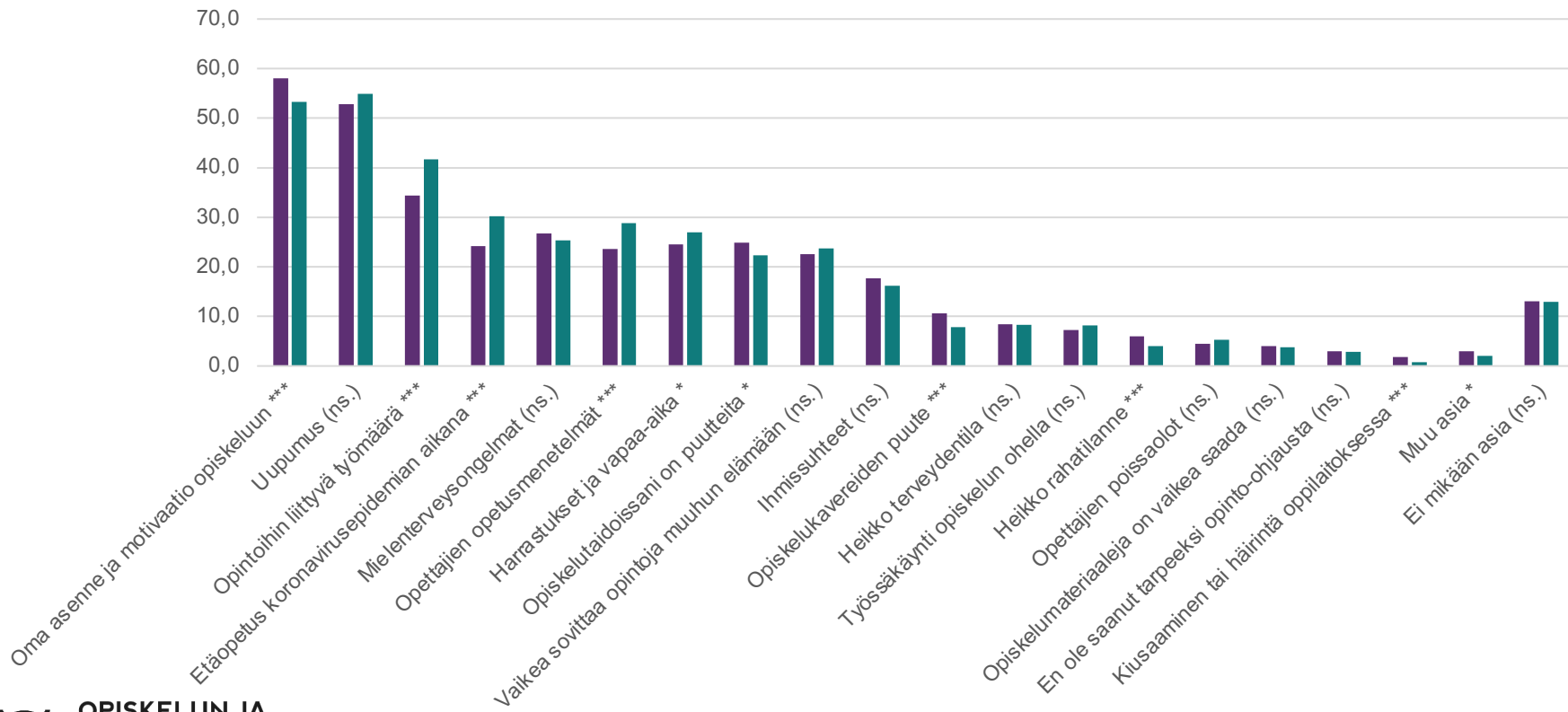
Opintoja hidastaneet tekijät opiskeluvuoden mukaan (%)

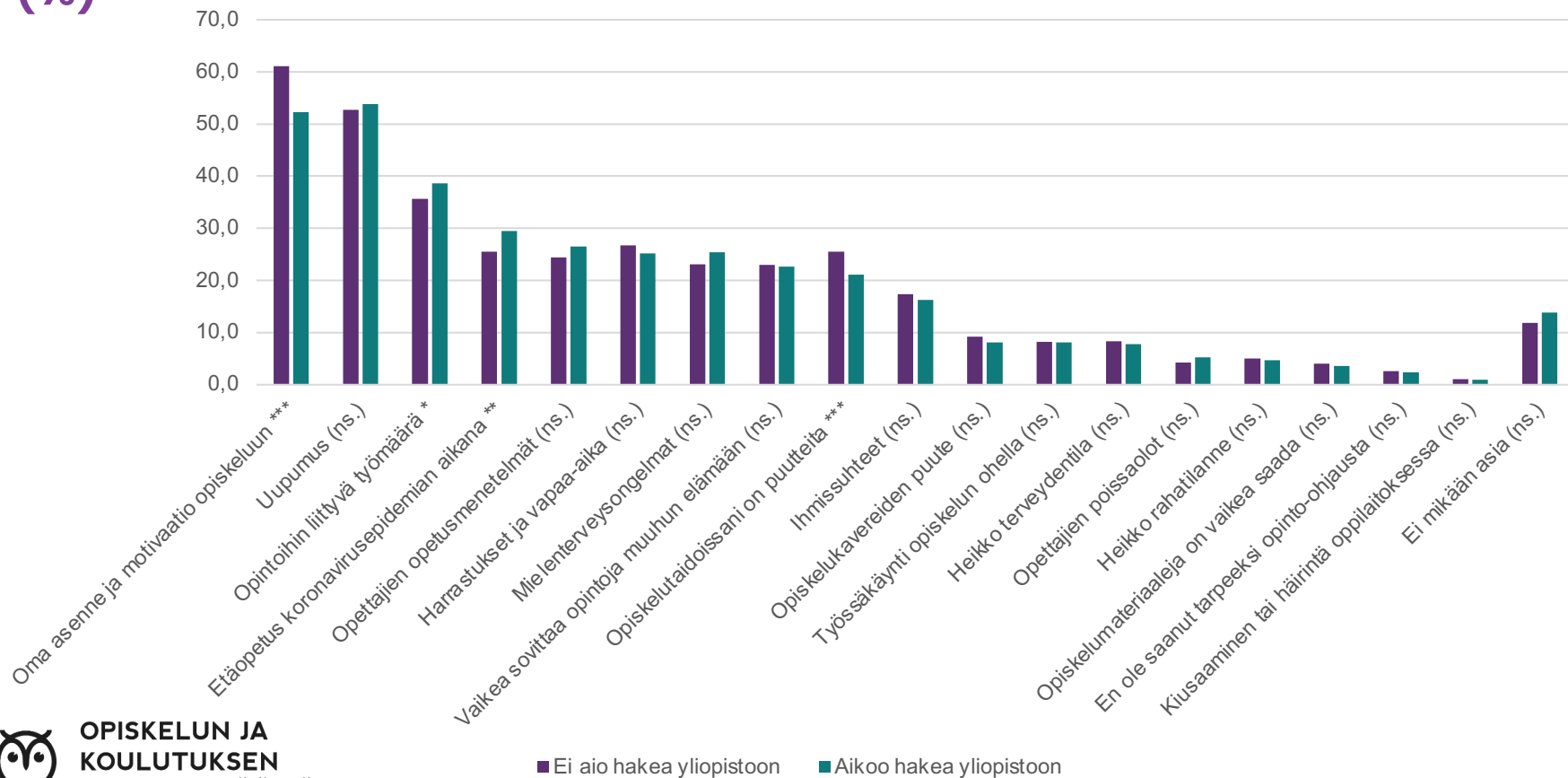
Opintoja hidastaneet tekijät matematiikan kirjoitusaikeiden mukaan (%)

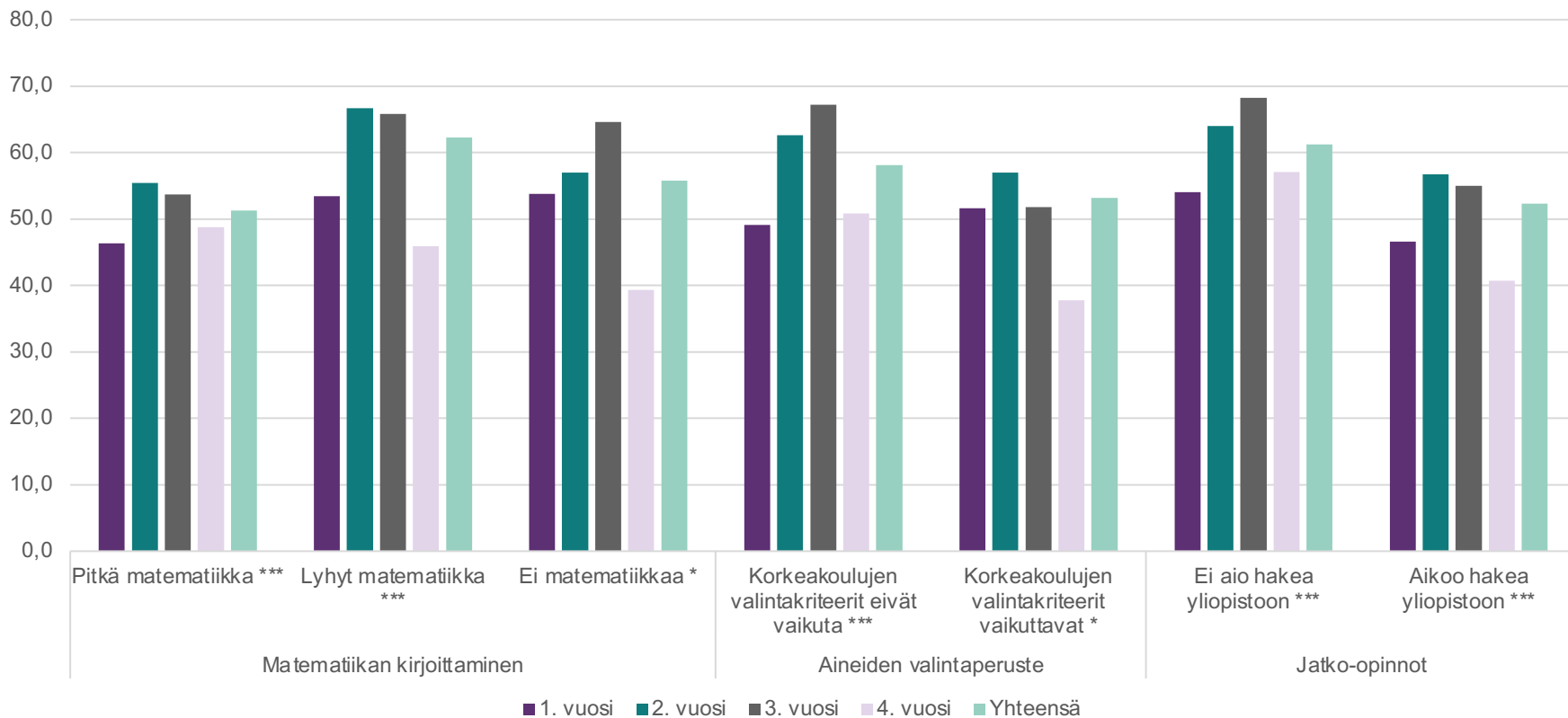
Opintoja hidastaneet tekijät sen mukaan, ovatko korkeakoulujen valintakriteerit vaikuttaneet ainevalintoihin (%)

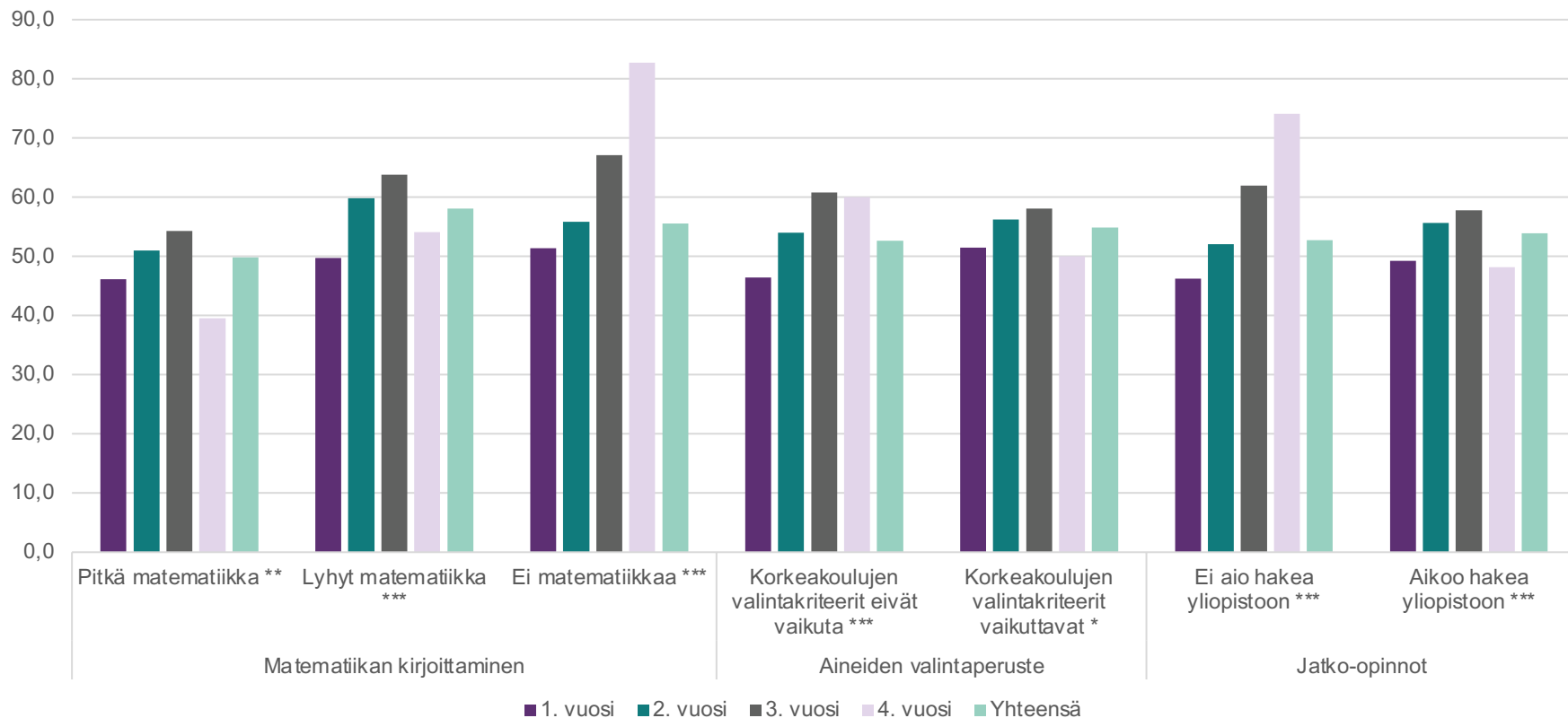
Opintoja hidastaneet tekijät jatko-opintosuunnitelmien mukaan (%)

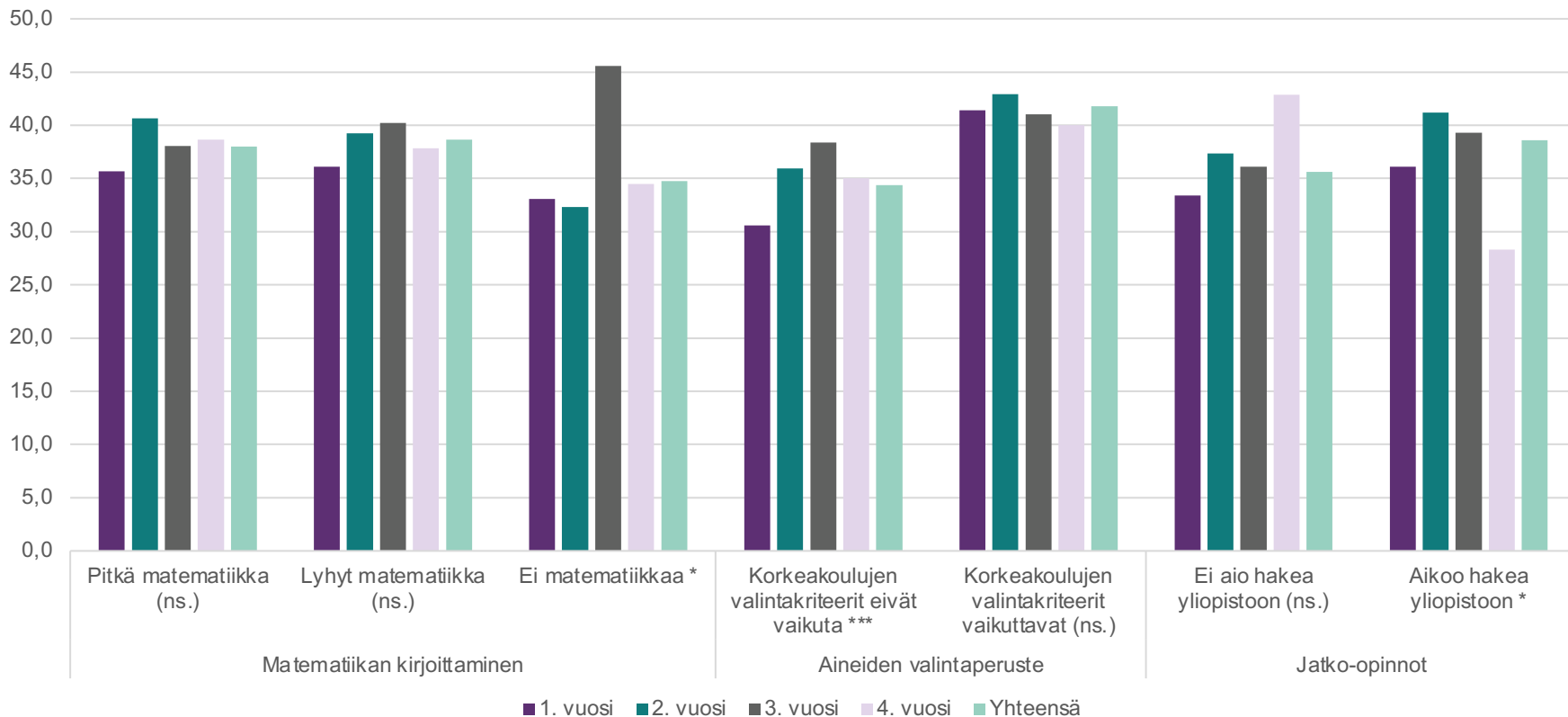
Oma asenne ja motivaatio hidastaneet opintoja (%)

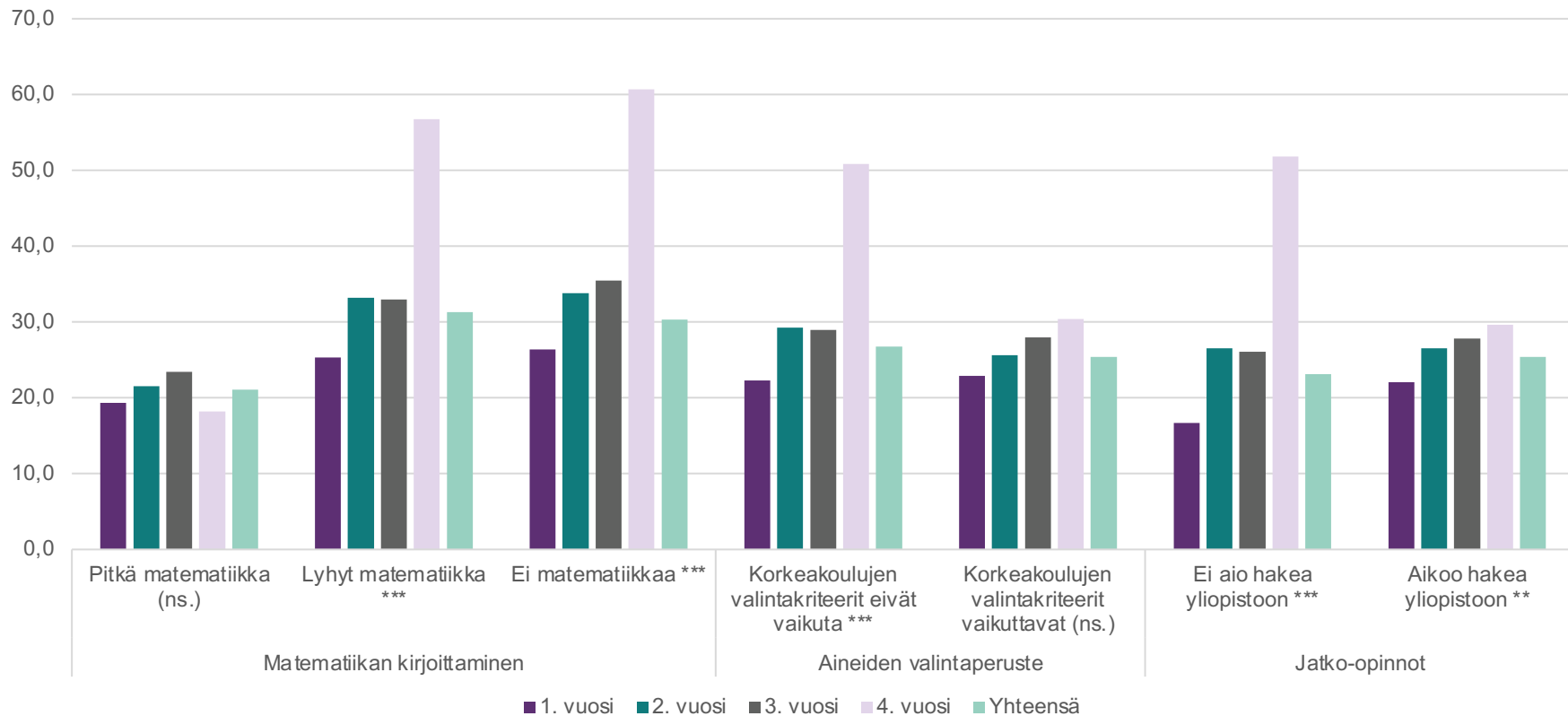
Uupumus hidastanut opintoja (%)

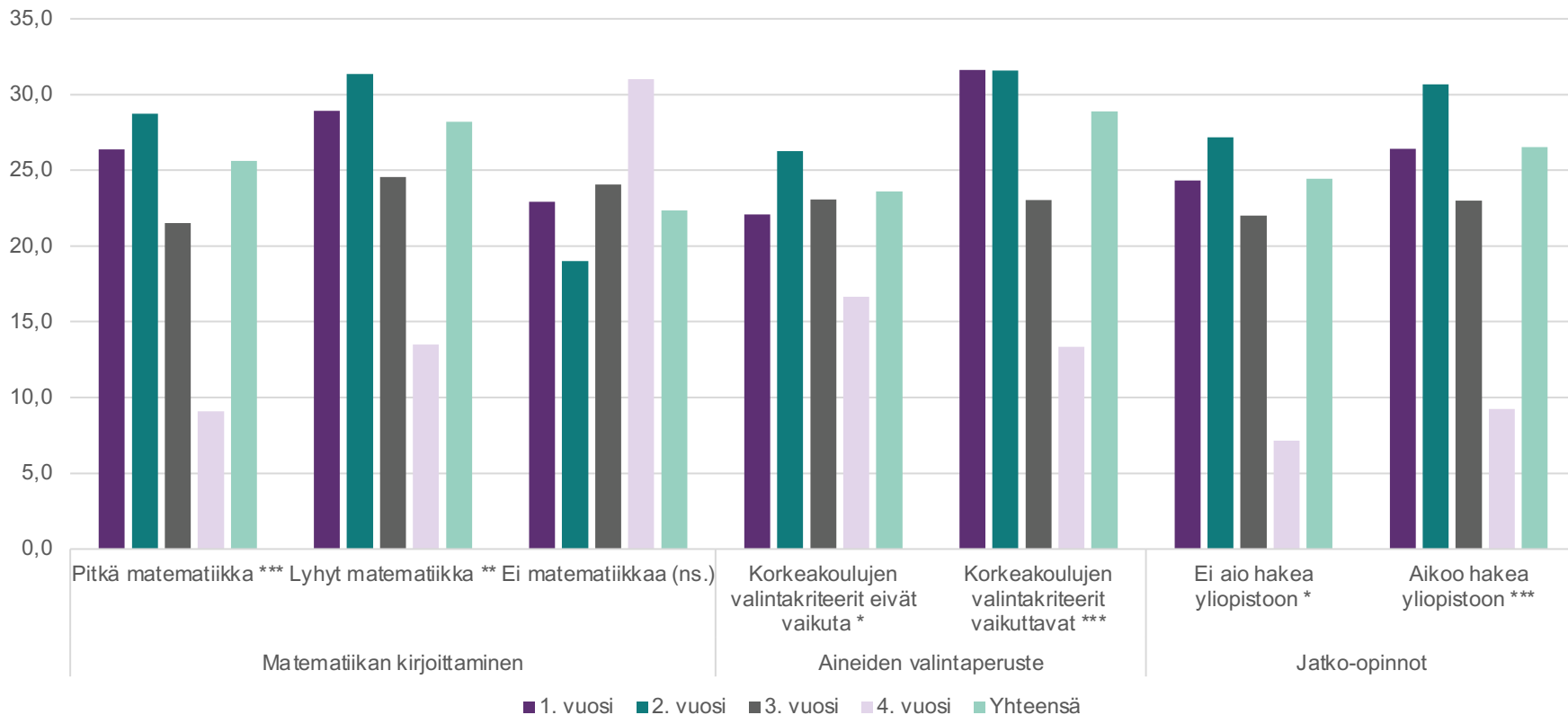
Opintoihin liittyvä työmäärä hidastanut opintoja (%)

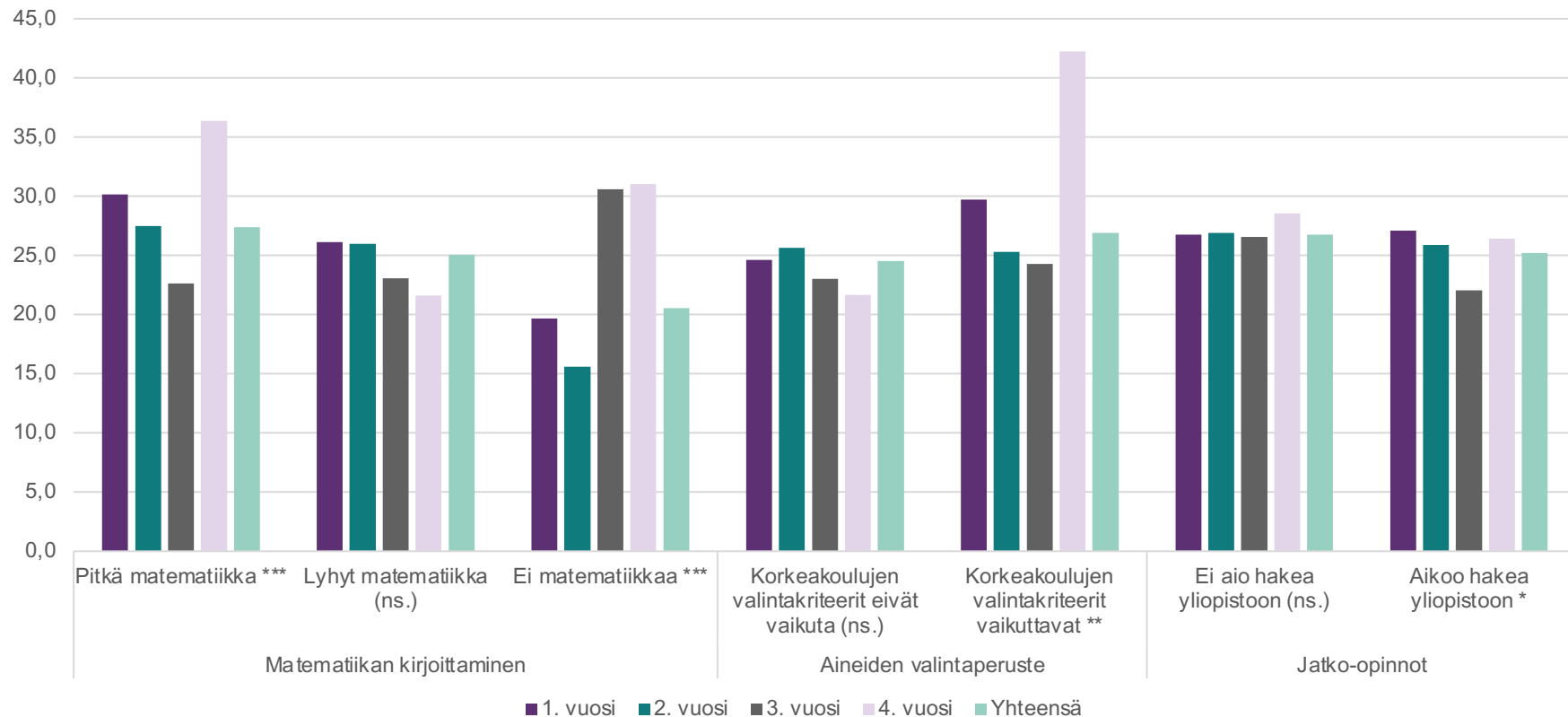
Mielenterveysongelmat hidastaneet opintoja (%)

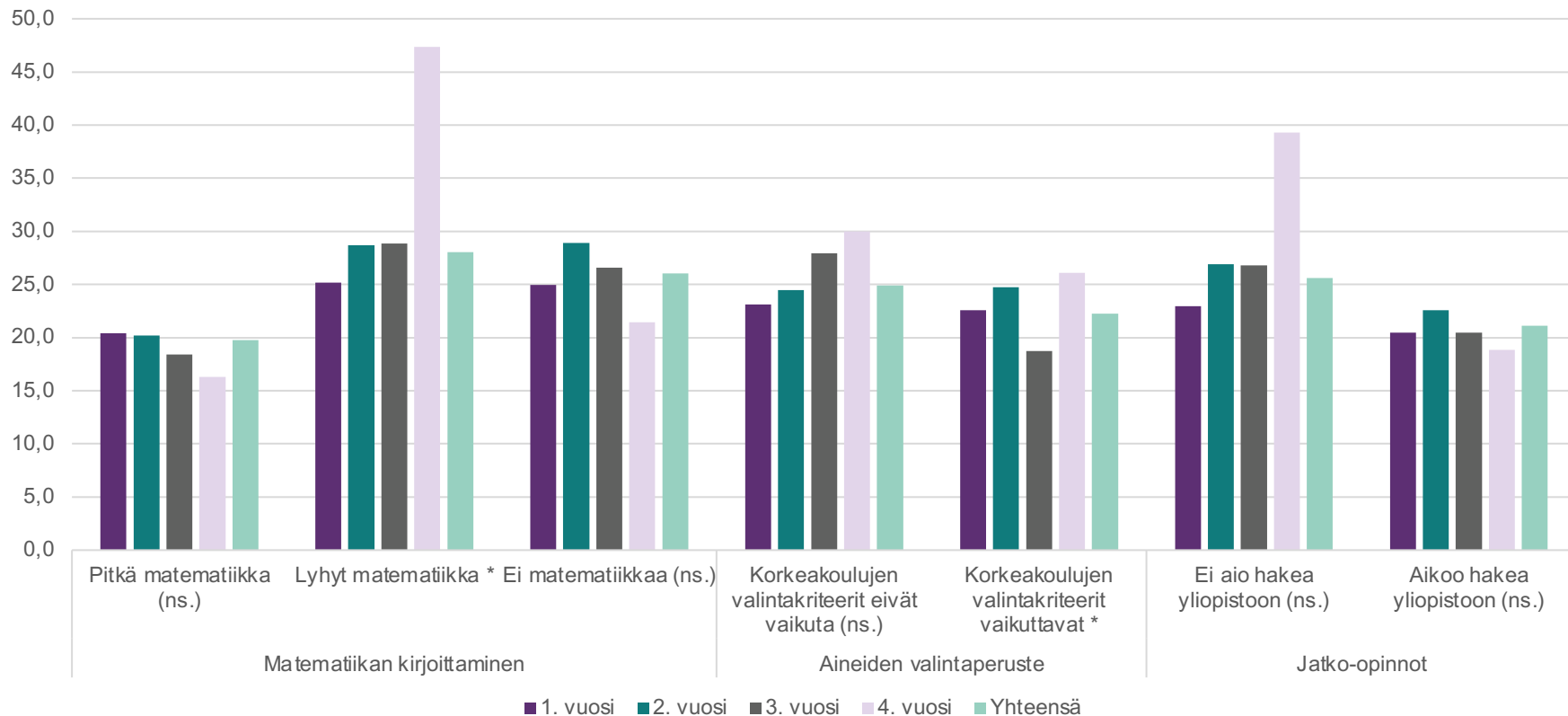
Opettajien opetusmenetelmät hidastaneet opintoja (%)

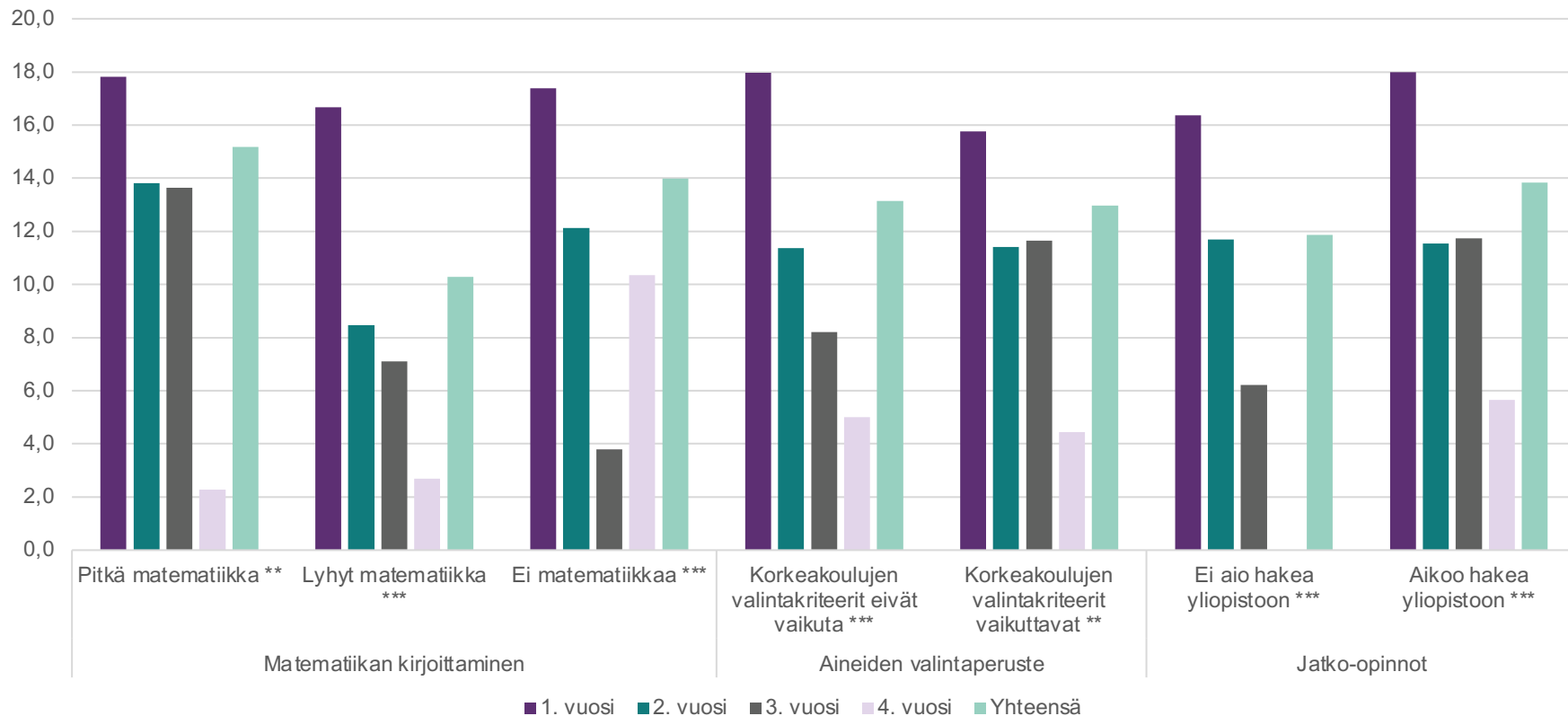
Harrastukset ja vapaa-aika hidastaneet opintoja (%)

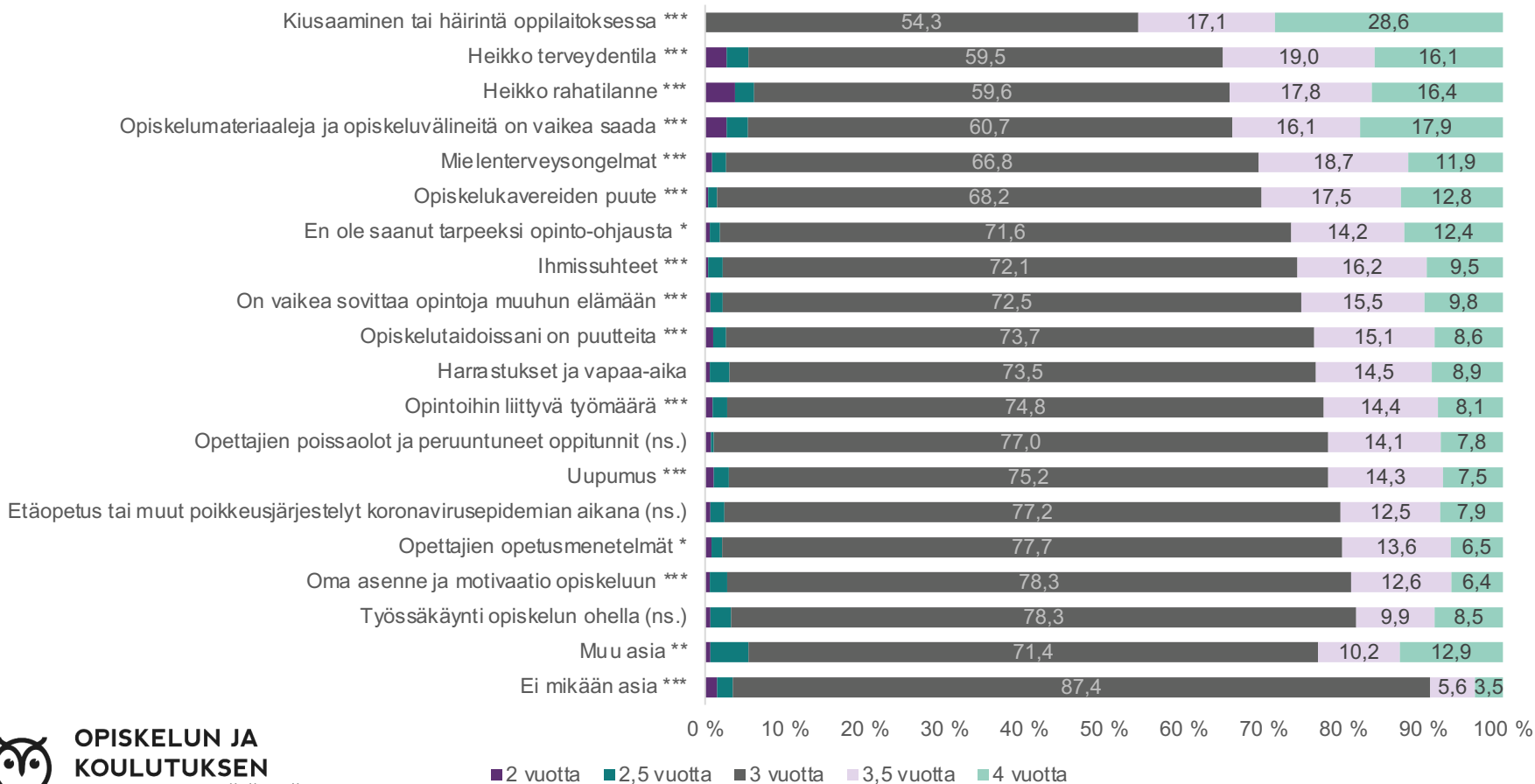
Puutteelliset opiskelutaidot hidastaneet opintoja (%)

Mikään asia ei ole hidastanut opintoja (%)

Suunniteltu opiskeluaika opintoja hidastavien tekijöiden mukaan (%)

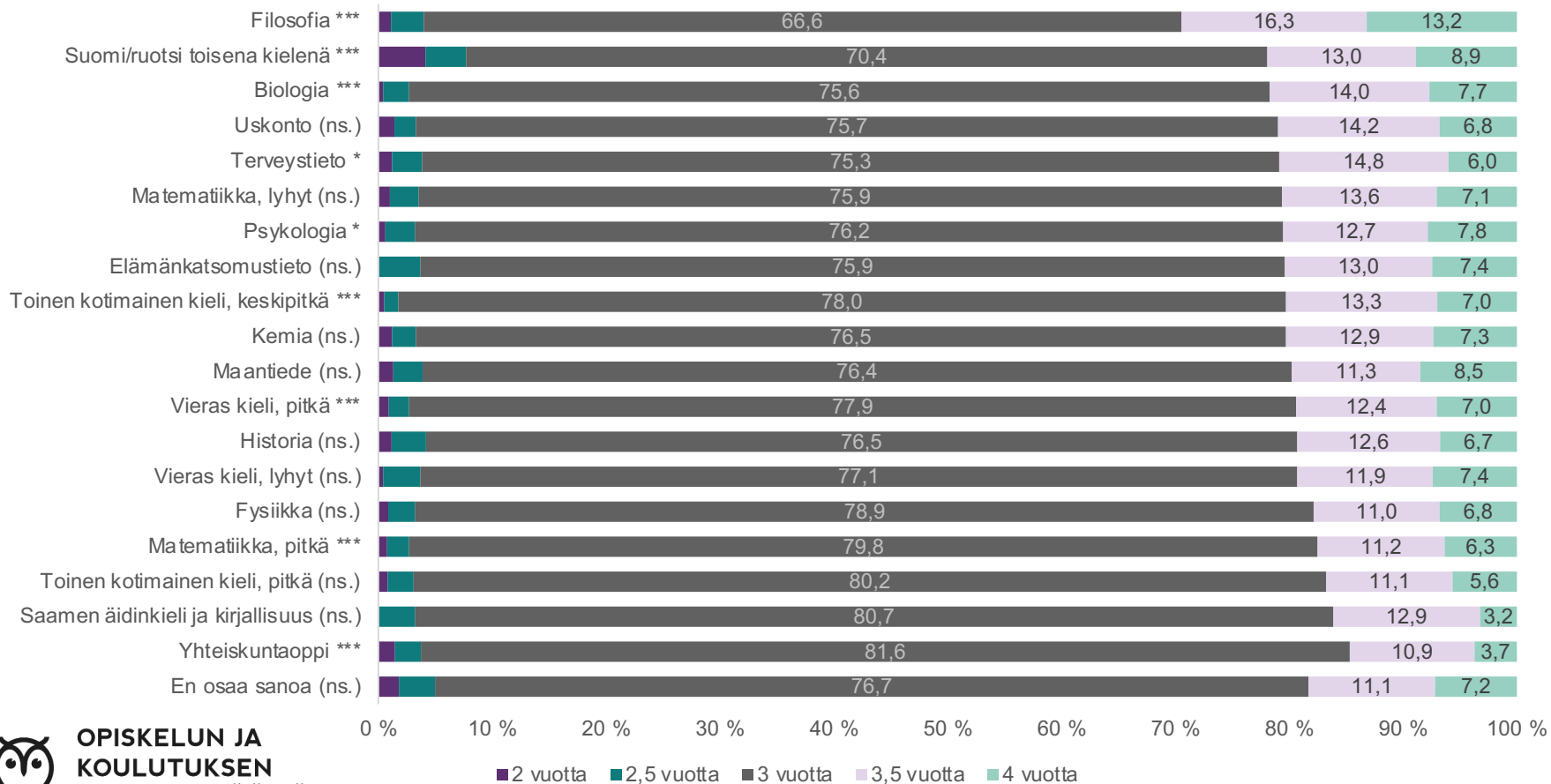
Suunniteltu opiskeluaika

Missä ajassa suunnittelet suorittavasi lukion?

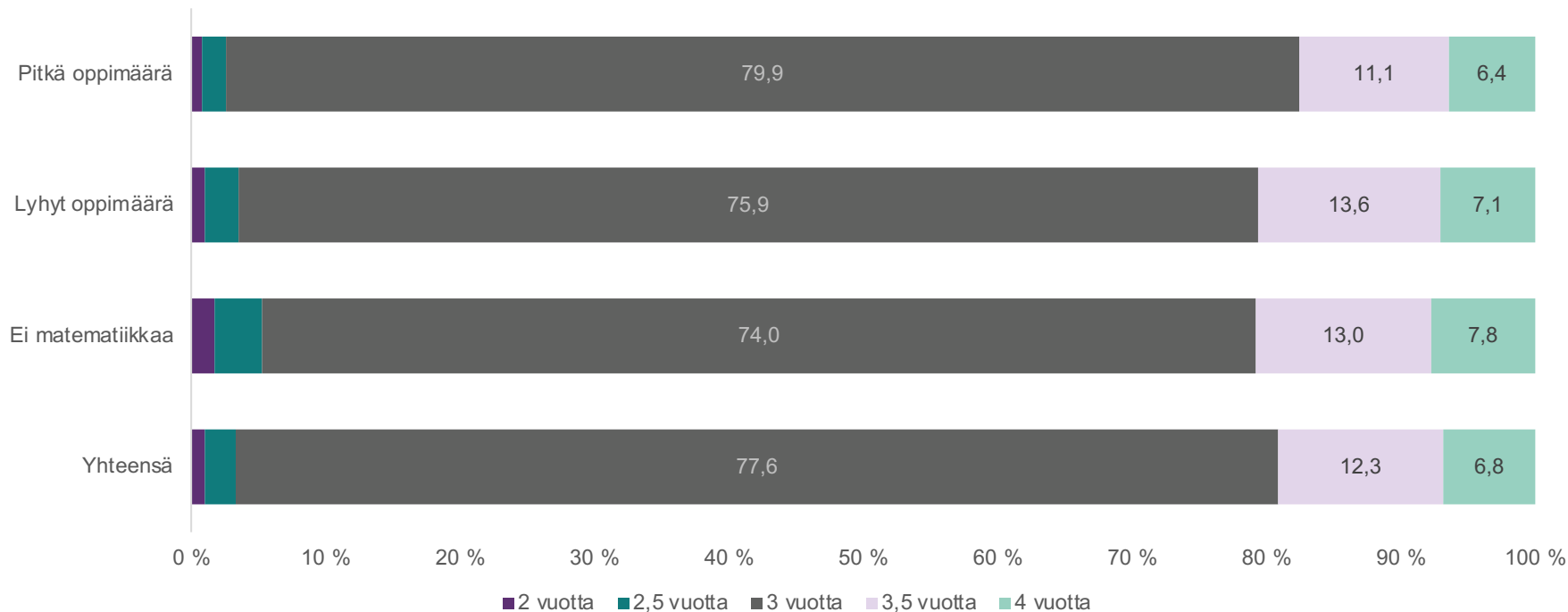
- Kahdessa vuodessa tai nopeammin 1,0 %
- Kahdessa ja puolessa vuodessa 2,4 %
- Kolmessa vuodessa 77,5 %
- Kolmessa ja puolessa vuodessa 12,3 %
- Neljässä tai useammassa vuodessa 6,8 %

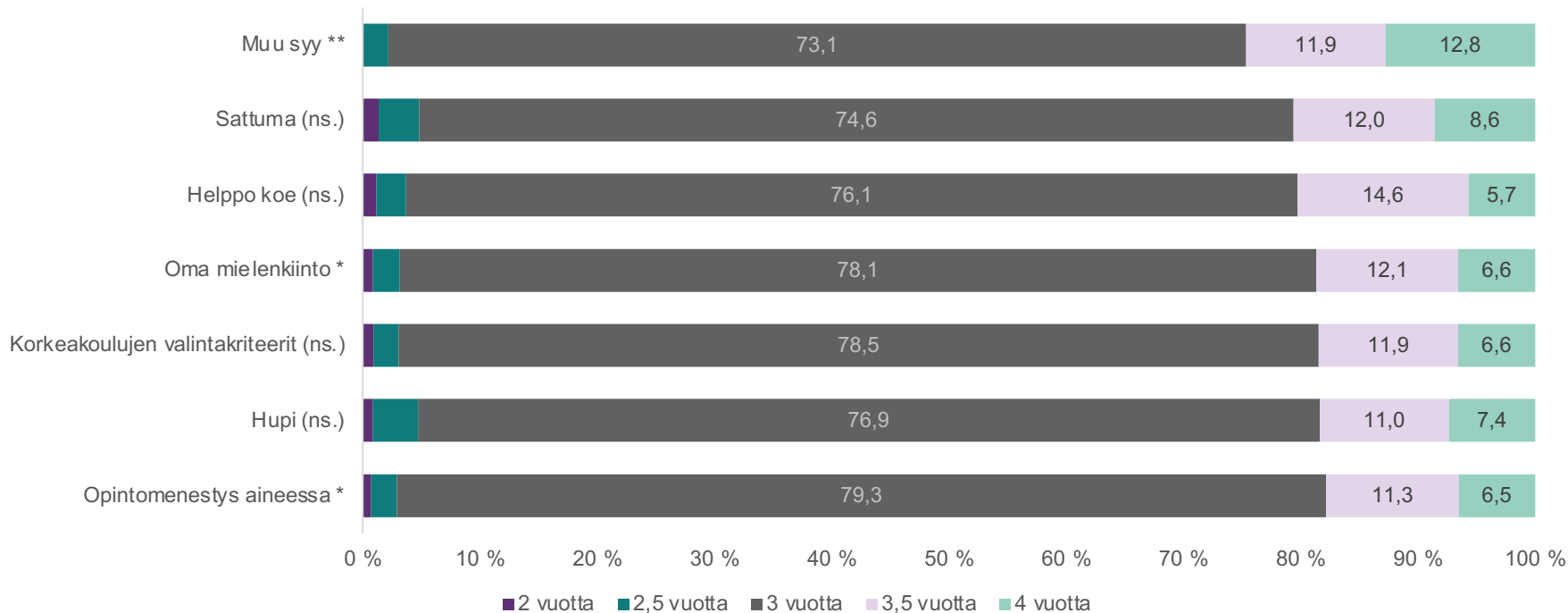
Suunniteltu opiskeluaika kirjoitettavien aineiden mukaan (%)

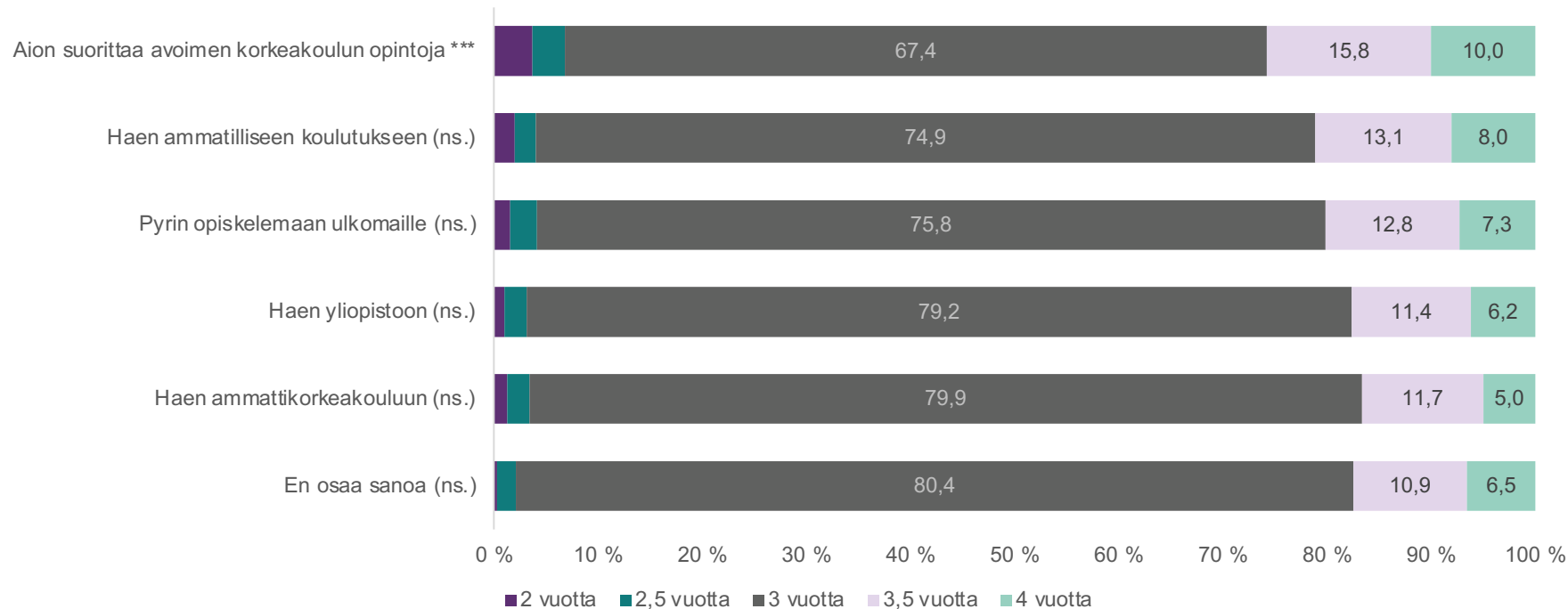
Suunniteltu opiskeluaika matematiikan kirjoitusaikoiden mukaan (% , $p < 0,001$)

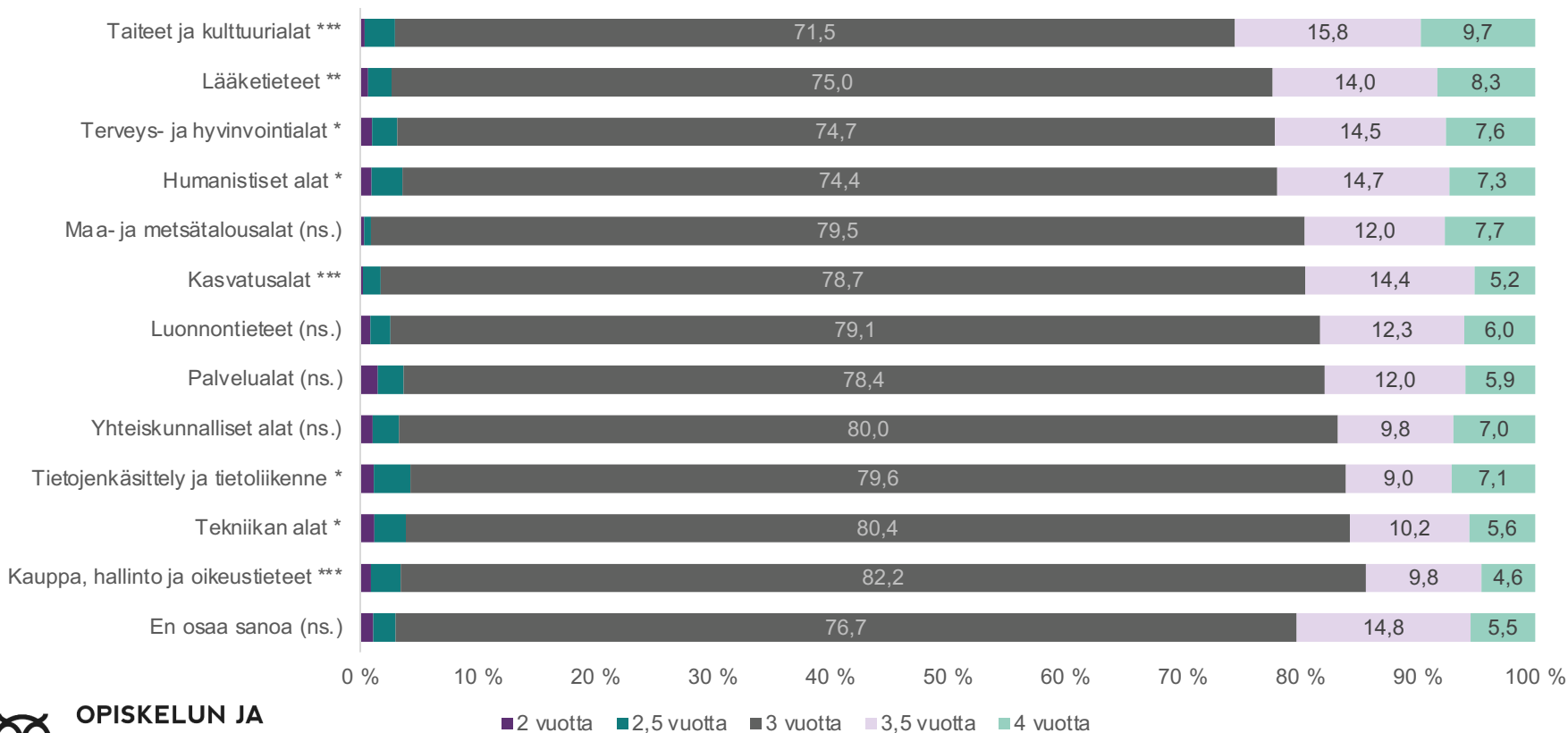
Suunniteltu opiskeluaika kirjoitettavien aineiden valintaperusteiden mukaan (%)

Suunniteltu opiskeluaika jatko-opintosuunnitelmien mukaan (%)

Suunniteltu opiskeluaika kiinnostavien alojen mukaan (%)

Kokemukset opiskelusta

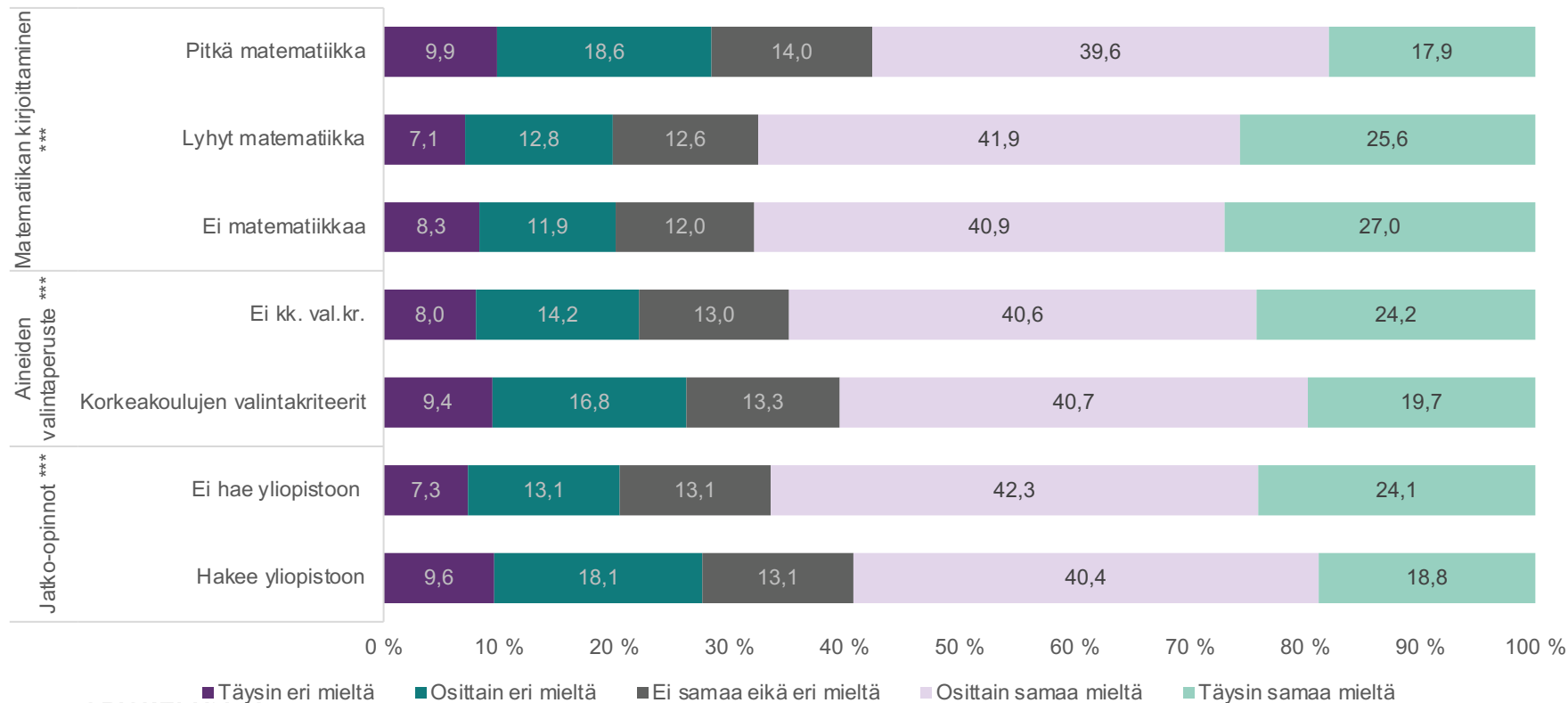
Kokemukset opiskelusta

*Mitä mieltä olet seuraavista väitteistä, jotka koskevat omaa opiskeluasi?
(Täysin eri mieltä...Täysin samaa mieltä)*

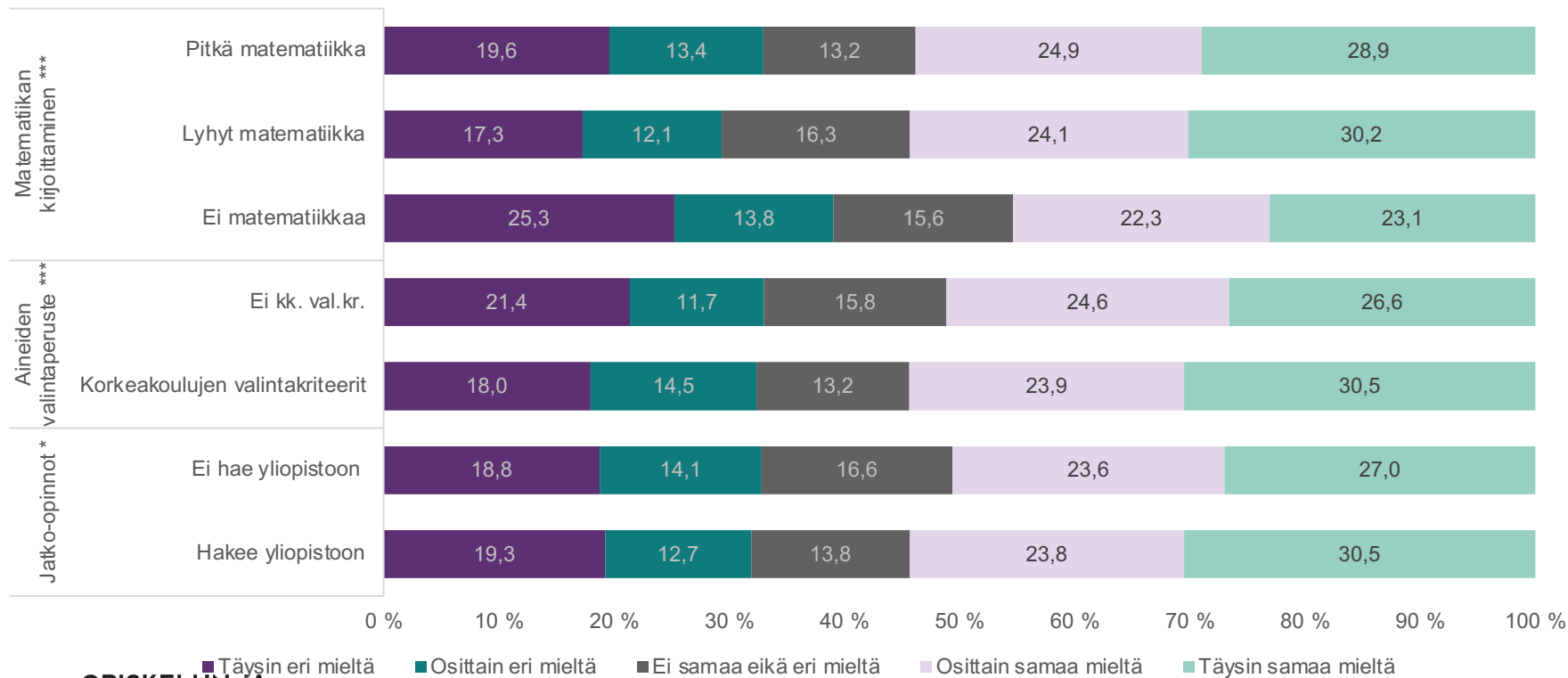
- Tarvitsen enemmän tukea opiskeluun
- Opiskelu on minulle henkisesti raskasta
- Koen, että opintoni ovat helppoja *(asteikko käännetty summamuuttujaa varten)*
- Opintojen ja muun elämän yhdistäminen on minulle vaikeaa
- Minun pitää käydä valmennuskurssi pärjätäkseni ylioppilaskirjoituksissa
- Koronavirusepidemian aikaiset etäopetusjaksot ovat olleet haitaksi oppimiselleni *(ei korreloi riittävän voimakkaasti muiden kanssa, jätetty pois opiskelutaitoja kuvaavasta summamuuttujasta)*

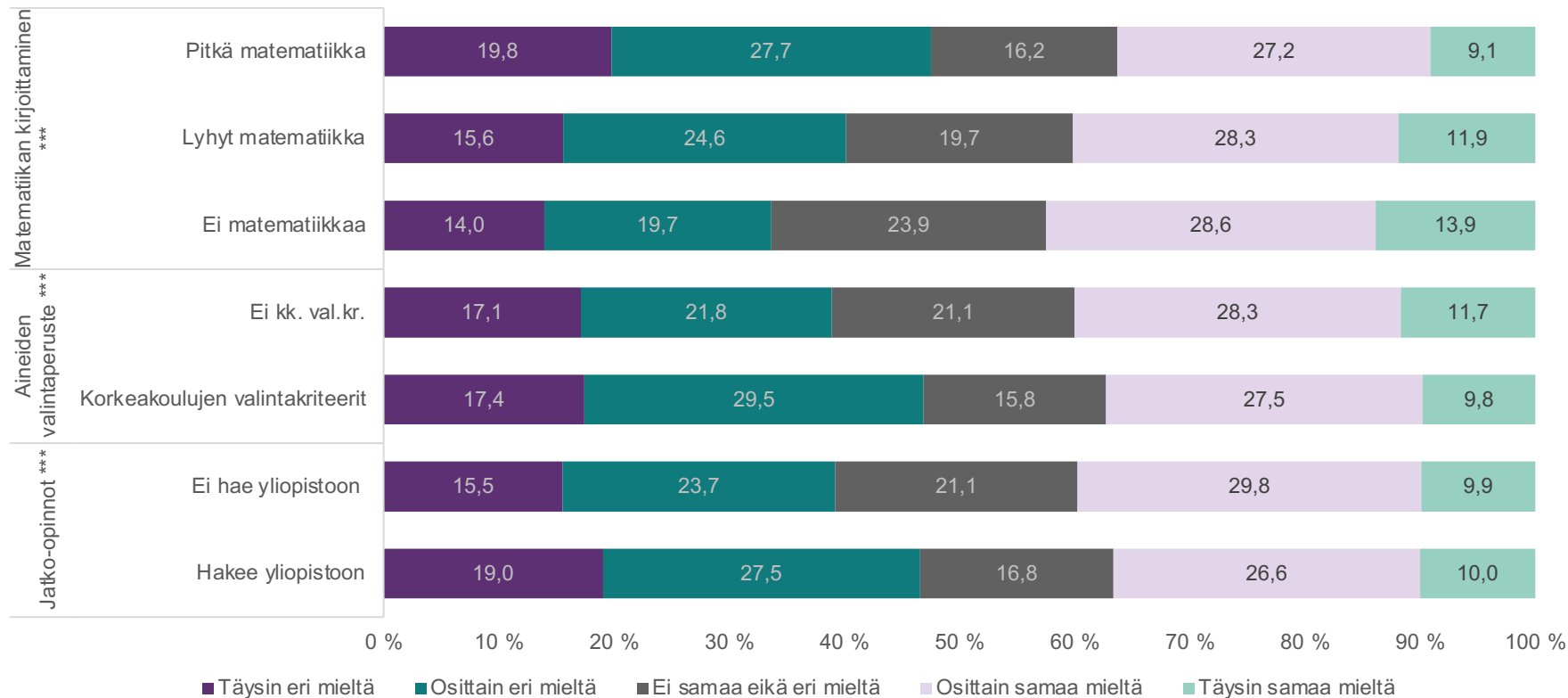
Opiskelu on minulle henkisesti raskasta (%)

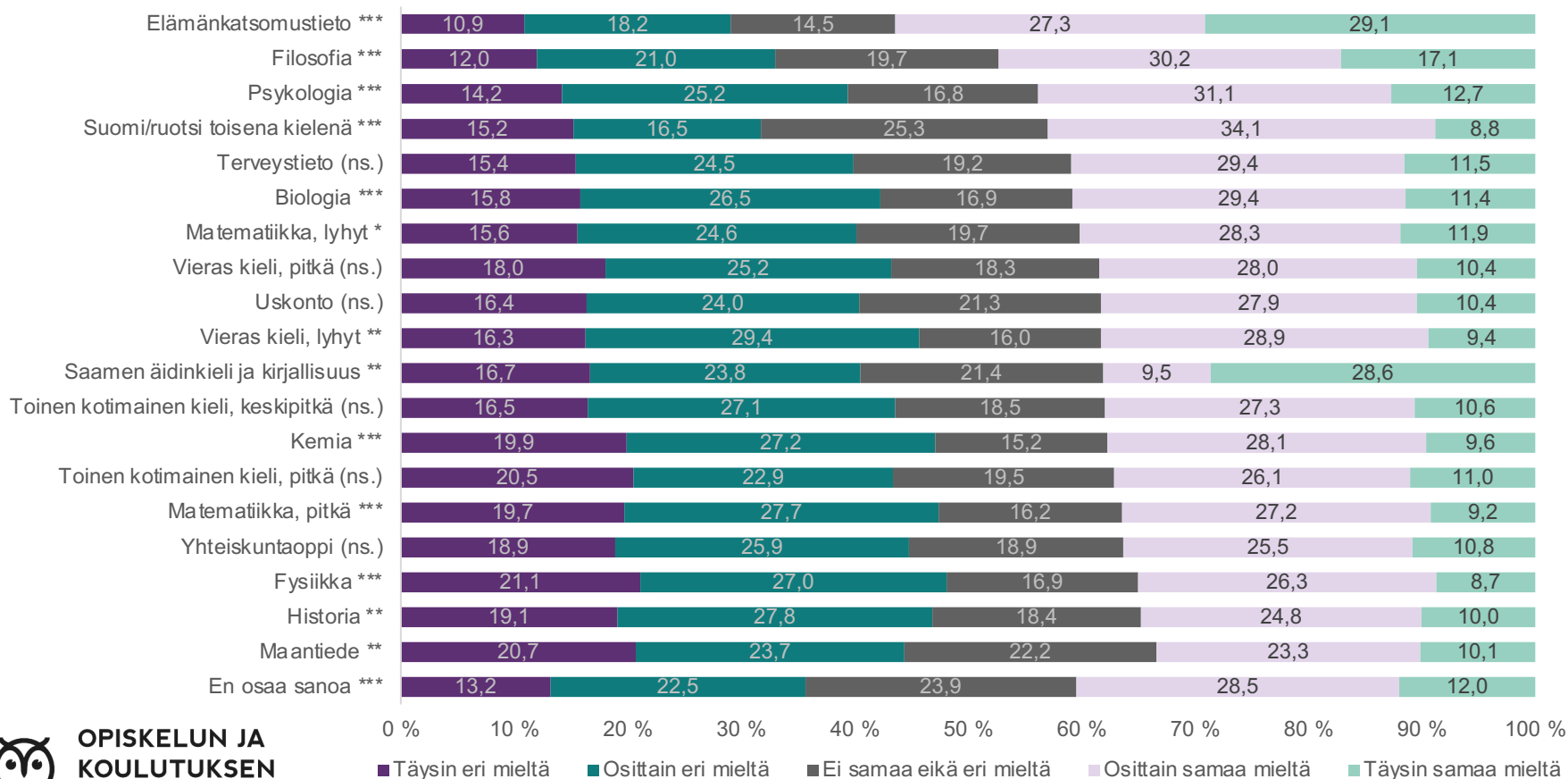
Koronavirusepidemian aikaiset etäopetusjaksot ovat olleet haitaksi oppimiselleni (%)

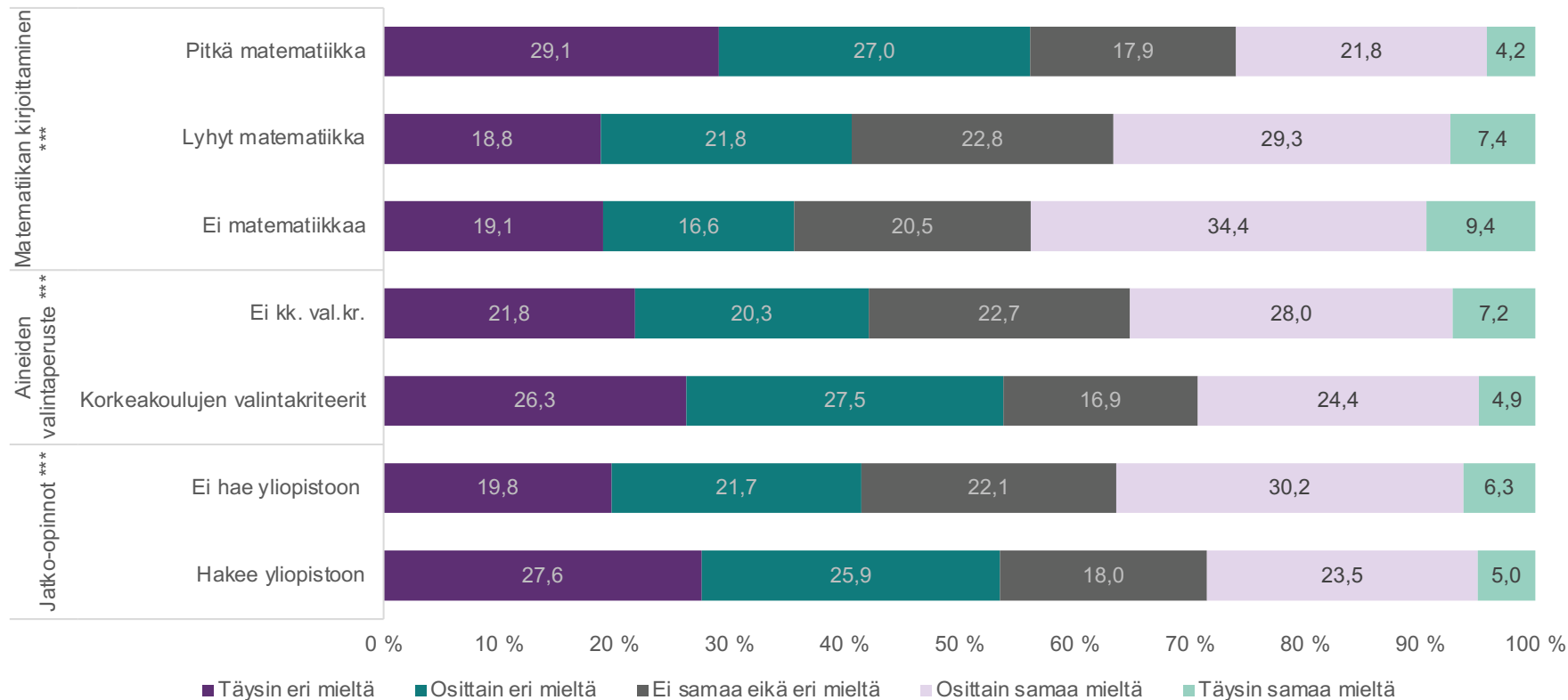
Opintojen ja muun elämän yhdistäminen on minulle vaikeaa (%)

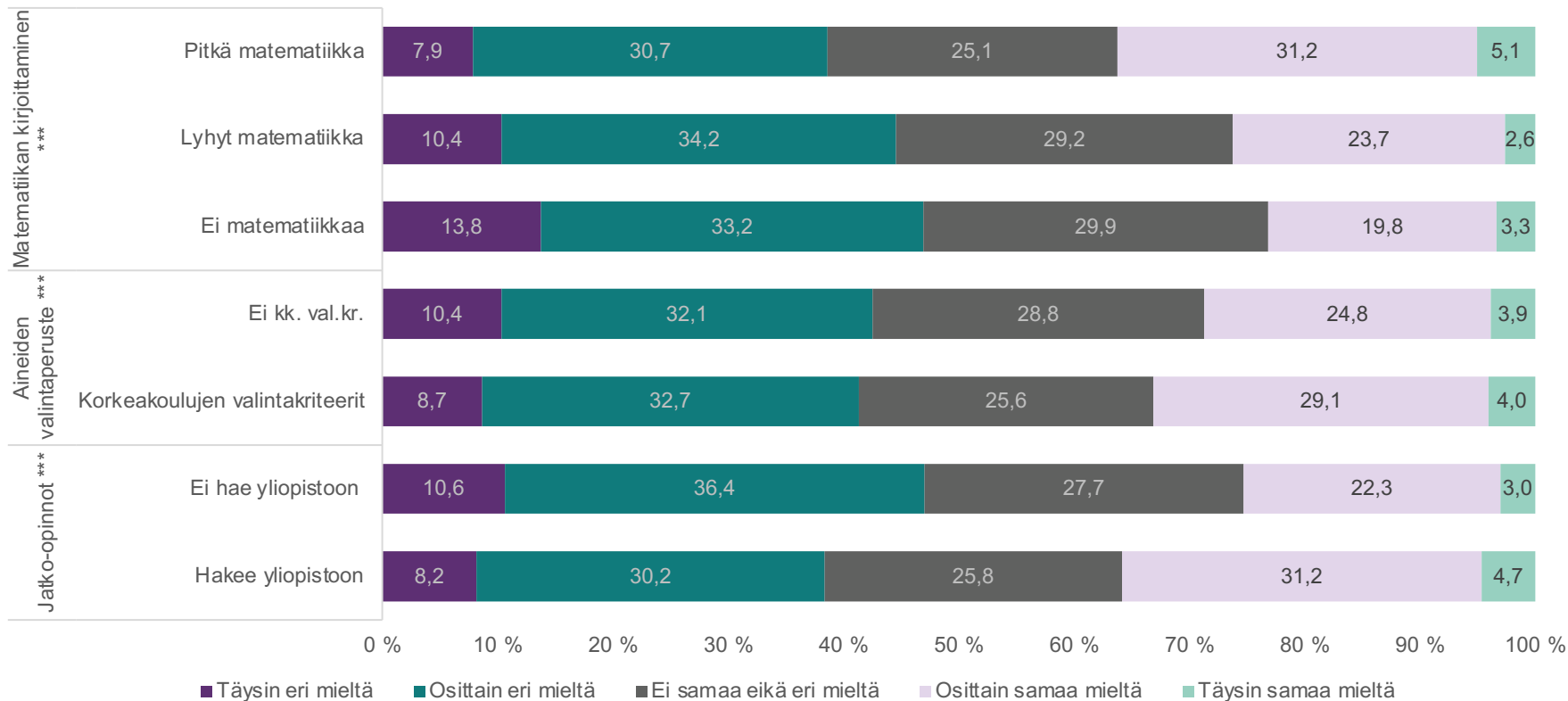
Opintojen ja muun elämän yhdistäminen on minulle vaikeaa (%)

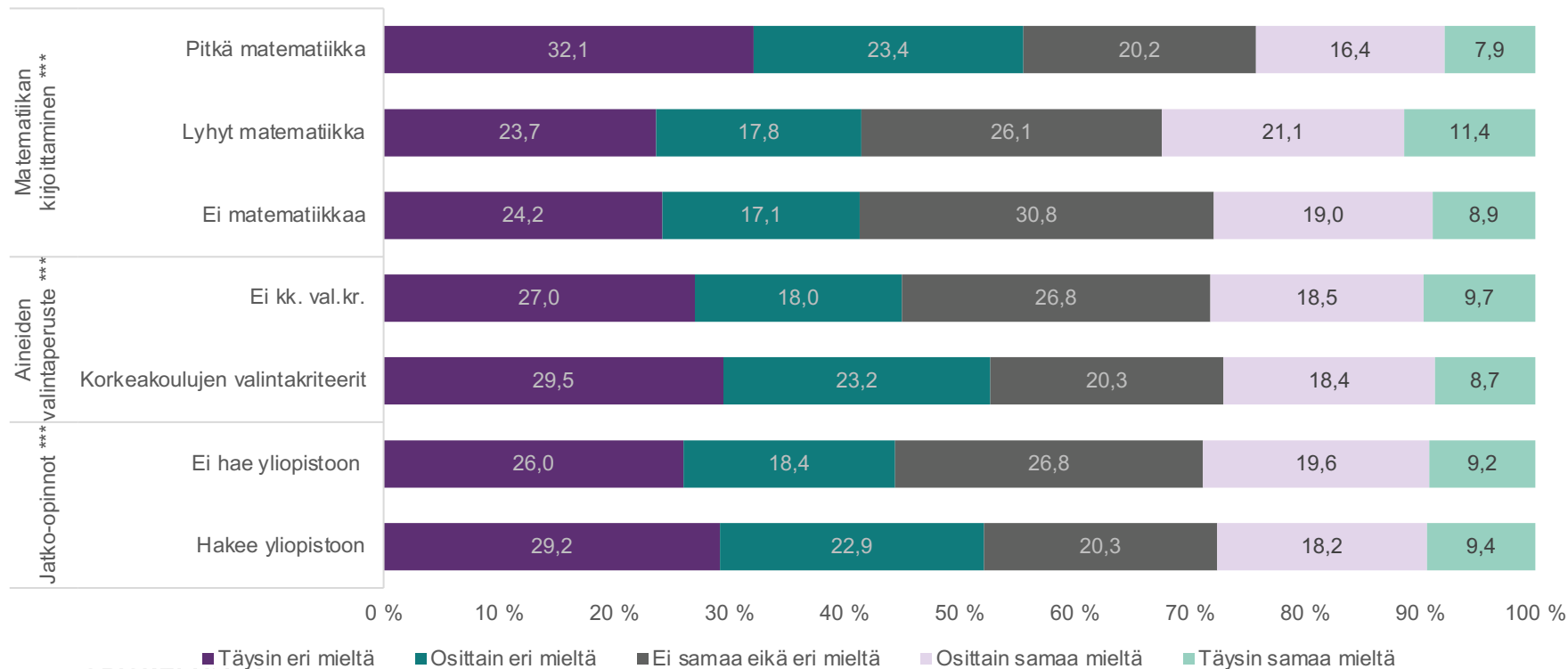
Tarvitsen enemmän tukea opiskeluun (%)

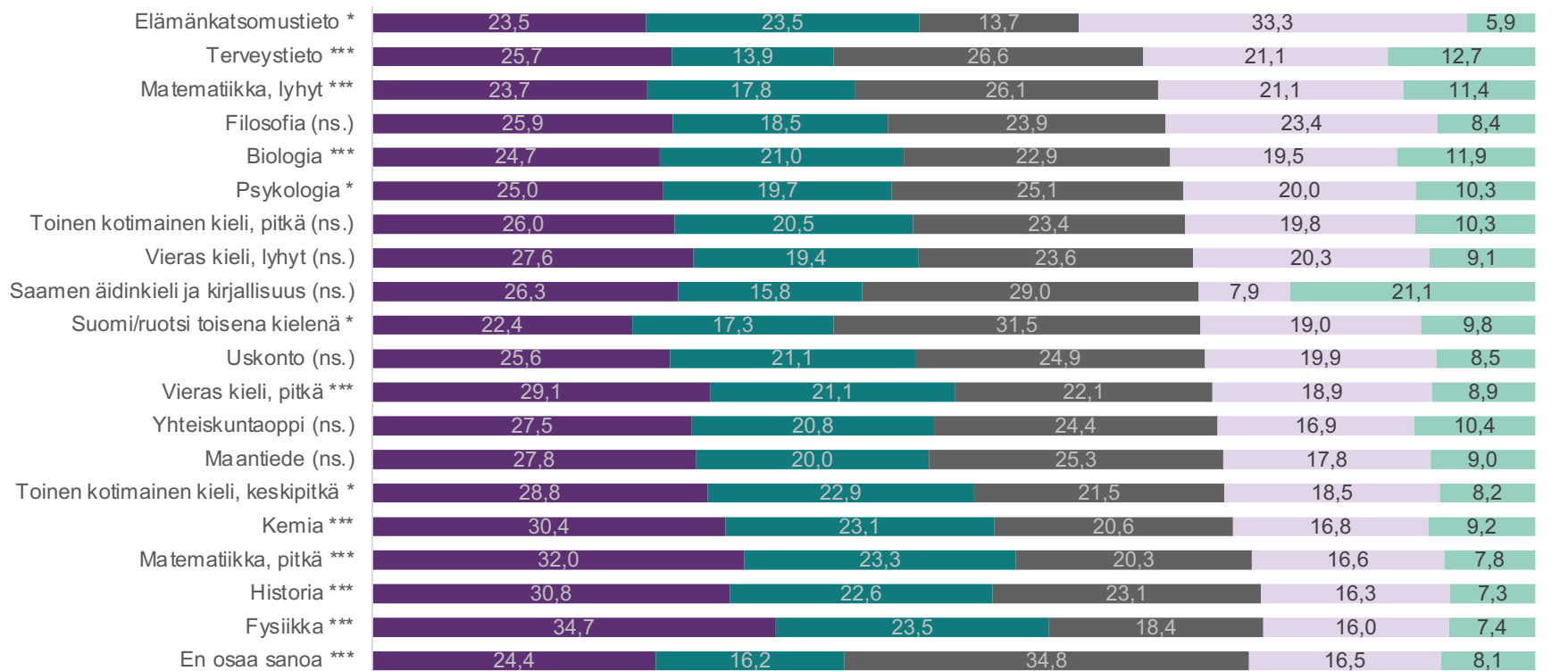
Koen, että opintoni ovat helppoja (%)

Minun pitää käydä valmennuskurssi pärjätäkseni ylioppilaskirjoituksissa (%)

Minun pitää käydä valmennuskurssi pärjätäkseni ylioppilaskirjoituksissa (%)

Opiskelutaidot

Summamuuttuja väitteistä

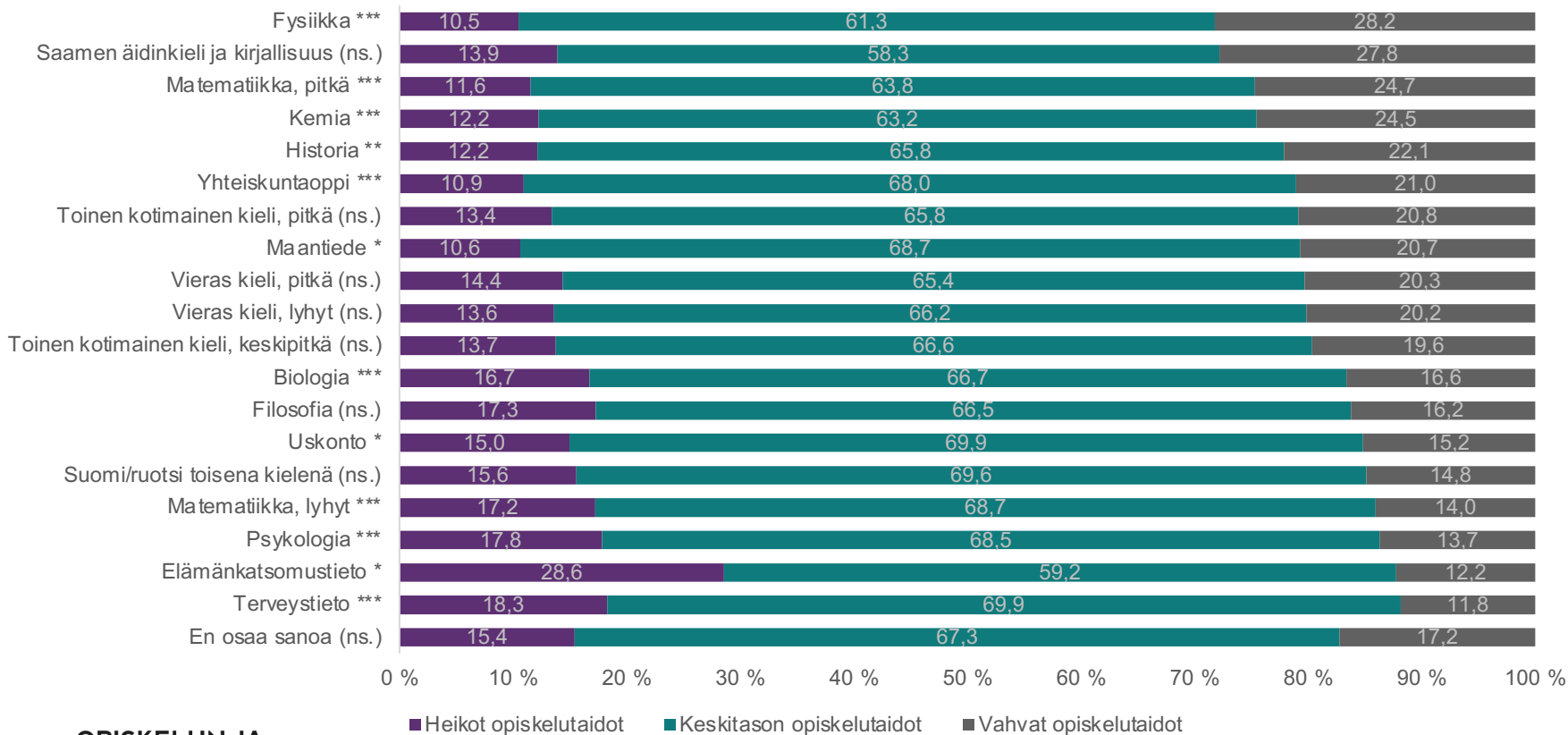
- Tarvitsen enemmän tukea opiskeluun
- Opiskelu on minulle henkisesti raskasta
- Koen, että opintoni ovat helppoja (*asteikko käännetty summamuuttujaa varten*)
- Opintojen ja muun elämän yhdistäminen on minulle vaikeaa
- Minun pitää käydä valmennuskurssi pärjätäkseni ylioppilaskirjoituksissa

Luokiteltu

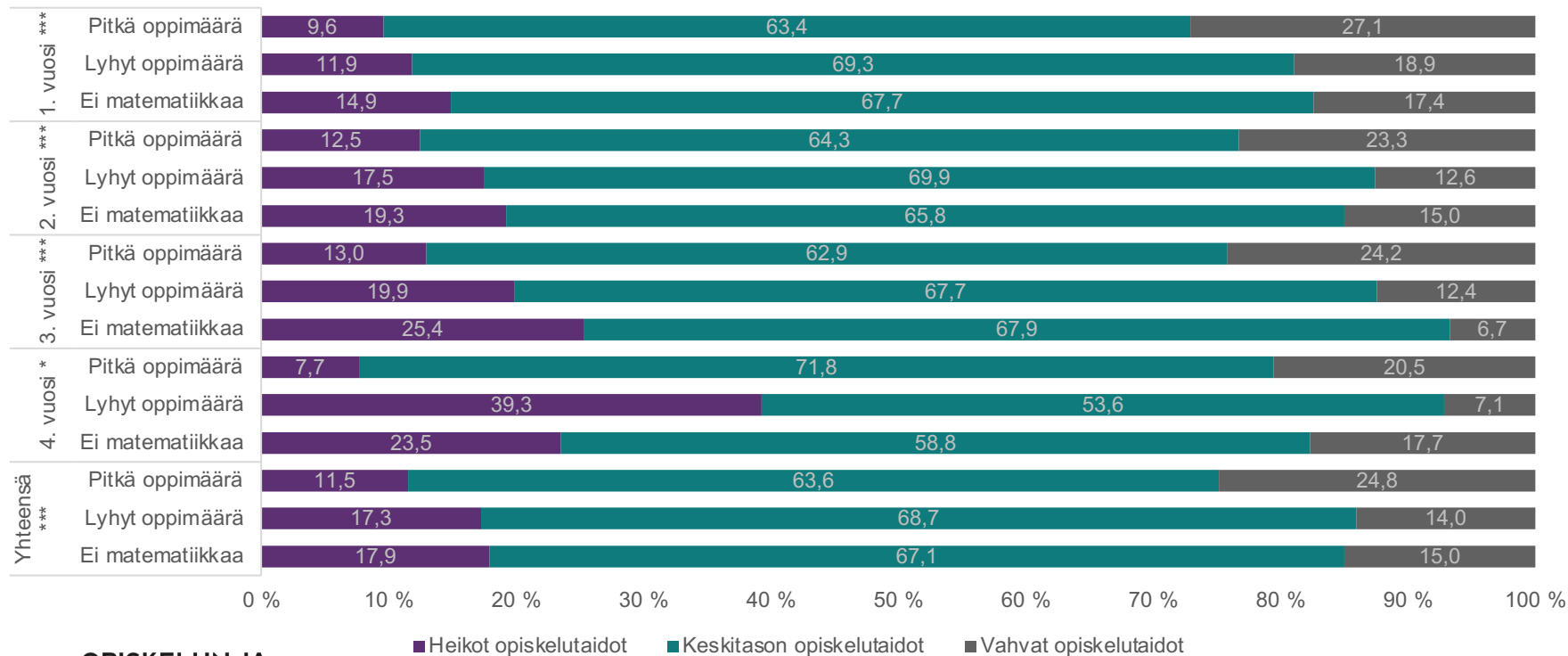
- Heikot opiskelutaidot 14,5 %
- Keskitason opiskelutaidot 65,9 %
- Vahvat opiskelutaidot 19,6 %

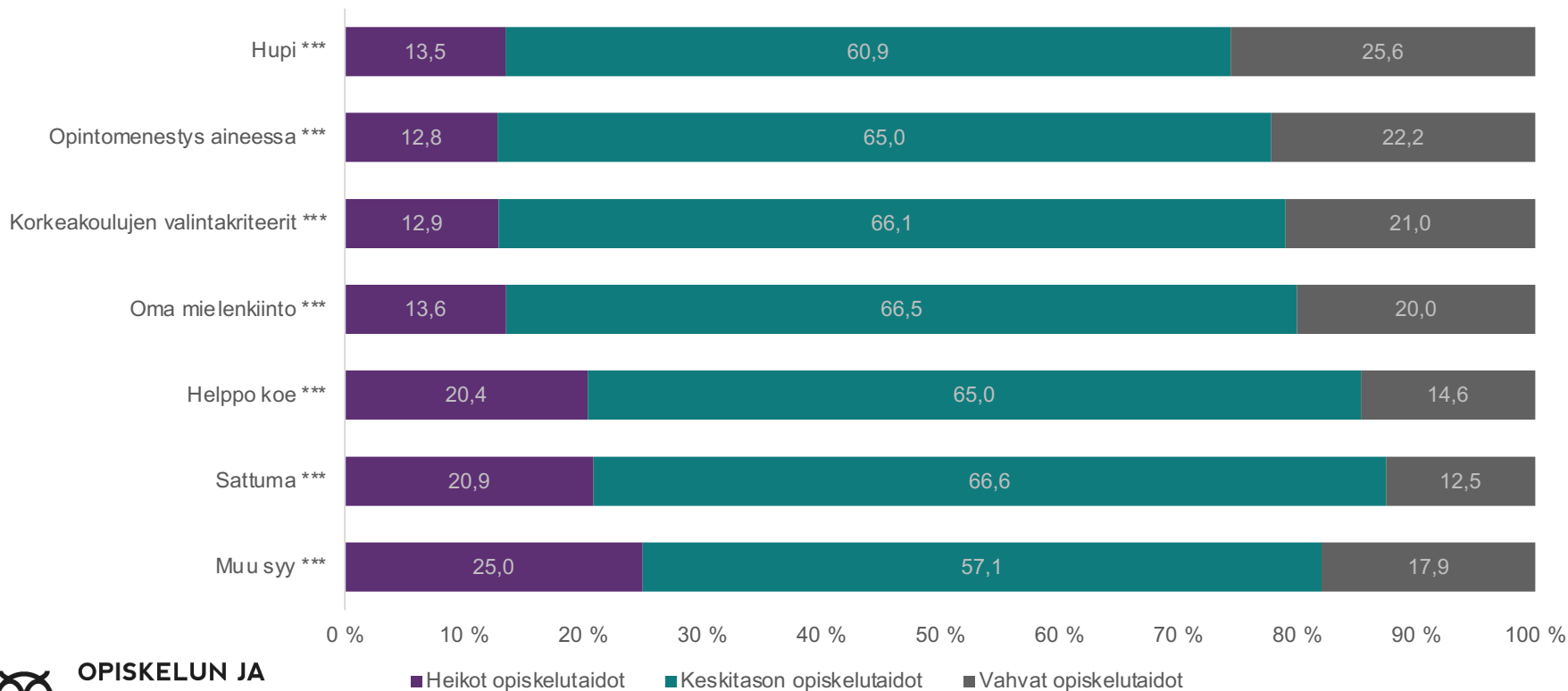
Opiskelutaitojen taso kirjoitettavien aineiden mukaan (%)

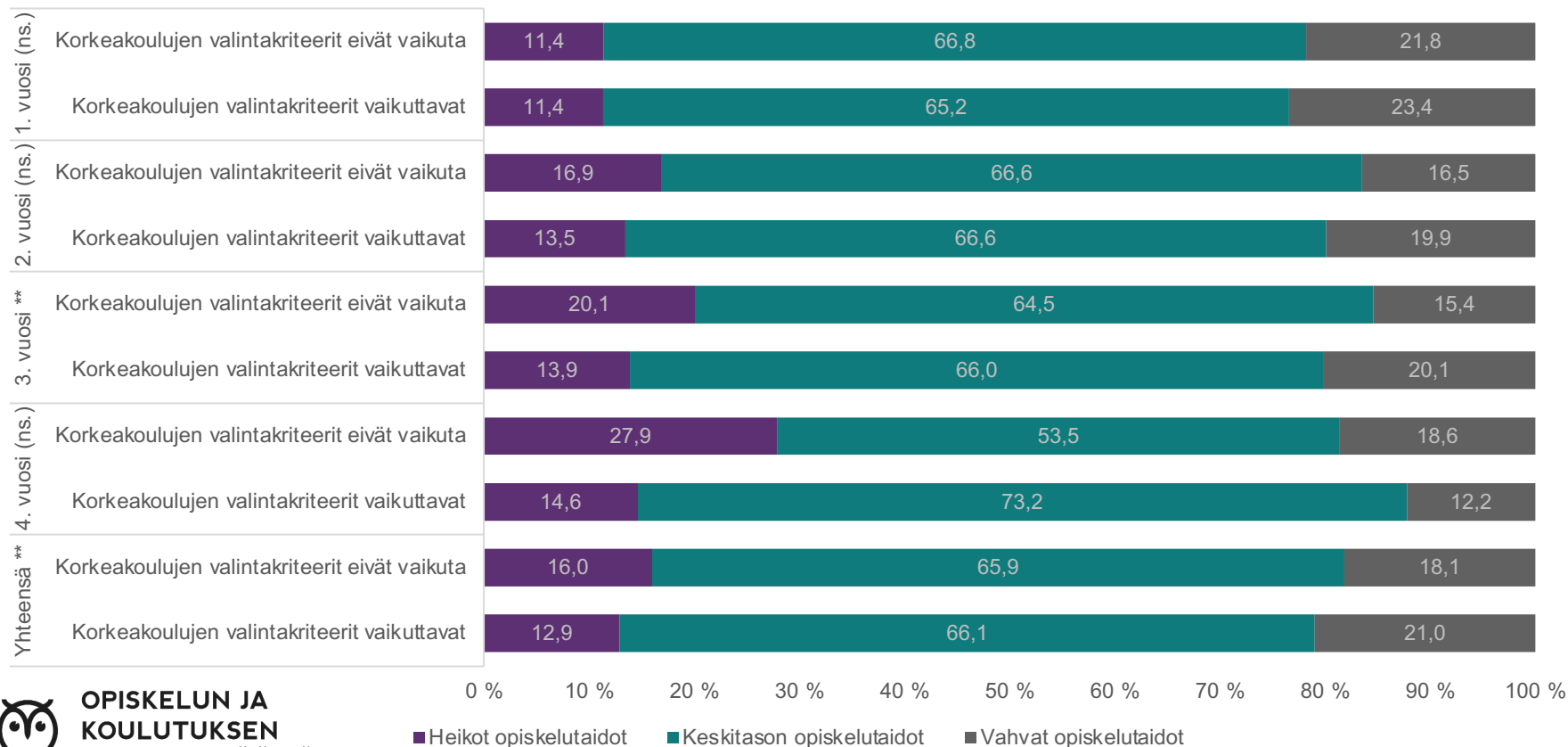
Opiskelutaitojen taso opintovuoden ja matematiikan kirjoitusaikeiden mukaan (%)

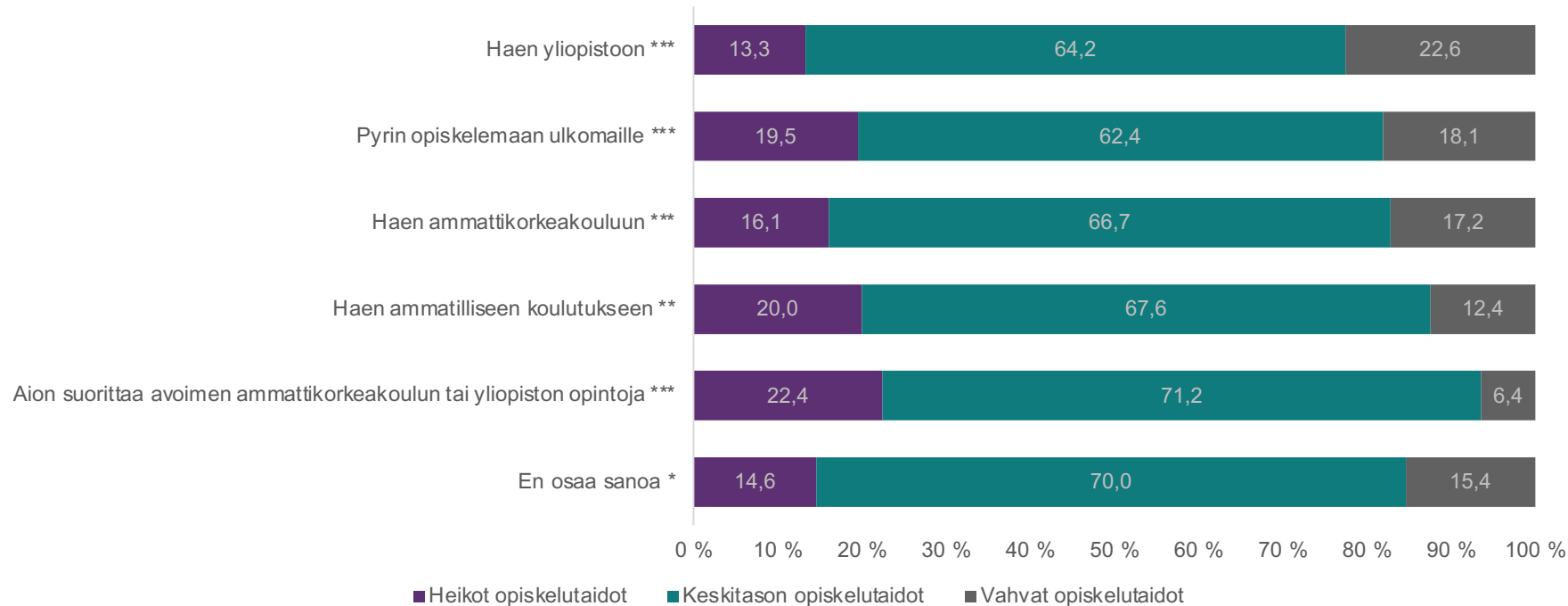
Opiskelutaitojen taso kirjoitettavien aineiden valintatavan mukaan (%)

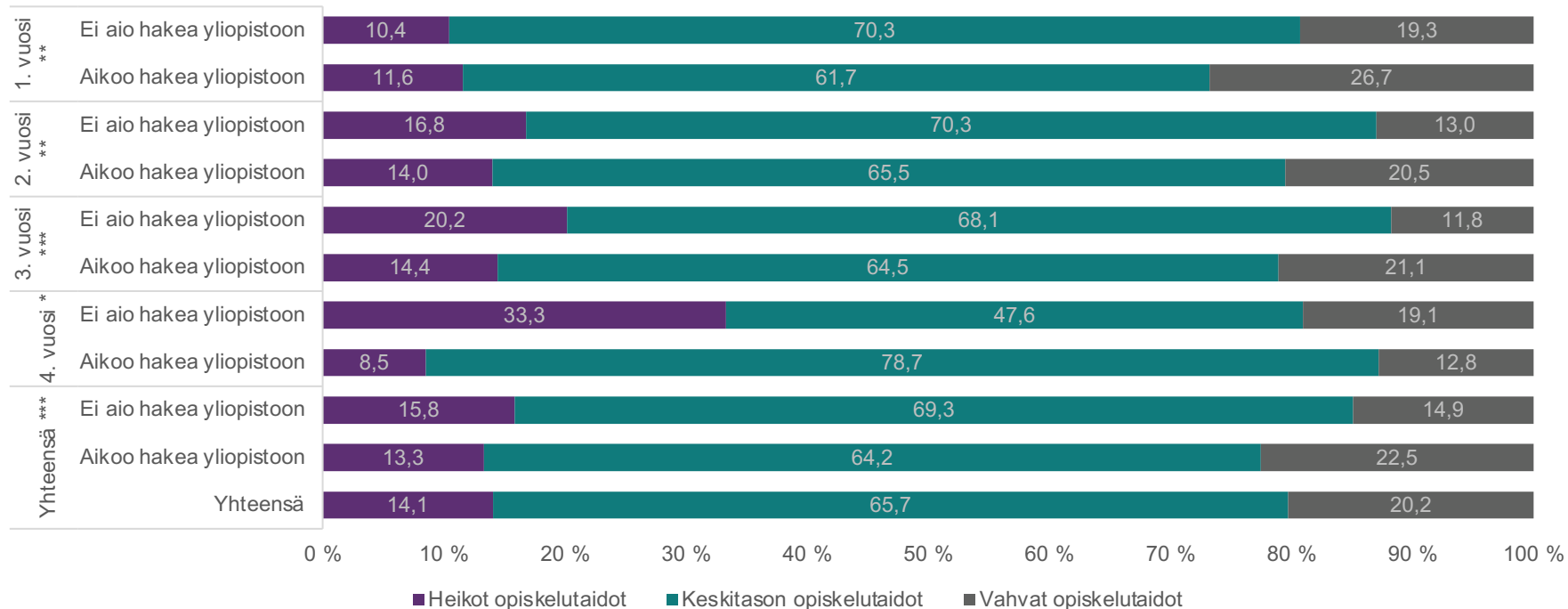
Opiskelutaitojen taso opintovuoden ja sen mukaan, kertooko korkeakoulujen valintakriteerien vaikuttaneen ainevalintoihin (%)

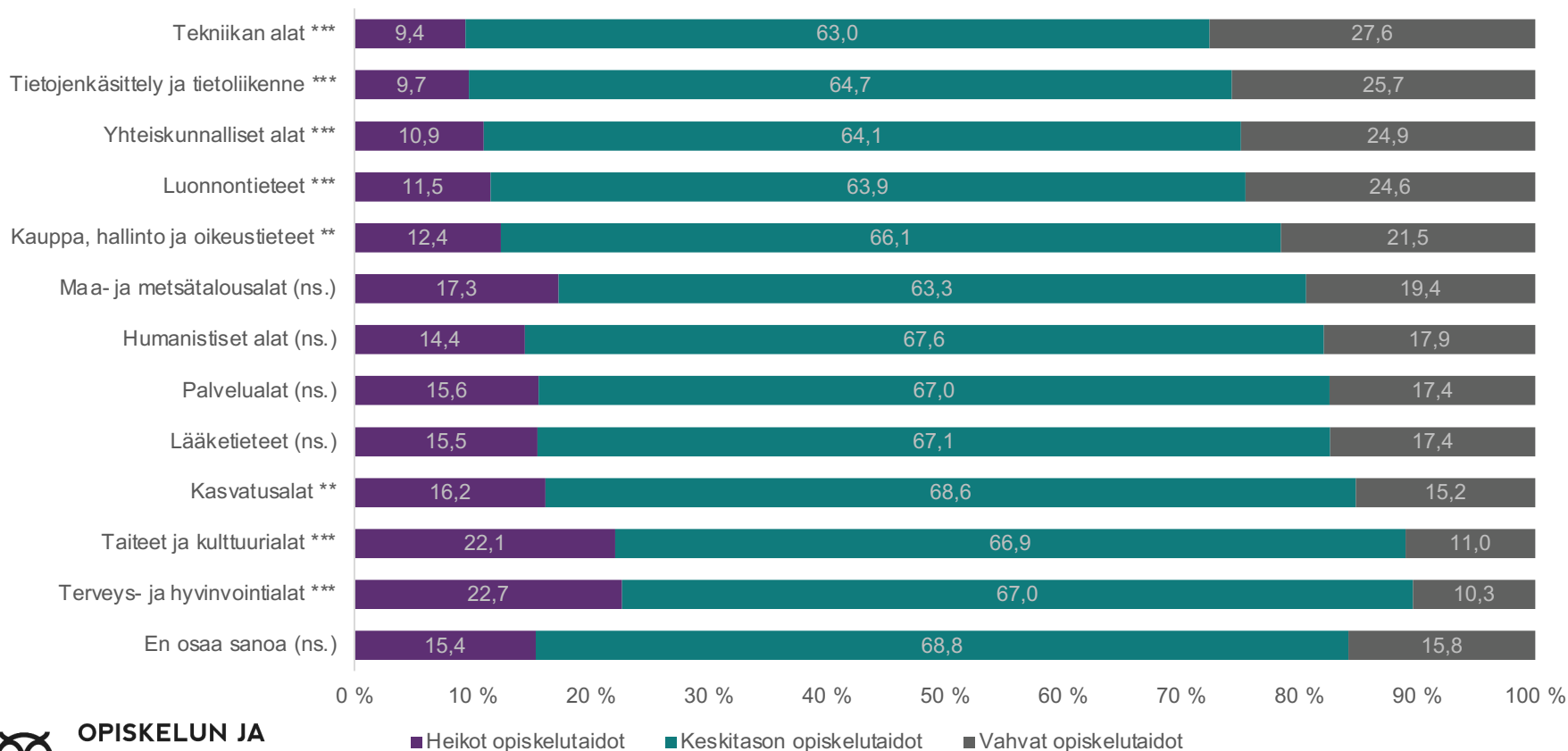
Opiskelutaitojen taso jatko-opintosuunnitelmien mukaan (%)

Opiskelutaitojen taso opintovuoden ja jatko-opintosuunnitelmien mukaan (%)

Opiskelutaitojen taso kiinnostavien alojen mukaan (%)

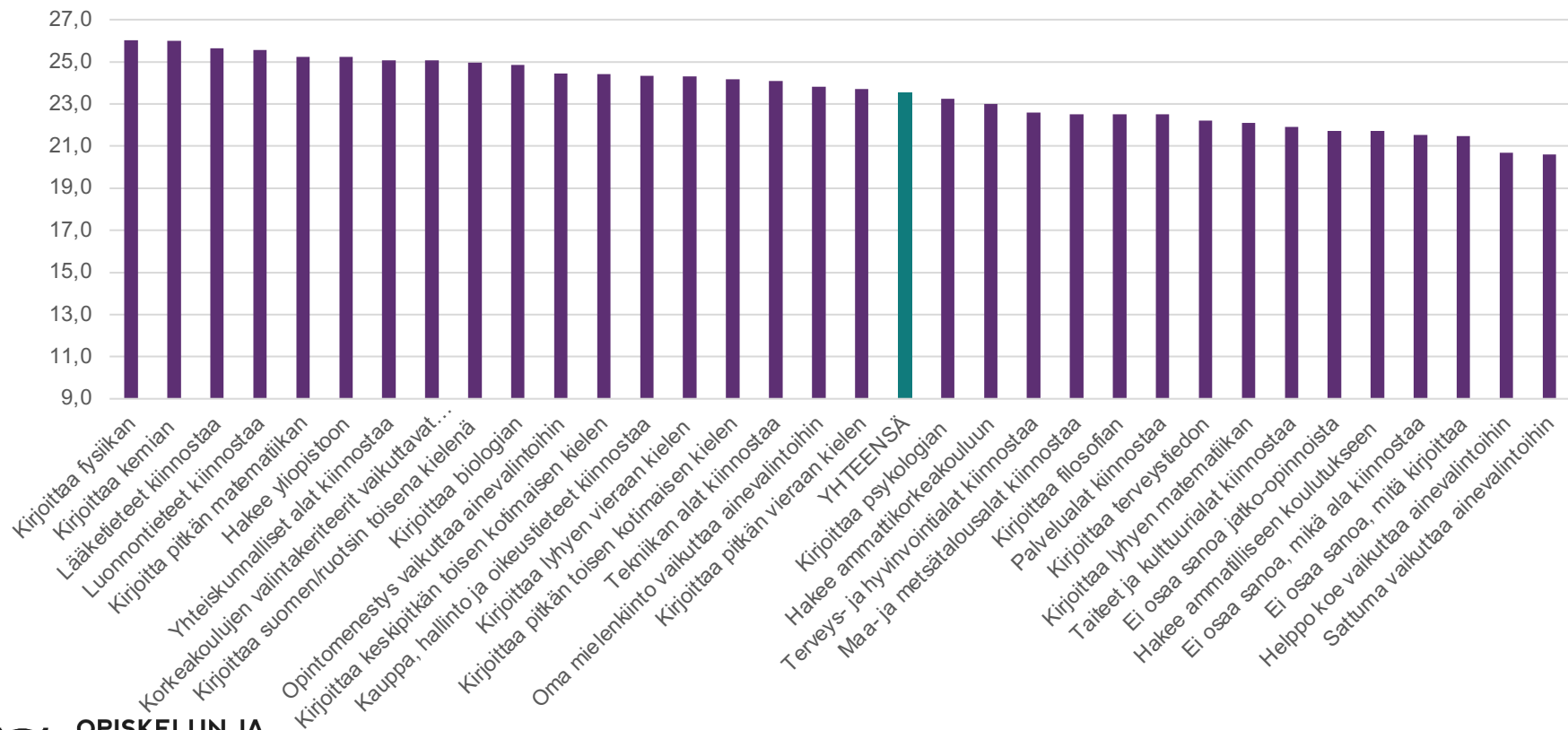
Kouluintomittari (Katariina Salmela-Aro)

*Valitse vaihtoehto, joka kuvaa parhaiten suhdettasi opiskeluun viimeksi kuluneen kuukauden aikana
(Täysin eri mieltä...Täysin samaa mieltä)*

- Opiskellessani olen täynnä energiaa
- Opiskelu on minulle hyvin merkityksellistä
- Aika tuntuu lentävän siivillä, kun opiskelen
- Opiskellessani tunnen itseni tarmokkaaksi
- Olen innoissani opiskelusta
- Kun työskentelen opintojeni parissa, unohdan kaiken ympäriltäni
- Opiskelu inspiroi minua
- Kun herään aamulla, minusta tuntuu hyvältä lähteä opiskelemaan
- Olen uppoutunut opiskeluuni

Kouluintomittari (ka, p < 0,05)

Luokiteltu kouluintomittari

Väitteistä summapistemäärä 9-45 (puuttuvat vastaukset poistettu)

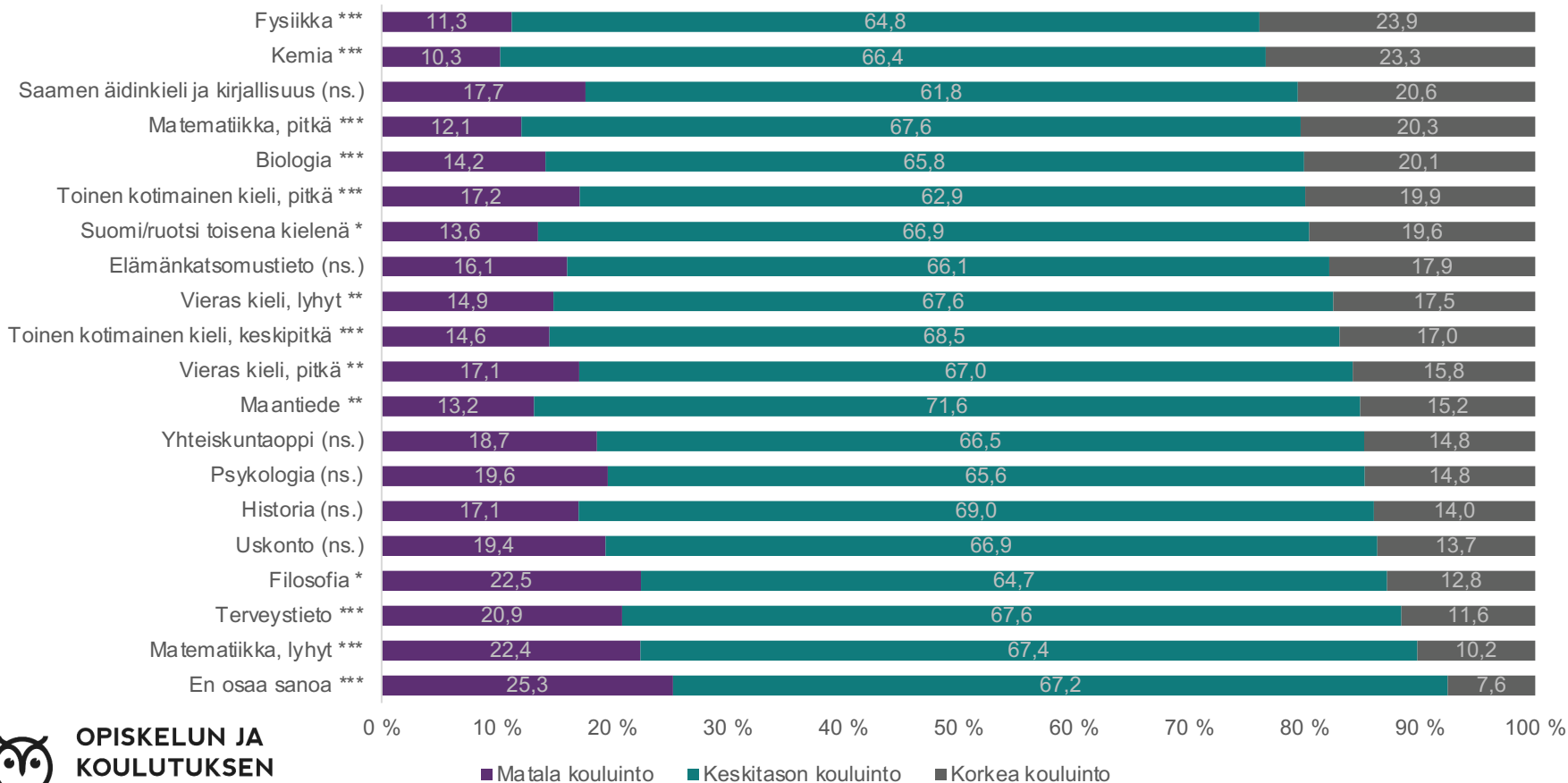
Keskiarvo 23,55 ja keskihajonta 7,87

Luokiteltu summapistemäärä

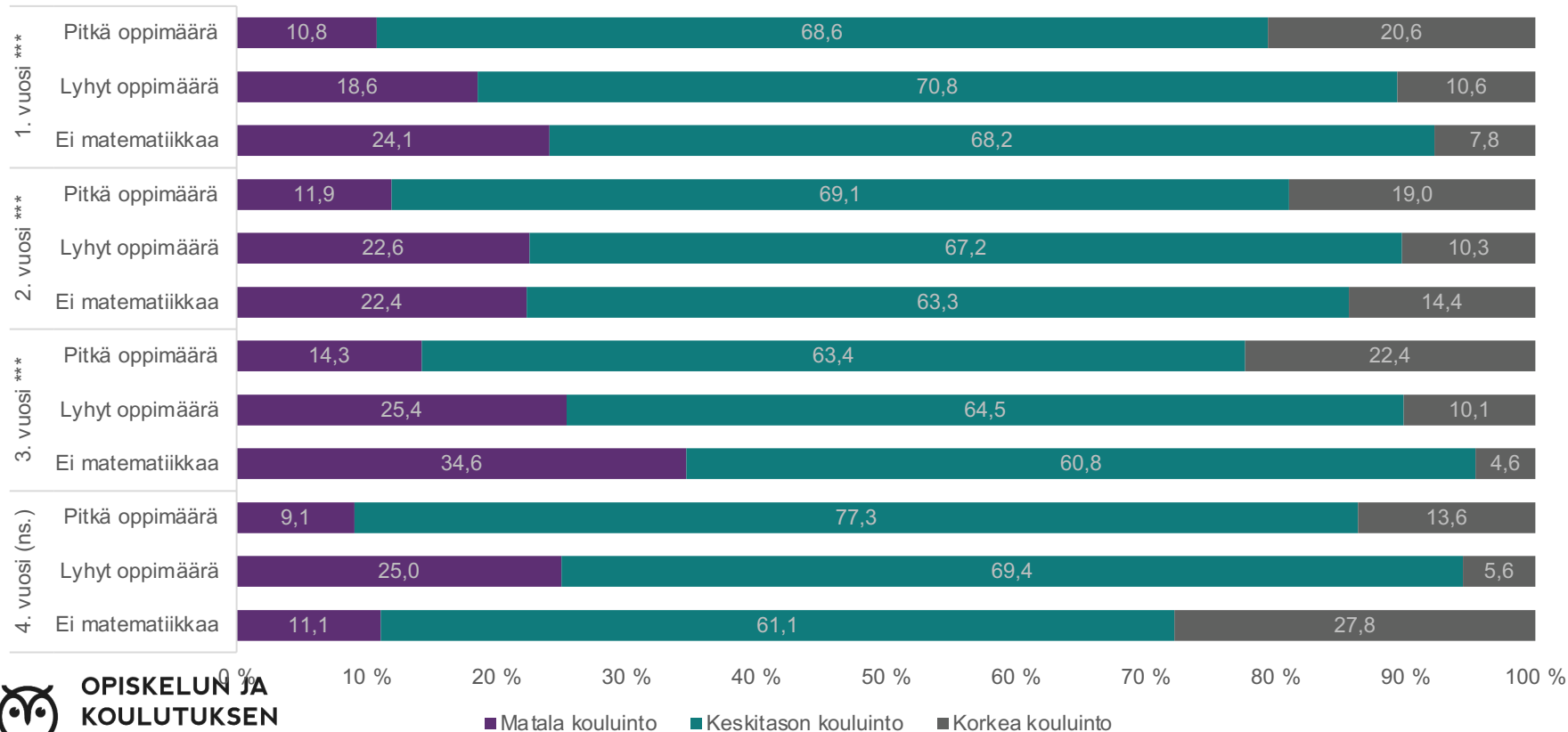
- Matala kouluinto 17,8 %
- Keskitason kouluinto 67,3 %
- Korkea kouluinto 15,0 %

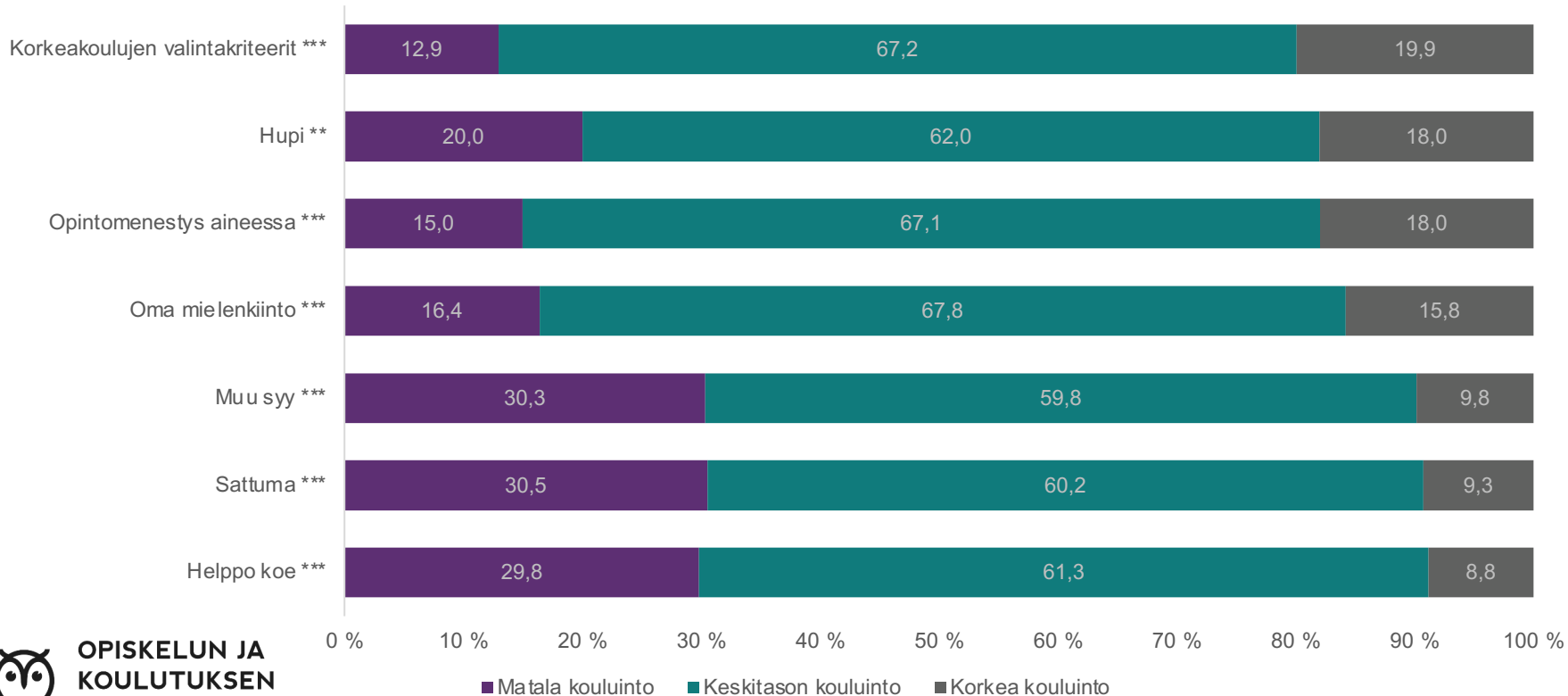
Kouluinto kirjoitettavien aineiden mukaan (%)

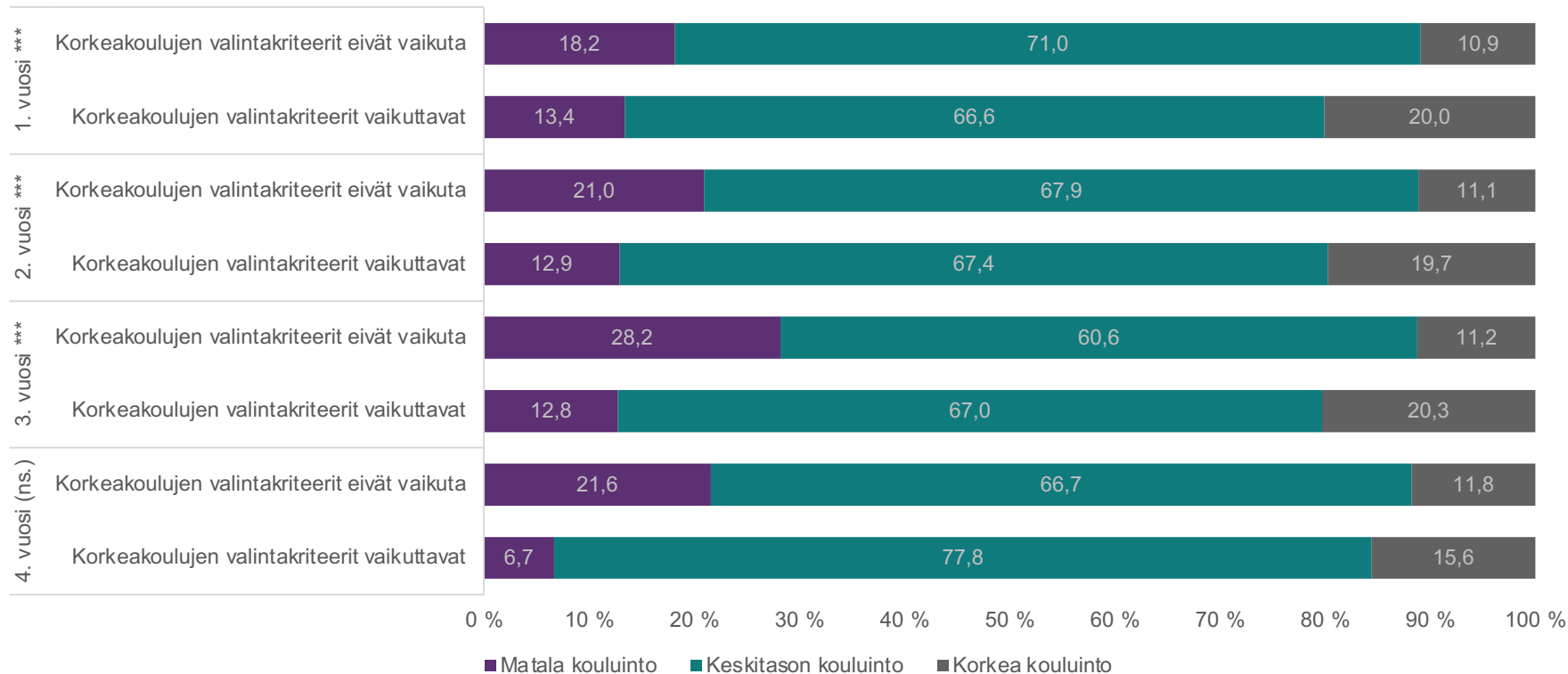
Kouluinto opiskeluvuoden ja matematiikan kirjoitusaikeiden mukaan (%)

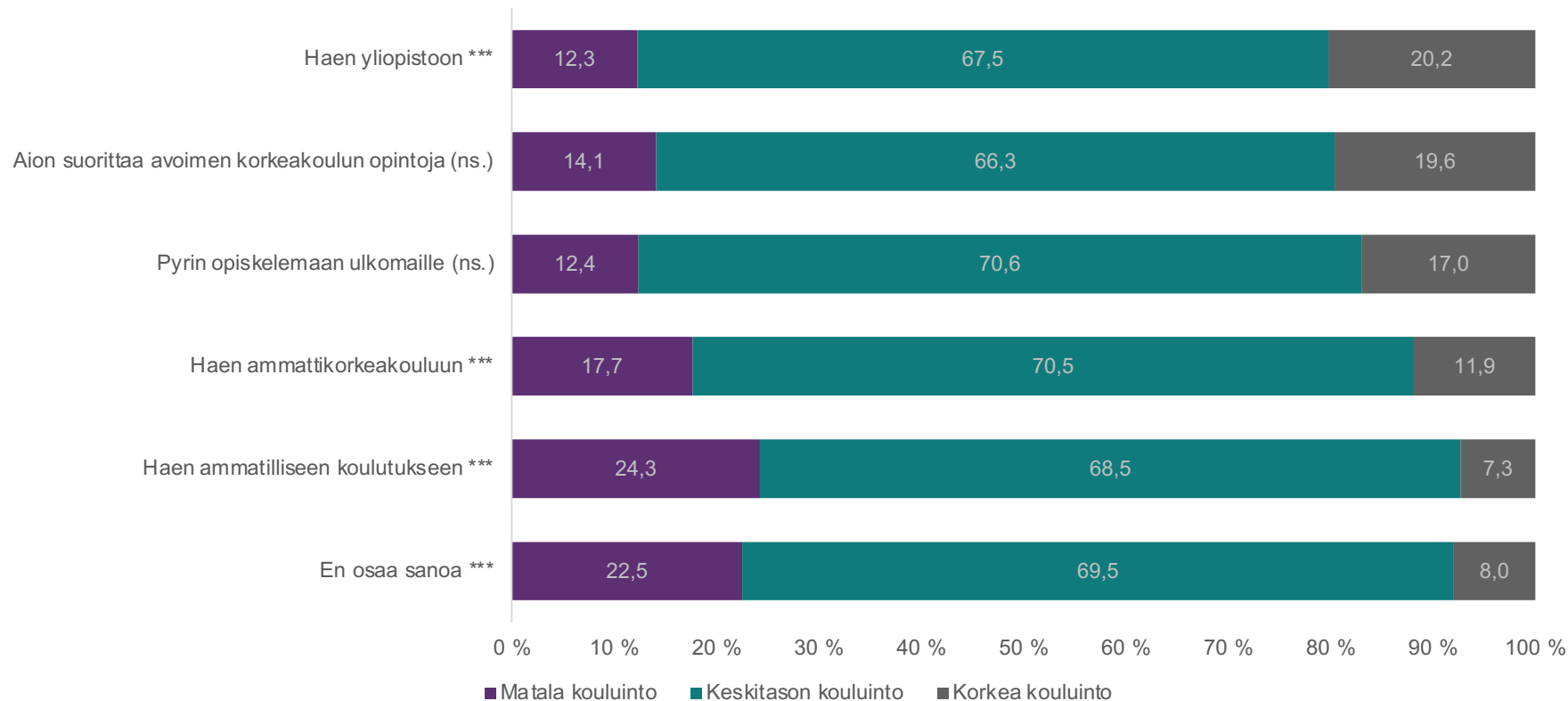
Kouluinto kirjoitettavien aineiden valintaperusteiden mukaan (%)

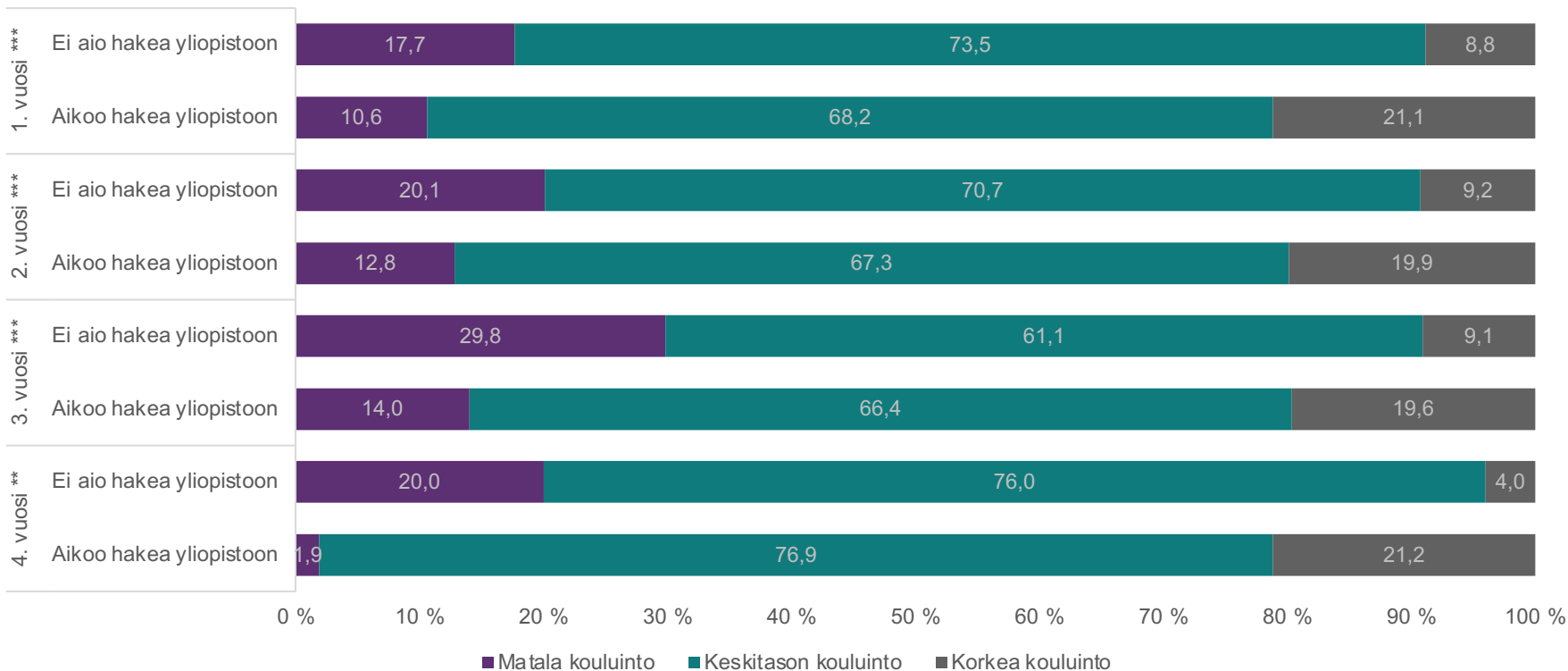
Kouluinto opiskeluvuoden ja sen mukaan, vaikuttavatko korkeakoulujen valintakriteerit ainevalintoihin (%)

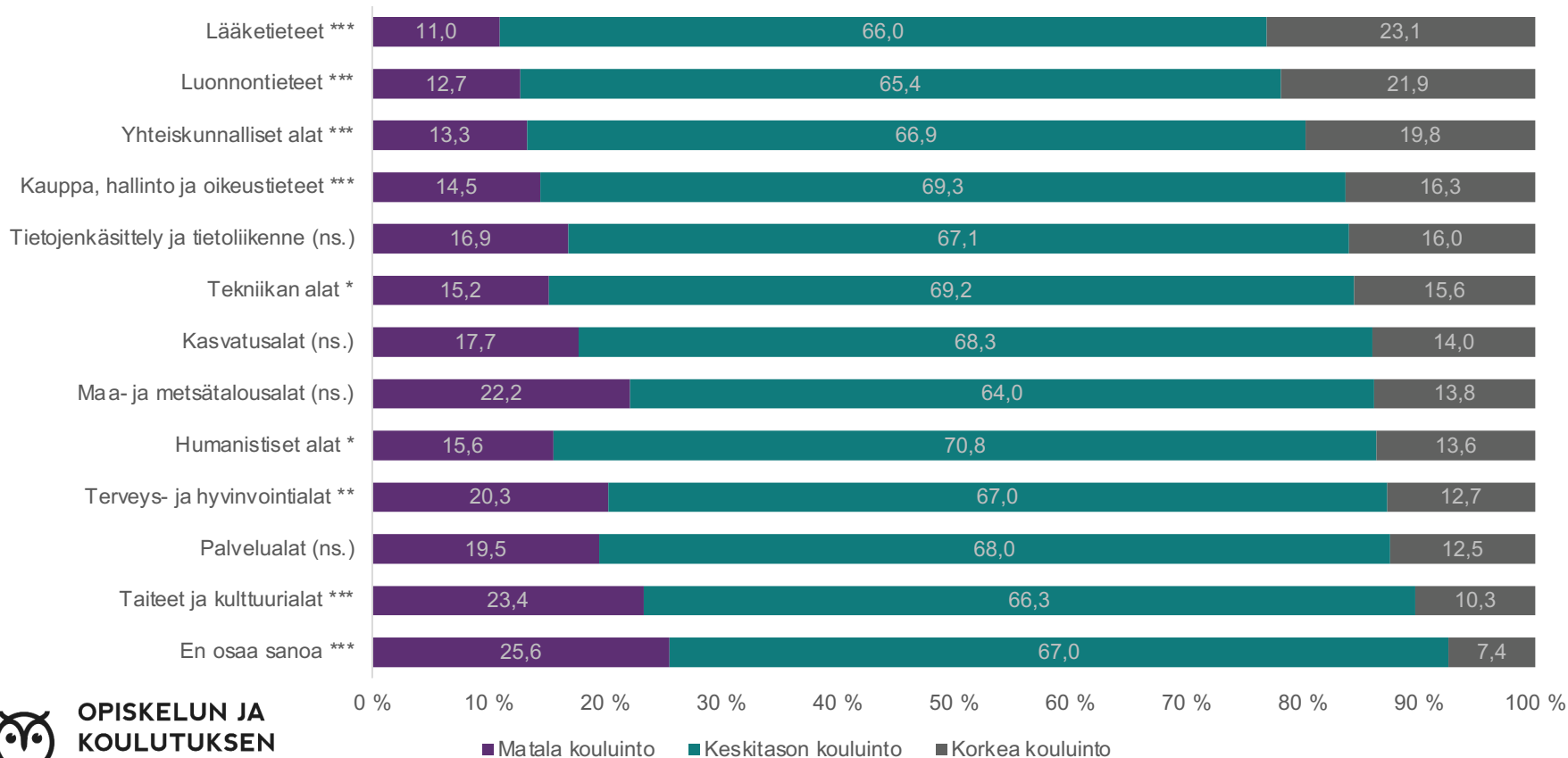
Kouluinto jatko-opintosuunnitelmien mukaan (%)

Kouluinto opiskeluvuoden ja sen mukaan, aikooko hakea yliopistoon (%)

Kouluinto kiinnostavien koulutusalojen mukaan (%)

Lisätietoja

Tina Lauronen, tutkija
tina.lauronen@otus.fi
www.otus.fi

OPISKELUN JA
KOULUTUKSEN
TUTKIMUSSÄÄTIÖ

